ALŽBĚTA JUNGROVÁ

milionový fotografický příběh

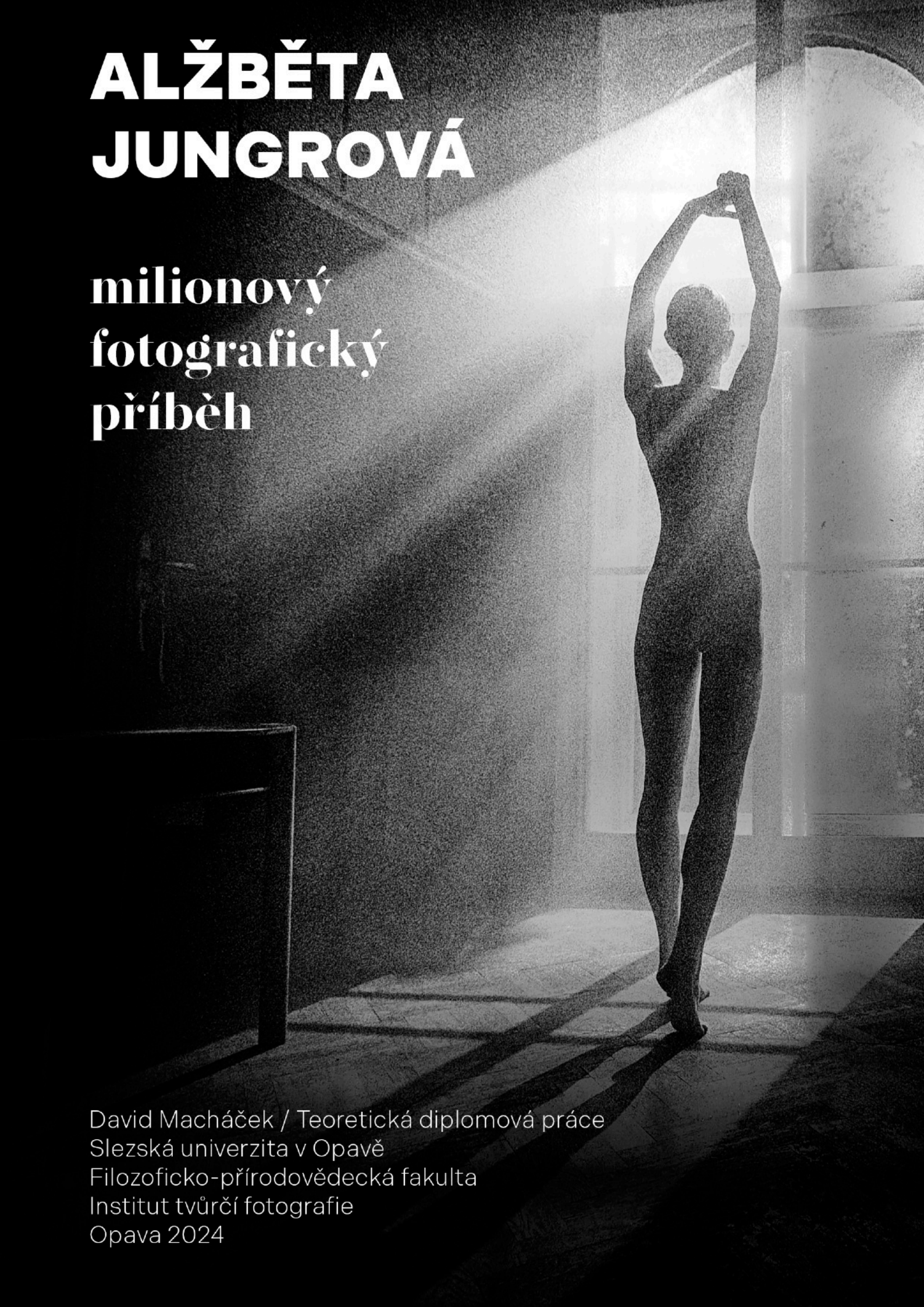

David Macháček / Teoretická diplomová práce
Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2024

Alžběta Jungrová

milionový fotografický příběh / a million photo story

David Macháček /

Teoretická diplomová práce

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: doc. Mgr. Josef Moucha
Oponent: MgA. Mgr. Ondřej Durczak

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2024

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Akademický rok: 2024/2025

Zadávající ústav:	Institut tvůrčí fotografie
Student:	Ing. David Macháček
UČO:	44376
Program:	Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Obor:	Tvůrčí fotografie
Téma práce:	T: Jungrová - milionový fotografický příběh
Téma práce anglicky:	T: Alžběta Jungrová - a million photo story
Zadání:	Životní příběh fotografky Alžběty Jungrové od jejího studia fotografie až po aukční prodeje fotografií za více než čtvrt milionu korun. Srovnání jednotlivých fotografických žánrů, které postupně ve své kariéře uplatňovala a jejich odezva v českých médiích.
Literatura:	BIRGUS, Vladimír, MLČOCH, Jan: Česká fotografie 20. století. Kant, Praha, 2010. Jungrová, Alžběta: Já věřím / I belive. Alžběta Jungrová, Praha 2023. Jungrová, Alžběta: Exit. Trafo Gallery, Praha 2020. Pospěch, Tomáš (ed.): Česká fotografie 1938–2000 v recenzích, textech, dokumentech. Dost, Hranice 2010. Wittlich, Filip: Fotografie – přímý svědek?! Fotografický obraz a jeho význam pro historické poznání. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2011. Třeštík, Tomáš: Osobnosti současné české reklamní a módní fotografie. ATEMI, Praha 2002. Manchester, William: In Our Time. The World As Seen by Magnum Photographers. W.W. Norton, Londýn 1989. DeFleuer, Melvin L. – Ballová-Rokeachová, Sandra J. Teorie masové komunikace. Praha : Karolinum, 1996.
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Josef Moucha
Datum zadání práce:	11. 10. 2024

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

Abstrakt

Životní příběh fotografky Alžběty Jungrové od jejího studia fotografie až po aukční prodeje fotografií za více než čtvrt milionu korun. Srovnání jednotlivých fotografických žánrů, které postupně ve své kariéře uplatňovala a jejich odezva v českých médiích. Práce sleduje postupný vývoj toho, kdy byla Alžběta Jungrová pro veřejnost pojmenována jako fotografka a jaký základní obraz o ní média ve své zkratce vytvořila.

Klíčová slova

Alžběta Jungrová, fotografie, fotožurnalismus, média, reportáž, dokument, aukce, výstava

Abstract

The life story of the photographer Alžběta Jungrová from her photography studies to the auction sales of photos for more than a quarter of a million crowns. A comparison of the individual photographic genres that she gradually applied in her career and their response in the Czech media. The work follows the gradual development of when Alžběta Jungrová was named to the public as a photographer and what basic image the media created of her in their brief.

Keywords

Alžběta Jungrová, photography, photojournalism, media, reportage, documentary, auction, exhibition

Pro grafické zpracování titulní strany byla použita fotografie Alžběty Jungrové „The Last Day of Hotel Europe“.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem informace a citované zdroje, které uvádím v bibliografických odkazech; a dále informace mi sdělené při osobních setkáních a rozhovorech, které jsou rovněž jako zdroje uvedeny v textu.

Souhlas se zveřejněním

Souhlasím, aby tato diplomová práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, do knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a zveřejněna na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

Poděkování

Vedoucímu této práce doc. Mgr. Josefu Mouchovi děkuji za shovívavé vedení a připomínky.

Za jemná a přitom nesmírně přínosná doporučení ke grafické úpravě náleží poděkování prof. ak. mal. Otakaru Karlasovi.

Alžběta Jungrová a Terezie Kaslová zasluhují poděkování za svou vstřícnost a otevřenost, se kterou přistupovali k rozhovorům a k vlastnímu vzpomínání.

A mé ženě Lence i dětem Adéle a Matějovi děkuji za bezbřehou trpělivost, kterou měli a stále mají s mými proměnami nálad, které mě při studiu doprovází.

V Opavě, 11. 10. 2024 David Macháček

OBSAH

Předmluva 13
Pravidla vyprávění....15
Toto je Alžběta ✦ 19
Fotografka, ne pirátka ✦....21
Dětství s fotografií ✦ 23
„Grafárna“ ✦....25
Se skateboardem do novin ✦....29
Poprvé na stránkách ✦ 31
Alžběta v číslech ✧ 35
Z novin do Ameriky ✧ 39
Do Londýna za reklamou. A pryč! 43
Zpátky v Praze a také v novinách 45
Seznamte se: Alžběta Jungrová - fotografka 49
Czech Press Photo....57
Neměj strach, mami 63
Instantní profil Alžběty 69
Fotografka v baru 71
Mezi Etiopií a New Yorkem....75
Špína v Indii 79
S mobilem v ruce....81
Nejsem válečná fotografka! 83
Focení pro sebe....85
Jak dál po reportážích 89
Poprvé v aukci....93
Když fotka nestačí 95
První jiná výstava....97
Barevná burleska ve 400 ASA....99
Na vrcholu 101
Exit 105
E-motion disconnected 107
Já věřím 109
Když čtvrt milionu nestačí 111
Závěr 117
Přílohy....121

Alžběta Jungrová, autoportrét (2018)

PŘEDMLUVA

Alžběta Jungrová je česká fotografka. Známá fotografka.

Těmito dvěma větami začínala bakalářská práce, kterou jsem vypracoval v roce 2021. A dovolil jsem si je použít i tentokrát. Nikoliv snad z lenosti hledat jiná slova. Zvolil jsem je proto, že stále platí. Jen s odstupem dalších tří let by si pro udržení významové přesnosti zasloužily menší úpravu. Typografickou:

Alžběta Jungrová je česká fotografka. Známá fotografka.

Ano, Alžbětinu známost se sluší podtrhnout. Po třech letech od dopsání bakalářské práce se z Alžběty stala veřejně známá osobnost a fotografická celebrita. A také nejdražší česká žijící fotografka. Nejdražší ve smyslu fotografka, jejíž fotografie se prodávají za nejvyšší ceny. Čtvrt milionu korun už na pořízení jejího velkoformátového snímku nestačí. Za uplynulé tři roky se její fotografie prodaly na českém aukčním trhu za více než milion korun.

Proto má tato diplomová práce název „Alžběta Jungrová - milionový fotografický příběh". Bylo potřeba diplomovou práci odlišit od bakalářské, která se jmenovala „Alžběta Jungrová - fotografka"[1]. Zároveň název s důrazem na milionový příběh předesílá, co bude předloženo na dalších stránkách. Bude to vyprávění o tom, co vše se v jednom lidském životě odehraje od prvního školního vysvědčení, za které babička malé slečně koupí bakelitový fotoaparát, až po první souhrnně utržený milion za prodané fotografie. Bude to pokračování příběhu, který se začal odvíjet v bakalářské práci. Proto si tento text bude snažit udržet vyprávěcí jazykový styl nastavený předchozí prací.

Budu-li v citovaných osobních rozhovorech Alžbětu oslovovat, budu jí tykat. Známe se osobně už bezmála čtvrt století, pracovali jsme spolu v jedné redakci, navštěvujeme se a vykání by bylo použité pouze formálně.

I tentokrát jsem vědomě poodstoupil od zavedeného stylu, jazyka a struktury diplomových prací a rozbor profesní kariéry Alžběty Jungrové fotografkou píšu jako příběh. o tom, jak se stala nejdražší českou fotografkou.

[1] MACHÁČEK, David, 2021. Alžběta Jungrová - fotografka. Bakalářská práce. Opava: Slezská univerzita, Institut tvůrčí fotografie.

PRAVIDLA VYPRÁVĚNÍ

Úvod diplomové práce má obsahovat popis toho, jak bude text strukturovaný, jaké metody bude používat a jak v ní bude nakládáno s pojmy a terminologií. Pro zvolený styl zpracování jsem proto stanovil tato pravidla vyprávění příběhu:

- Stejně jako v předcházející bakalářské práci, i tady bude v textu mnohem častěji používáno pouze křestní jméno Alžběta. Používání celého jména i s příjmením by v některých pasážích působilo příliš oficiálně a neosobně a brzdilo by zvolený styl vyprávění příběhu. Záměna s jinou Alžbětou nastat nemůže, žádná jiná se v této práci nevyskytuje.
- Scénář pro toto vyprávění, jeho strukturu a organizaci sestavily čas a česká média. To, kdy se začalo veřejně o Alžbětě psát a následně i mluvit jako o fotografce a co bylo postupně obsahem rozhovorů, životopisných profilů a medailonů, vytváří základní časovou osu její fotografické kariéry, byť samozřejmě s jistým fázovým zpožděním. Média v předávání informací zjednodušují, to je jejich přirozená funkce. Rovněž reagují s jistým zpožděním a informace zhutňují. Pro sledování kontinuálně plynoucího lidského života to je cenná pomůcka, vznikají tak přirozené klíčové body na časové ose a četnost zmínek o Alžbětě přehledně indikuje její jednotlivá fotografická období. Statistika medializace je v této práci proto použitá pro rytmizaci textu a vytváření jednotlivých obsahových kapitol.
- Vyprávění bude sledovat přirozený tok času, přísně chronologické být ale nemůže. Občas bude nutné pro srozumitelnost přidat odkaz na události, které teprve nastanou, případně si pro doložení tvrzených skutečností vypůjčit potvrzující citaci, která se v pramenech, nejčastěji v novinových rozhovorech, objeví až později.
- Text práce není stavěný jako detektivka, ostatně hlavní zápletku příběhu s jeho vyústěním známe už teď: Alžběta se za čtvrt století, které uplynulo od jejího prvního profesionálního angažmá v Mladé frontě DNES, stane prodejem fotografie Aquatic za více než čtvrt milionu korun nejdražší českou žijící fotografkou. Proto i tentokrát, stejně jako v práci bakalářské, bude pro základní seznámení se s Alžbětou hned v úvodu zařazené její stručné představení shrnující celou její kariéru. Teprve poté začne postupné odkrývání toho, jak se zrodil rekordní aukční prodej.
- Pro popis Alžbětina fotografického života od dětství až po ukončení prvního profesionálního působení v redakcích Mladé fronty DNES a Lidových novin budou využité texty z předchozí bakalářské práce, ovšem zestručněné. Budou vynechané odbočky, které sloužily k přesnějšímu vysvětlení kontextu nebo jemnějšímu vykreslení atmosféry. Tyto zjednodušené kapitoly budou v této práci pro přehlednost označené hvězdičkou ✦.
- Symbol bílé hvězdičky ✧ pak bude označovat ty kapitoly, které mají svůj původ v bakalářské práci, ale s ohledem na vývoj v dalších letech od jejího napsání musely být aktualizované a které také tvoří plynulý přechod k novým a dosud nepopisovaným fázím Alžbětina života.

- Při přípravě této práce jsme s Alžbětou vedli řadu velmi dlouhých osobních rozhovorů, které pomohly upřesnit řadu detailů z jejího života. Byly to rozhovory důvěrné, novinářskou terminologií označované jako „off record". Pro doložení toho, jak Alžběta popisuje svoji práci fotografky, jsou v této práci proto používány citace z oficiálně publikovaných rozhovorů. Bylo zbytečné, aby jen pro potřeby diplomové práce pronášela Alžběta tyto věty znovu, když rešerše potvrdily, že její popis zkušeností a zážitků je konzistentní a není potřeba ho opakovat.
- Vědomě jsou tyto citace ponechány ve větším rozsahu, než bývá u akademických prací obvyklé. Bylo by možná více taktické je přepracovat do parafrází, aby se staly součástí vlastního autorského textu a snadněji by se tak naplnila jeho požadovaná délka. Zachování autentických citátů však považuji za užitečnější pro další využití diplomové práce. Přesný citát je u biografických textů vždy cennější a autentičtější než parafrázované převyprávění. Jazyk, volená slova i stavba vět umožňují lépe poznávat, jak zpovídaný popisovanou událost prožívá, na co on sám klade důraz a podobně. Celkový text tak je sice delší, ale pro požadovaný rozsah diplomové práce nebudou tyto přímé citace z textů v médiích zohledňované.
- Vyprávěcímu stylu je přizpůsobená rovněž sazba a typografická úprava této diplomové práce. Text je výhradně na pravé straně a není pro pohodlné čtení (až na výjimky) přerušovaný vkládáním fotografií. Pro ty je vyhrazená čistá levá polovina dvoustrany. Kde to z obsahu textu jasně vyplývá, jsou i fotografie vybrané jako přímá ilustrace. Pro udržení celkové atmosféry, která se dá popsat jako „čteme životní příběh Alžběty", jsou na některých dvoustranách používány snímky, které se k textu na protilehlé straně přímo neváží, ale samy o sobě vztah k Alžbětinu životu a její fotografické tvorbě mají.

TOTO JE ALŽBĚTA ✦

„Alžběta Jungrová (1978) začala fotografovat na základní škole, vystudovala Střední průmyslovou školu grafickou v Hellichově ulici. Poté pracovala pro deník MF Dnes a pro redakce Hospodářských a Lidových novin. V Letech 2000 až 2002 žila v USA a Londýně.

Za základ své tvorby považuje žánry dokumentu a reportáže, neboť ji zajímají životy a osudy současníků. Za svými náměty cestovala do nejrůznějších koutů světa a často fotografovala v mezních situacích.

Mimo jiné obdržela za reportáž o drogách na afghánsko-pákistánských hranicích čestné uznání Czech Press Photo, za sérii snímků o dětech pracujících v cihelně v pákistánském Péšávaru a za fotografie z barmského uprchlického tábora v Bangladéši cenu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

V současnosti působí ve svobodném povolání, zastupuje ji jedna z nejprestižnějších agentur v oboru komerční fotografie 4D Photo. Pracuje na několika dokumentárních projektech a na zakázku vytváří dokumentární fotografie, reklamy, portréty.

Ve volné tvorbě nyní zkoumá a vizualizuje téma lidských emocí a hledání hranic v sobě samé, ať již klasickou fotografickou formou, koláží, či video-projekcí.

Je jednou ze zakládajících členů skupiny 400 ASA."[2]

Takto představuje Alžbětu Jungrovou kurátorka Alena Ochepovsky Bartková v katalogu vydaném k výstavě Exit uspořádané v pražské Trafo Gallery na počátku roku 2020. Prakticky identický medailon byl použitý také o rok dříve při společné výstavě skupiny 400 ASA v prostorách Národní galerie ve Veletržním paláci v Praze.

[2] JUNGROVÁ, Alžběta a OCHEPOVSKY, Alena, 2020. Alžběta Jungrová: exit. [Praha]: Spolek Trafačka. ISBN 978-80-907418-5-0.

Eva Bienertová (Peroutková) / foto: geni.com - Martin Dostál

FOTOGRAFKA, NE PIRÁTKA ✦

Na své úplné začátky byla Alžběta Jungrová dotazovaná několikrát a odpovědi byly podle poskytnutého prostoru a redaktorských a editorských úprav obsahově prakticky totožné: Zmínka o předškolním dětském snu být pirátkou a v první třídě rozhodnutí být jednou fotografka jako babička, která jí také za vysvědčení na konci první třídy koupila první fotoaparát.

„Že budu fotografka a že se tím chci živit, to jsem věděla už od první třídy a vůbec jsem o tom nepochybovala. Než jsem začala chodit do školy, tak jsem chtěla být pirát. To mi poradili bráchové, že to je super zaměstnání, že nebudu muset moc makat, že budu cestovat a budu jezdit po moři a že to bude super. Ale na konci první třídy zasáhla do mých plánů babička, která sama byla fotografka a vystudoval grafickou školu v Hellichovce[3], což mi samozřejmě tehdy ale ještě nic neříkalo. Ale babička mi za vysvědčení na konci první třídy koupila můj první fotoaparát. Takže od pirátství k dráze fotografky mě nasměrovala babička."[4]

Silný vliv Alžbětiny babičky (a své matky) Evy Bienertové, rozené Peroutkové, potvrzuje v osobním rozhovoru také Terezie Kaslová, matka Alžběty Jungrové.

„Alžběta se narodila v roce 1978 a vyrůstala jako asi většina děti v té době. Nemyslím si, že by ji rodinné prostředí už od mala formovalo výrazně jinak, než tomu bylo v jiných rodinách. Možná, na rozdíl od svých vrstevníků, měla kolem sebe víc kulturní inspirace. Chodili jsme na výstavy, do divadel, ale neřekla bych, že by to bylo něco extrémního. Asi toho bylo víc než v jiných rodinách, ale nenutila jsem ji k tomu."[5]

Pozornost zasluhuje i rozdílné přisuzování vlivu širšího rodinného kruhu, byť to jsou rozdíly přirozené a do jisté míry i předem očekávané. Pro Alžbětu jako sedmileté dítě bylo důležité ve vzpomínkách to hmatatelné naplnění dětské touhy mít fotoaparát. Její matka přidává i zhodnocení toho, co se mohlo v rodině přenášet jako nehmotné dědictví po jejím dědovi, Ferdinandu Peroutkovi:

„Můj dědeček Ferdinand Peroutka sám fotograf nebyl, ale své vidění světa vyjadřoval vytříbeným psaním a podle mě i to jsou věci, které se přenáší do dalších generací v rodině a je to zapsané v našich genech a u někoho se to pak projeví. u Alžběty se to myslím stalo. A určitě tam musí být po mojí mámě, Evě Bienertové, která byla dcerou Ferdinanda Peroutky. A jsem si jistá, že Alžběta z ní, tedy ze své babičky, má hodně z jejích genů. Ona sama studovala grafickou školu v Hellichově ulici, jejím učitelem byl Jaromír Funke. Sice se potom fotografování nemohla věnovat, protože přišla válka a po ní komunismus, ale byla to ona, kdo Alžbětě koupil první foťák a podporovala ji u jejích prvních fotografických pokusů."[6]

---

[3] Střední průmyslová školu grafická v Hellichově ulici v Praze

[4] JUNGROVÁ, Alžběta, fotografka [ústní sdělení]. Praha, 18. 11. 2019.

[5] KASLOVÁ, Terezie, matka Alžběty Jungrové [ústní sdělení]. Praha, 26. 11. 2019.

[6] KASLOVÁ, Terezie, matka Alžběty Jungrové [ústní sdělení]. Praha, 26. 11. 2019.

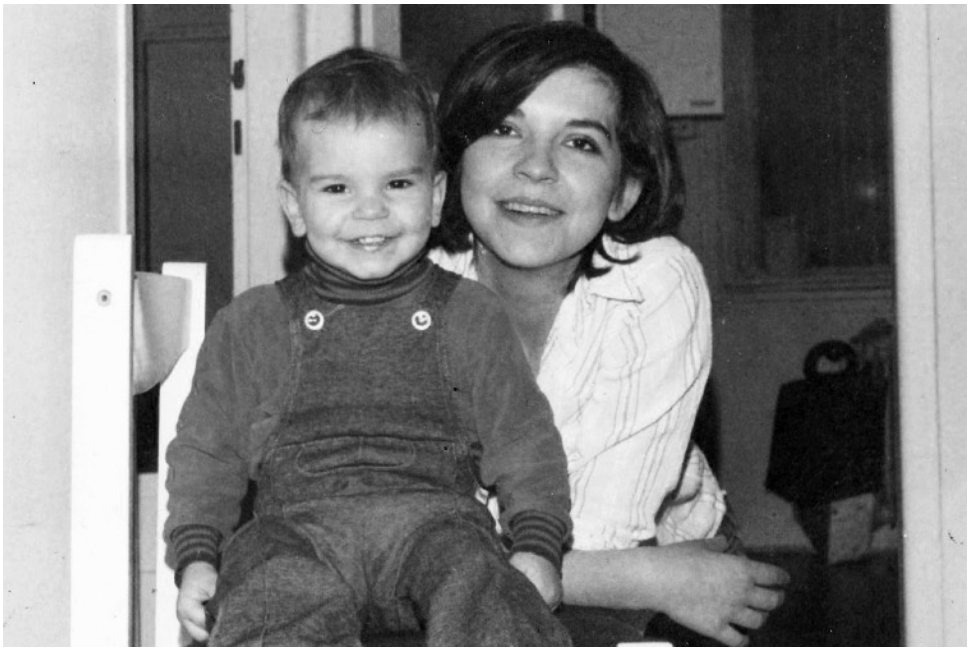

Alžběta Jungrová a její matka Terezie Kaslová / foto: rodinný archiv

DĚTSTVÍ S FOTOGRAFIÍ ✦

S dobou, kdy chodila na základní školu, si Alžběta nespojuje žádné silné inspirační momenty, ani cílené zdokonalování se ve fotografování.

„Tím, jak jsem fotila úplně odmala, tak jsem nikdy neprožívala takové to vědomé učení se. Je to učení se z chyb, které jsi udělal předtím. Nejprve to je snaha vůbec něco zaznamenat. Potom zaznamenat právě to, co si přeješ. A v další fázi to už může i vypadat tak, jak to chceš ty."[7]

Zcela bez tréninku ale Alžběta nebyla, jak dodává její matka:

„Chodila na kreslení. Protože na tom bylo vidět, že ji to baví. Nedokážu posoudit, jak dalece to uměla, ale na výtvarku chodila a chodila tam ráda. Já jsem děti k ničemu nenutila, kromě jedné věci. Chtěla jsem, aby četly, protože oni už jsou generace, pro kterou to není úplně přirozené."[8]

Ani zpětně obě nijak nezveličují vliv Alžbětiny babičky Evy Bienertové; nevytváří se „rodinná legenda", že by babička vědomě vychovávala ve fotografování svoji následovnici. Alžbětu podporovala, ale osobní lekce jí nedávala. A jak už bylo zmíněno dříve, pod dobu, kdy Alžběta chodila na základní školu, což bylo v letech 1984 až 1993, vystřídala několik jednoduchých fotoaparátů na kinofilm.

Větší zlom pro její budoucí kariéru byl listopad 1989 a jím odstartovaná změna společenských poměrů. Její matka Terezie Kaslová nastoupila jako novinářka do redakce znovuobnovených Lidových novin:

„Alžběta tam za mnou chodila s aktovkou ze školy, bylo to pro ni přirozené prostředí. Tím ale v žádném případě nemyslím, že by ji to nějak programově formovalo k budoucí fotožurnalistice. Vstřebávala to podle mě jen podvědomě, ona prostě chodila za školy za mámou a v redakci si psala úkoly nebo si malovala."[9]

Sama Alžběta k dětství a základní škole své vlastní vzpomínky nepřidává:

„Co asi tak konkrétního si můžeš z těch dětských let pamatovat? Prostě normální dětství a škola. Za mámou jsem chodila, ale to je asi tak všechno, co k tomu teď řeknu. Rozhodně to nebylo tak, že bych si tam jako dvanáctiletá holka říkala, že přesně tohle chci s foťákem dělat."[10]

---

[7] JUNGROVÁ, Alžběta, fotografka [ústní sdělení]. Praha, 18. 11. 2019.

[8] KASLOVÁ, Terezie, matka Alžběty Jungrové [ústní sdělení]. Praha, 26. 11. 2019.

[9] KASLOVÁ, Terezie, matka Alžběty Jungrové [ústní sdělení]. Praha, 26. 11. 2019.

[10] JUNGROVÁ (2021)

Zátiší, školní práce / foto: Alžběta Jungrová

Terezie Kaslová, matka Alžběty

Jan Mihaliček

Marek Šíša

zleva:
spolužák Alžběty
spolužák Alžběty
František Jungr, bratr Alžběty

Školní cvičení pro zadání „Portrét“ / foto: Alžběta Jungrová,

„GRAFÁRNA“ ✦

Přijímací zkoušky na grafickou školu Alžběta úspěšně složila a v září 1994 nastoupila do prvního ročníku do třídy F1. Bohužel není možné doložit, jaký byl v průběhu školy její fotografický vývoj, ani jak vypadala její maturitní práce, ze které se v roce 1998 zároveň stala její vstupenka do profesionálního fotografického světa. Archiv školy zaplavila v roce 2002 povodeň a z uložených věcí se dochovalo jen malé torzo:

3 snímky zátiší

6 fotografických portrétů

14 fotografií ze souboru „Nádraží“

O existenci těchto snímků neměla nyní Alžběta už ponětí a byly překvapením i pro současné pedagogy. Než snímky po více než čtvrt století znovu uviděla, shrnula své působení na střední škole Alžběta velmi stručně, a to při srovnávání s pozdější prací fotografky v novinách:

„ Do novin jsem šla z grafárny, kde máš praxi nulovou. Tam fotíš půl roku jednu věc pořád dokola a z toho pak vyjde výsledek. Tady na to máš hodinu. “[11]

Následující snímky ze školního roku 1994/95 budiž v této práci použity jako ilustrace toho, jak vypadala v podání Alžběty školní cvičení na téma „Zátiší“ a „Portrét“:

Svým školním pracím nepřisuzuje Alžběta nijak zásadní význam. Výjimkou bude až její práce maturitní - soubor fotografií z prostředí pražské skateboardové komunity. Té bude věnována až další část bakalářské práce. Alžbětiny vzpomínky na celé školní období jsou stručné a za nejdůležitější považuje v tomto období to, že si začala fotografování více uvědomovat:

„Systematičtější jsem ve focení začala být, když jsem se chtěla přihlásit na Hellichovku a vytvářela jsem nějaký soubor na přijímačky logicky. Možná nejvíc jsem si myslela, že to, co budu fotit, budou portréty. Mě vždycky bavili lidi a to se nezměnilo. Ale úplně jasná představa to nebyla. A už vůbec ne v těch dětských letech.“[12]

Dochovaným portrétům z prvního ročníku grafické školy by ale neměla být přisuzována role důkazu, který by stvrzoval Alžbětin ranný zájem o portréty. Ani to nebylo nějaké cílené zdokonalování se v této fotografické disciplíně. Alžběta sama k těmto snímkům po sedmadvaceti letech od jejich pořízení uvedla pouze toto:

„Moc nevím, podle čeho škola zachovala portréty, na dvou z nich jsou moji spolužáci, to bylo asi nějaké cvičení v ateliéru. A ty zbylé jsou rodina, těžko už ale teď zařadit, co bylo tohle za cvičení.“[13]

K souboru „Nádraží“ neměla škola žádné doplňující informace, ale zřejmě to byla závěrečná ročníková práce. Nedochovalo se však k ní žádné hodnocení a Alžběta o ní rovněž nevěděla, nebo alespoň se o ní v rozhovorech vedených v průběhu dvou let ani jednou nezmínila. Své vlastní hodnocení k nim přidala až nyní:

„První, co mě při pohledu na ty fotky napadlo, že bych je primárně líp ustálila. Jinak mě k ním nic zásadního nenapadá. Jsou to fotky patnáctiletého dítěte, které pošlou fotit cizí lidi na nádraží. Nesnášela bych to i teď, neumím fotit cizí lidi na ulici. A jak bych se s ta-

---

[11] JUNGROVÁ (2021)

[12] JUNGROVÁ (2019)

[13] JUNGROVÁ, Alžběta [osobní elektronická komunikace]. Praha, 16. 7. 2021

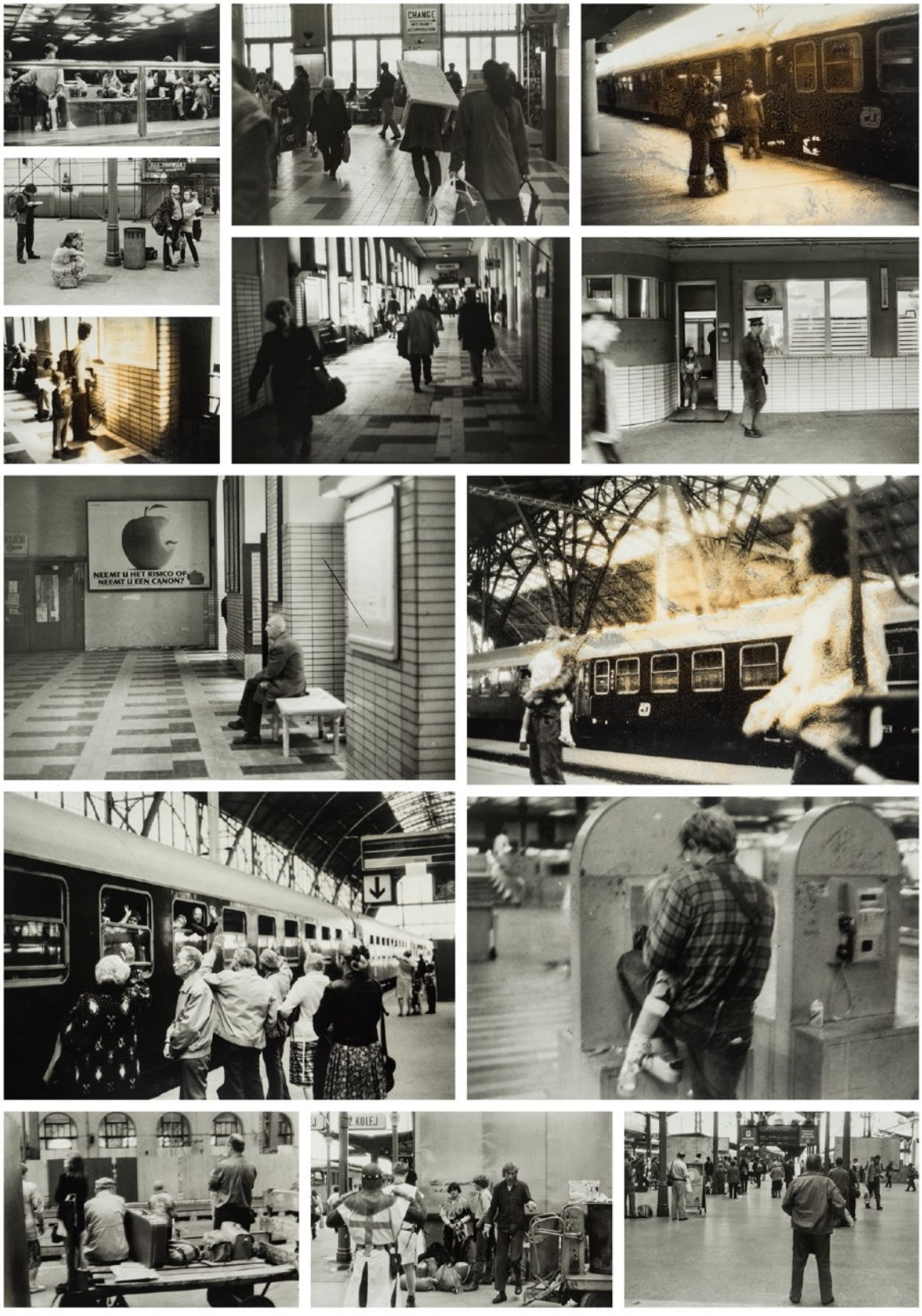

Portréty, školní práce / foto: Alžběta Jungrová

kovým úkolem vypořádala teď? Všechno bych dělala úplně jinak, už jen z principu, že jsem o třicet let starší a na věci se dívám naprosto jinak. Promítlo by se do toho to, že už úplně nemusím naplňovat očekávání jiných, v tomto případě školy, ale můžu naprosto volit svůj způsob sdělování a vyjadřování."

Další fotografie se z doby Alžbětina studia na střední grafické školy nedochovaly. To bohužel platí i pro její absolventskou maturitní práci - soubor fotografií ze života pražské skateboardové komunity. Těmito fotografiemi zakončila Alžběta studium v červnu 1998 a vzápětí se s nimi vydala ucházet se o svoji první placenou fotografickou práci - místo fotografky v deníku Mladá fronta Dnes (v dalším textu rovněž MF DNES nebo MFD), a to v jeho regionální pražské příloze.

PRAHA
DNES
Prezidentův život náhle ohrozila srdeční porucha
Ministerstva se plní lidmi z ČSSD
Rada malých obcí vypouští své splašky rovnou do řek
Strach z nadváhy přivádí mnohé dívky k cigaretám
Zákon o loteriích brzdí jednání s Evropou
O penězích mlčte, radí úřady vytopeným

Naděje, že ještě někdo přežil výbuchy, je mizivá
USA varují Bagdád, že mohou použít sílu
Sankce zabíjejí lidi, tvrdí Irák
Italští squatteři: konec příměří se společností, hlásají rebelové
Vězni z balkánské války pod plamenným vepsaurem
Každý rok zemřou ve světě miliony nejmladších dětí
Postup Tuzlánou budí naději i děsí země regionu
Polsko chce zakročit proti propíchání šplhavých pelet
Kakkovu radost skazila nezaměstnanost

PRAHA
DNES
Kongresové centrum opravy zaplatí, uvádějí analytici
Botanická zahrada oslavuje své výročí
Bazén měří méně kvůli plavčíkům místa
KIA PRIDE 199.950,-
KIA SEPHIA 299.900,-
ABS zdarma

Přes hrozbu zimy fotbalová liga zahájí
Policie zasadila těžkou ránu skinheadskému hnutí
Skinům zbyla hospoda, nic víc
Lhůta pro dohodu o Kosovu se posouvá
Beznaděj a těžké zklamání

Atletické mistrovství s národním rekordem
PRAHA
DNES
Stanice Náměstí Míru se má otevřít patrně koncem dubna
Navodery chtějí a dělí příšly na pouť stavky lidí

Obec chce opravit Lyčkovo náměstí
Kristián byl životopiscem prvních českých světců
Nadace Sue Ryder otevře v metropoli ještě letos tři další dobročinné obchody
Svatovítská katedrála je symbolem duchovní síly
Patrně opilý řidič zavinil dopravní nehodu v Nuslích
globtour PRAHA

Lidem se nelíbí parkující vůz s nebezpečným odpadem

SE SKATEBOARDEM DO NOVIN ✦

Pokud by měl být některý moment v životopisu a zároveň v profesní kariéře Alžběty Jungrové označený jako zlomový, je to právě její úspěšné získání místa fotografky. Takto o tomto okamžiku mluvila Alžběta v rozhovoru s kurátorkou své výstavy Exit Alenou Ochepovsky Bartkovou:

Alena Ochepovsky Bartková: *Jak ses dostala do Mladé fronty? To jsi prostě zaklepala na dveře?*

Alžběta Jungrová: *Vlastně ano. Přišla jsem za Herbertem Slavíkem a ukázala mu svou maturitní práci o skateboardingu… bydlela jsem sama a musela jsem jít do práce. Při škole jsem pracovala v baru, ale to bylo přechodné. Pamatuji si, jak jsem se bála, desetkrát jsem vyrazila a zase se vrátila domů. Strašně jsem se styděla. Začátek nebyl jednoduchý, byla jsem hodně mladá a bojácná holka.*[14]

Jak už bylo v této práci uvedeno, fotografie se ve školním archivu nedochovaly a nemá je bohužel ani Alžběta. V osobním rozhovoru k nim a k prvnímu setkání s Herbertem Slavíkem přidala už jen tato drobná upřesnění:

„Ta maturitní práce se jmenovala „Skateboarding jako životní styl". Herbertovi Slavíkovu se líbilo, že i když skateboarding je sport, tak že jsem to téma zpracovala výtvarně a ne jako klasické sportovní fotky. Bůh ví, kde ta kniha ale skončila. Negativy už bohužel nikdo nikdy nenajde. Ráda bych si ji samozřejmě připomněla, protože si z ní vybavuju už jen to, že jsem tam hodně pracovala s dlouhými stíny, ale to je asi tak všechno."[15]

A takto vypadalo přijetí Alžběty Jungrové mezi kmenové redaktory MF Dnes podle vzpomínek Herberta Slavíka. Na vysvětlenou: Vydavatelem deníku byla akciová společnost MAFRA a ta také zaměstnávala všechny novináře, kteří se na výrobě novin na nejrůznějších pozicích podíleli. Fotografie ale pro deník zajišťovala fotografická agentura MAFA, kterou založil právě Herbert Slavík a fotografové pracující pro „Mladou frontu" byli přijímáni právě do agentury MAFA.

„Hledal jsem lidi fotografií posedlé, kteří měli nápady, nehleděli na pracovní dobu a jejich ambicí bylo mít fotku na titulu deníku, to pro nás všechny byla odměna. Takové fotografy jsem našel do základního týmu, se kterým jsme začínali: Michal Růžička, Jiří Turek, Dan Materna, David Neff. Ti byli pro mě měřítkem. U Alžběty jsem poznal hned při prvním setkání podobnou posedlost fotografií, jako byla u nás, vlastně by se dalo říct, že Alžběta mi připomínala mě, když jsem začínal. Její fotky byly zajímavé, možná v té době nebyly úplně dokonalé a jistě by snesly nějaké výhrady, ale bylo mi jasné, že Alžběta má talent, doplněný nezměrnou chutí fotit a publikovat v novinách. To tehdy také nebylo samozřejmé, redakcí krátce prošla řada studentů fotografických škol, kteří si mysleli, že práce v novinách je snadným výdělkem a banálním focením. To mi právě na Alžbětě také imponovalo, že první otázky nesměřovaly k honoráři, ani pracovní době, ale chtěla fotit, poznat práci v novinách a publikovat. Prostě chtěla být fotoreportérkou. Když na to dnes vzpomínám, tak vidím, že ve všem, v čem jsem na Alžbětu vsadil jsem se nemýlil."[16]

---

[14] JUNGROVÁ, Alžběta a OCHEPOVSKY, Alena, 2020. Alžběta Jungrová: exit. [Praha]: Spolek Trafačka. ISBN 978-80-907418-5-0.

[15] JUNGROVÁ (2021)

[16] SLAVÍK, Herbert. Osobní sdělení [elektronická pošta]. 27. 4. 2021

Budova Michelského dvora, v níž po rekonstrukci otevře Nadace Sue Ryder domov pro dlouhodobě a nevyléčitelně nemocné staré lidi FOTO: MAFA - ALŽBĚTA JUNGROVÁ

MF DNES 5. 8. 1998, první novinářská fotografie Alžběty Jungrové

MF DNES 19. 8. 1998 - fotografie výkopů Alžběty Jungrové

POPRVÉ NA STRÁNKÁCH ✦

První novinářská fotografie Alžběty Jungrové byla otištěna 5. 8. 1998 na třetí straně pražské přílohy MF DNES. Přiložené reprodukce ukazují titulní stranu celostátního vydání z toho dne, třetí stranu pražské přílohy a detailní pohled na fotografii s popiskem.

Ve stejný den byla na páté straně téže přílohy otištěna také druhá Alžbětina fotografie. Zatímco ta první byla ilustrační fotografie ke krátkému článku, druhá byla součástí celostránkového tématu o prázdných domech v Praze, ke kterému pořizovalo snímky několik fotografů.

Alžbětu jsem o zhodnocení jejího působení na prvním placeném místě fotoreportérky požádal v rozhovorech opakovaně. Ptal jsem se na některé okamžiky vícekrát a z různých úhlů pohledu, aby se eliminovaly nepřesnosti ve vzpomínkách.

Jako už několikrát v této práci, budou i zde odpovědi ponechány v autentické podobě a v delších blocích, nikoliv parafrázované nebo jen částečně citované. Zachycený styl promluvy je nedílnou součástí osobnosti každého člověka a u práce, která se soustředí na popis „zrodu fotografky", je osobnostní charakteristika důležitá. Z jazyku i používání jednotlivých slov lze mnohem přesněji usuzovat na temperament člověka i na to, v jakém prostředí se pohyboval a co ho formovalo.

„Byl to užitečný dril. Protože najednou fotíš každý den a musíš jít a udělat to.

Když to řeknu jako bonmot, tak každý, kdo umí vyfotit zajímavou fotku do pražské přílohy, tak umí fotit. Tam jezdíš fotit výkopy někde na Praze 13, jak tam kopou jednu díru. A kdo tohle dokáže přivézt do redakce zaznamenané na kinofilmu nějakým zajímavým způsobem, tak zkrátka umí fotit. Naučí tě to hledat nějakým způsobem kreativní pohled na věc, která je strašně nudná."[17]

Zmínka o focení výkopu ovšem žádný bonmot není, i když se k tomuto příměru jako k určitému zjednodušení popisu práce regionálního fotoreportéra Alžběta opakovaně vracela. Jak je vidět na následujících ukázkách, dokumentování výkopů v ulicích je skutečně časté zadání pro fotoreportéra regionální přílohy.

Hned první fotografování výkopu si Alžběta vyzkoušela už první měsíc v práci, a to na Praze 5 na křižovatce Anděl. Na druhé straně pražské přílohy byl 19. 8. 1998 byla otištěná série hned tří fotografií:

K příměru s focením „díry na Praze 13" se Alžběta vracela často, například v dalším rozhovoru, který od toho prvního dělilo bezmála půldruhého roku:

„To nebývala od editorů nijak přesná zadání. Obvykle někdo řekl něco ve smyslu: „Hele, kope se díra na Praze 13, dojeď to vyfotit." Byla to čistá dokumentace, to nebyla už ani reportážní fotka. Takže to je čistě jen na tobě, jak se s tím popereš. Nikdo neví, jak fotit díru a jak to udělat vtipně, protože, buďme upřímní, ono to ani moc nejde. Myslím, že to byla ta nejlepší škola na všechno. Protože když vyfotíš díru v zemi na Praze 13 tak, aby to bylo divácky zajímavé, tak pak už vyfotíš cokoliv na světě a bude to vypadat relativně dobře. Tady ani moc nepomůže taková ta klasická inspirace, kterou člověk nabírá od uznávaných fotografů a svých vzorů. Tu myslím hledá každý, je to přirozené, z knížek i z prací fotografů, které sleduješ. Když jsem začala fotit pro noviny, tak jsem chtěla fotit

[17] JUNGROVÁ, Alžběta, fotografka [ústní sdělení]. Praha, 18. 11. 2019.

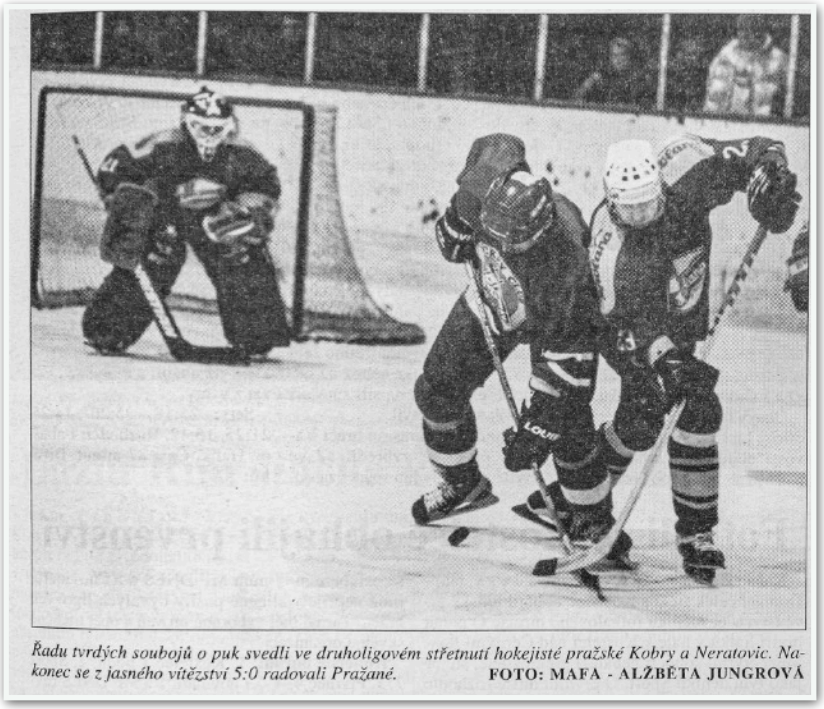

Řadu tvrdých soubojů o puk svedli ve druholigovém střetnutí hokejisté pražské Kobry a Neratovic. Nakonec se z jasného vítězství 5:0 radovali Pražané. **FOTO: MAFA - ALŽBĚTA JUNGROVÁ**

MF DNES 15. 2. 1999 - fotografie Alžběty Jungrové ze stadionu Kobra

jako James Nachtwey, ale to i kdybych se „posr…la", tak u díry na Praze 13 fotku jako on neudělám. To asi ani Salgado. u fotky je polovina ten příběh a druhá půlka je jeho zpracování. Ale z brambory pomeranč neuděláš."[18]

Druhé silné zadání, které se pro Alžbětu stalo spontánně ikonické stejně jako výkopy, bylo fotografování utkání v ledním hokeji na zimním stadion hokejového klubu Kobra v pražském Braníku. Jistě by bylo možné použít i dnes tak hojně používaný výraz „formativní", ale lze to říci také velmi prostě: Focení na tomto stadionu se Alžbětě natolik vrylo pod kůži, že jí dodnes vyskakuje v hlavě mezi prvními vzpomínkami na léta fotoreportérky v novinách. Vrací se k tomuto fotografování opakovaně a ilustruje na něm to nejdůležitější, co se v novinách jako fotografka naučila a s čím se musela vyrovnávat.

„V regionální příloze jsou ty nejnudnější a zároveň nejtěžší věci, jako třeba hokej na Kobře, kde je tma jak v pr…li, ty skoro nevidíš hráče a máš z toho přivézt ostrou fotku. Já si pamatuji, jak jsem seděla v autě a brečela, když jsem odtamtud jela a modlila se, aby tam byla aspoň jedna fotka, kde budou dva hráči a puk a bude to nějakým způsobem použitelný. Zadání ti nikdo nedá, přesný. Základní pokyn byl: přivez mi výšku a šířku, protože nikdo dopředu nevěděl, jak se stránka zalomí. Fasovali jsme film na akci, to byl příděl. A na portrét půlku filmu. Když se to srovná s dnešní dobou digitálu, kdy každý napráská tisíc věcí, tak je jasný, že jsi o tom musel víc přemýšlet. Protože když potom přijdeš na hokej normální, ligový, tak samozřejmě čumíš, protože tam je to už všechno krásně nasvícený.[19]

A takto vypadá fotografie, kterou Alžběta pořídila 14. 2. 1999 na zimním stadionu Kobra a která se o den později v 15. 2. 1999 objevila na jedenácté straně pražské přílohy MF DNES. Je na ní právě to, o čem Alžběta mluvila jako o nutném minimu pro redakční využití: alespoň dva hráči, puk (je u pravé brusle hráče Kobry v tmavé přilbě) a hráči jsou na fotce zaostření:

„V osmnácti má člověk obrovské ambice, chce být zkrátka Salgado. A je podle mě dobře, že to prožívá a že každý hokej na Kobře bere jako velkou událost. Dnes bych do redakce z toho tmavého stadionu suverénně přinesla dvě rozmazané čáry a řekla jim, že takhle to je správně, protože takhle to tam vypadá a je to pravdivá fotka. Jenže tehdy jsem to prožívala a byla vyklepaná, aby mě z té práce nevyhodili."[20]

---

[18] JUNGROVÁ, Alžběta, fotografka [ústní sdělení]. Praha, 8. 3. 2021

[19] JUNGROVÁ (2021)

[20] JUNGROVÁ (2019)

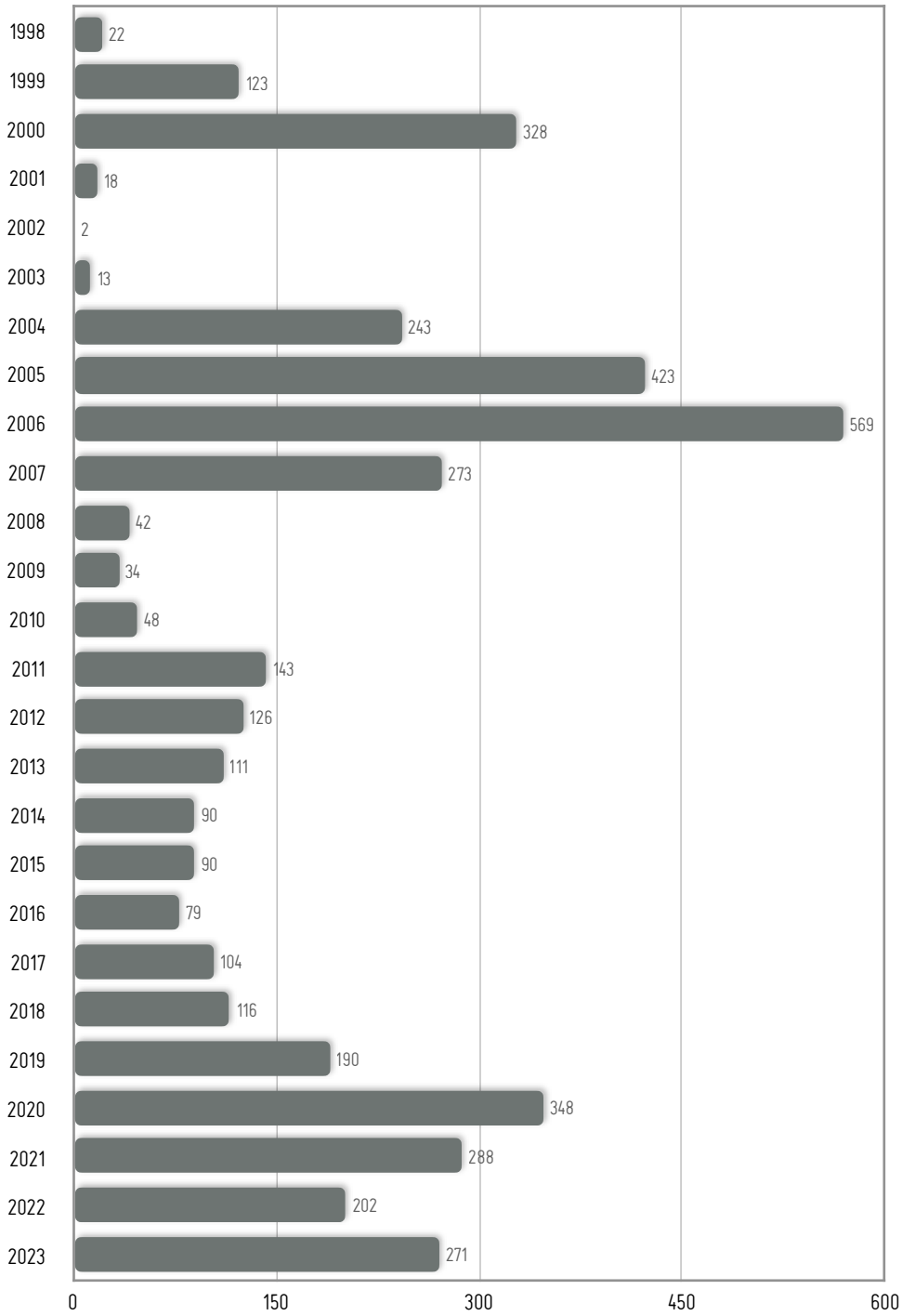

počet záznamů o Alžbětě Jungrové podle databáze NEWTON Media

ALŽBĚTA V ČÍSLECH ✧

Na tomto místě by bylo možné přidávat další a další fotografie, které Alžběta Jungrová jako fotoreportérka pořídila a které byly postupně publikovány na stránkách MF DNES a později v Lidových novinách. Podle údajů z databáze NEWTON Media a.s., která nyní obsahuje v digitalizované podobě obsahy všech českých relevantních médií od roku 1990, to jsou stovky otištěných snímků, jak ukazuje přiložený graf.

Přesné číslo otištěných fotografií a později i samostatných textů však není možné z této databáze určit, a to z několika důvodů:

- Především u zpětně digitalizovaných záznamů z 90. let je autorství k fotografii uváděno pouze u těch snímků, které byly prezentovány jako „samostatný materiál na stránce", což v té době bývala fotografie s rozšířeným popiskem nebo takzvaný fotorámeček, tedy fotografie doplněné textem v rozsahu přibližně jednoho běžného odstavce a mohly se v novinách vyskytovat samostatně bez dalšího textu. U článků z běžnou ilustrační nebo doprovodnou fotografií nebyl při zpětně doplňované digitalizaci autor snímku vždy uváděn. To je také důvod, proč se za rok 1998, ve kterém Alžběta Jungrová odpracovala v pražské příloze MF DNES pět měsíců, objevuje údaj o pouhých 22 fotografiích. Ve skutečnosti jich bylo víc.
- Nepřesnost do celkové statistiky vnáší situace, kdy je například z více fotografií jednoho autora sestavena celá fotostrana, nebo je k jednomu článku použito více fotografií. Pak obvykle (není to totiž absolutní pravidlo) je fotograf zmíněn u článku pouze jednou, přestože počet otištěných fotografií je vyšší.
- Digitalizovaná vydání tištěných celostátních deníků ve formě PDF dokumentů, ze kterých by bylo možné ručně dohledávat skutečně každou otištěnou fotografii, jsou dostupná až od ročníku 2007. V té době už ale Alžběta jako fotoreportérka nepracovala.
- Zkreslením je rovněž situace, kdy je některá fotografie používaná z archivu opakovaně. Výpis z databáze uvede údaj o fotografovi, ovšem bez rozlišení, zda to autorství nové originální fotografie nebo snímku již opakovaně využitého.

Z dostupných informací je tak možné pouze odhadnout, že jako fotoreportérka připravila Alžběta Jungrová v letech 1998 až 2000 pro MF DNES a Lidové noviny přes 700 fotografií. Žádné konkrétní fotografie z této doby však Alžběta nepovažuje za tak výjimečné, že by je samostatně zmiňovala.

Pro správnou interpretaci údajů z databáze NEWTON je potřeba pamatovat na to, že údaje do roku 2006 včetně vyjadřují výhradně počty publikovaných fotografií Alžběty, tedy přesněji počtu samostatných fotografií nebo textů, u kterých byla použita alespoň jedna Alžbětina fotografie. Tady platí, že to je do čísel převedená její fotografická stopa.

Od roku 2007 už má tato statistika jiný obsah. Výsledný součet v jednotlivém roce v sobě slučuje jak autorství fotografií, tak články, které už samy pojednávají o Alžbětě; rozhovory, profilové články, ankety a podobně. Přesnější je už tady hovořit spíše o medializaci Alžběty Jungrové. I tak má ale tento údaj vypovídací hodnotu v tom, že ukazuje, jak často se mohli čtenáři, diváci a posluchači s Alžbětou prostřednictvím jejích snímků nebo slov setkat.

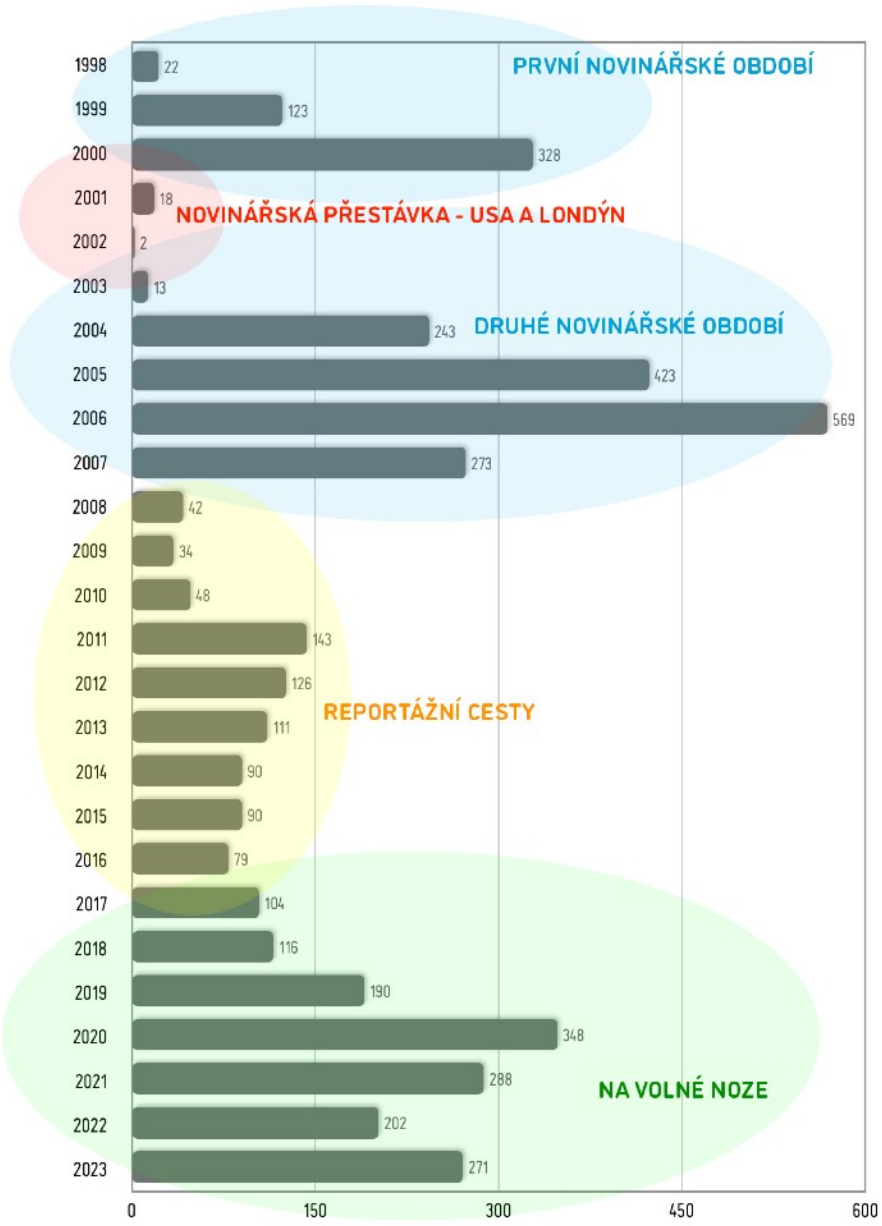
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
22
123
328
18
2
13
243
423
569
273
42
34
48
143
126
111
90
90
79
104
116
190
348
288
202
271
0
150
300
450
600
PRVNÍ NOVINÁŘSKÉ OBDOBÍ
NOVINÁŘSKÁ PŘESTÁVKA - USA A LONDÝN
DRUHÉ NOVINÁŘSKÉ OBDOBÍ
REPORTÁŽNÍ CESTY
NA VOLNÉ NOZE

Cenné je toto statistické sledování také proto, že se dá přesně dohledat, kdy Alžběta přestala být pouhým dodavatelem fotografií a byla jako fotografka také představena veřejnosti a za fotografku tak i být obecně považována.

„Identita jednotlivce se formuje jak na základě osobních přesvědčení a sebehodnocení, tak skrze zpětnou vazbu a vnímání od ostatních, což vytváří komplexní dynamiku mezi sebeidentifikací a sociální percepcí."[21]

Nebo také:

„Umělecká identita je výsledkem interakce mezi jednotlivcem, jeho sebeidentifikací a tím, jak je tato identita legitimizována institucemi, jako jsou kurátoři, galerie a média."[22]

Z grafu znázorňujícího celkovou medializaci Alžběty Jungrové je na první pohled patrné střídání období, kdy byla lidem na očích a kdy se naopak pohybovala stranou veřejné pozornosti.

Symboly ⇧ a ⇩ vyjadřují intenzitu medializace.

1998 - 2000: První novinářské období ⇧

V této době pracovala Alžběta nejprve v MF DNES, odkud v roce 1999 přešla do Lidových novin.

2000 - 2002: Novinářská přestávka - USA a Londýn ⇩

V roce 2000 Alžběta práci v Lidových novinách ukončila a rozhodla se odcestovat do Spojených států amerických a následně do Londýna.

2002 - 2007: Druhé novinářské období ⇧

Návrat do Prahy a druhý nástup do redakce českých novin.

2007 - 2017: Reportážní cesty ⇩

Deset let, ve kterých Alžběta pořizuje fotografické reportáže z krizových oblastí

2017 - 2023: Na volné noze ⇧

Alžběta se živí komerční fotografií, připravuje portréty pro tištěné magazíny a pracuje na svých vlastních fotografických souborech.

---

[21] BECK, Ulrich a BECK-GERNSHEIM, Elisabeth, 2002. Individualization: institutionalized individualism and its social and political consequences. Theory, culture & society. London: SAGE.

[22] BECKER, Howard S., [2008]. Art worlds. 25th anniversary edition, updated and expanded. Berkeley: University of California Press. ISBN 978-0-520-25636-1.

Soukromé fotografie Alžběty Jungrové z USA (2015)

Z NOVIN DO AMERIKY ✧

Nejprve stručná rekapitulace Alžbětina „prvního novinářského období":

- Své fotografie začala Alžběta Jungrová poprvé publikovat v novinách v roce 1998. Digitální databáze českých médií NEWTON eviduje za rok 1998 celkem 22 zmínek o fotografiích Alžběty Jungrové. Jsou to záznamy očištěné od duplicit, tedy od publikování jedné fotografie v různých mutacích příslušných novin, například regionálních. Všechny záznamy v roce 1998 se týkají publikování fotografií Alžběty Jungrové v tištěných vydáních deníku MF Dnes.
- V roce 1999 to už bylo 123 záznamů. V lednu a únoru to byly fotografie (6) publikované v MF Dnes, od dubna to byly všechno snímky (117) publikované v Lidových novinách, do kterých Alžběta jako redakční fotografka přestoupila.
- Za rok 2000 zaznamenala databáze NEWTON už 328 fotografií Alžběty Jungrové. Do 3. dubna to bylo 53 fotografií otištěných v Lidových novinách, od 5. dubna pod značkou agentury CPA[23] pak dalších 275 v Zemských novinách, Slovu a Českém slovu.
- V roce 2000 Alžběta práci v Lidových novinách ukončila a rozhodla se odcestovat do Spojených států amerických. Tento zlom v jejím profesním životě jednoznačně ukazují již zmiňované statistiky. Zatímco ještě v roce 2000 publikovala v novinách 328 snímků, v roce 2001 to už bylo pouze 28 fotografií, vesměs ilustračních snímků z redakčního archivu pořízených dříve.
- Motivací k ukončení práce fotoreportérky bylo pro Alžbětu jednak získání nových zkušeností a potom také zdokonalení se v angličtině. Prvotní impuls však vzešel spontánně od její kamarádky. Alžbětě tehdy bylo 23 let.

A toto spontánní rozhodnutí pak s odstupem času v rozhovoru v roce 2007 popisovala Alžběta následovně:

„Moje první velká cesta vedla do Ameriky. To jsme jednou v listopadu seděly s kamarádkou v baru a nadávaly na zimu. A jak jsme popíjely, tak jsme vymyslely, že zmizíme někam, kde se ohřejeme. Já jsem na to pak přes noc zapomněla, ale Denisa mi hned druhý den volala, že rezervovala dvě letenky. Dva týdny nato stály v Los Angeles na letišti dvě dvaadvacetileté holčičky. Trochu nejistě jsem se zeptala: „Co tady budeme dělat?" A ona mi sebevědomě odpověděla: „Nevím, naučíme se surfovat." Během tří týdnů nám došly peníze, neměly jsme bydlení ani práci a nikoho neznaly... Před touhle cestou jsem si myslela, že když od sedmnácti bydlím sama, jsem samostatná. V Americe mi ale docvaklo, že když mi chcípne auto sto kilometrů od nejbližšího města, tak nezvednu telefon a nezavolám mamince, ať pro mě přijede, a ona neřekne: „Jasně, kočičko, za chvíli jsem tam." Postarat jsem se musela jen já. Naučilo mě to věci řešit, ne o nich jen mluvit... Ten rok, který jsem tam prožila, bych nikdy nechtěla opakovat. Bylo to peklo a jen hrdost mi nedovolila, abych se domů vrátila dřív. Na cestách jsem tenkrát byla dohromady skoro dva roky, po Americe jsem stihla ještě Mexiko a Londýn."[24]

Obdobně tuto změnu popisuje také v časopis Travel digest a je to rovněž v roce 2007. Tento rok stojí za zapamatování nebo alespoň poznámku. Je to poprvé, kdy česká média publikují texty o Alžbětě Jungrové - fotografce!

---

[23] Zkratka pro českou agenturu Czech Photo Agency

[24] VLČKOVÁ, Martina. *V Čechách pořád někdo brečí*. Žena a život. 27. 7. 2007. ISSN 1210-8235.

2x New York City, foto: Alžběta Jungrová (2014)

„Odjela jsem do Ameriky s tím, že se chci naučit anglicky, protože jsem do té doby mluvila jenom „školní" angličtinou, která není v praxi příliš použitelná. V Kalifornii jsem se za rok naučila plynně anglicky i slušně španělsky, což se později ukázalo k nezaplacení. Podobně „šílenou" cestu bych už asi nikdy nezopakovala, ale jako zkušenost to bylo super. Odmalička jsem byla zvyklá starat se sama o sebe, od sedmnácti jsem se sama živila, ale až v Americe jsem dospěla. Oceňuju to teď zpětně na všech fotografických výpravách. Nerozhodí mě, když v Kambodži zůstanu trčet na místě, kde nic nejede. Jsem schopná jít do nejbližší vesnice a zeptat se, zda má někdo auto a mohl by mě kousek svézt. V tomhle byla Amerika skutečně skvělá!"[25]

New York City, foto: Alžběta Jungrová (2014)

[25] BENEŠOVSKÁ, Jana, 2007. Osobnost na cestě. Travel Digest: časopis o cestování. 3. 10. 2007, s. 68. ISSN 1801-5417.

Soukromé fotografie Alžběty Jungrové z Londýna (2008)

DO LONDÝNA ZA REKLAMOU. A PRYČ!

Na přelomu let 2001 a 2002 končil Alžbětě pobyt v USA, po kterém se přestěhovala dočasně do Londýna. Za celý rok 2002 se v českých médiích objevily pouze její 2 fotografie. V obou případech je ze svého archivu použily Lidové noviny, a to jako ilustrace pro své přílohy Anglický list a Německý list. V té době už Alžběta pracovala v Londýně jako asistentka renomovaných reklamních a módních fotografů.

„Pracovala jsem třeba s Chrisem Frazerem Smithem na reklamách pro Renault. Těšila jsem se, že konečně uvidím, jak „tvoří" zahraniční fotografové. Skutečnost ale neměla s představami nic společného. Z agentury Renaultu ve Francii přišel grafický návrh, kterého se fotograf a jeho spolupracovníci museli přesně držet."[26]

Byl to práce, která jí dávala obživu a také vymezení směru, kterým se dál nebude ubírat. Zkušenost, po které se rozhodla, že tudy dál ne.

„Šokovalo mě, jak složitě tam vzniká jedna fotka. Třeba když jsme pracovali na billboardu pro Renault, na němž byla autíčka na londýnském Westminster Bridge zobrazena jako maratonci v davu fanoušků. To se nejdříve fotil prázdný most, pak most s komparzem, který se posouval, ve Francii se zase fotilo nebe a auto… Ve finále z toho bylo dvanáct fotek, které se v postprodukčním studiu smontovaly dohromady. Reklama v téhle formě je čisté řemeslo, ze sebe tam nic nedáváš, takže mě to nechytlo. Dlouho jsem ale řešila, jestli tam zůstat, nebo ne. Nakonec jsem se vrátila kvůli mámě, s níž mám hodně blízký vztah… Přijela jsem na měsíc do Prahy a přišly záplavy, okamžitě jsem začala fotit pro Hospodářské noviny a reklama pro mě v tu ránu vyšuměla. Každopádně ji beru jako dobrou školu."[27]

A obdobně hodnotí toto období pět let po návratu z Londýna v rozhovoru pro časopis Travel digest:

„Rozhodně to byla obrovská škola, vybudovala ve mně ale přesvědčení, že do určitého věku rozhodně nechci všechen svůj čas věnovat reklamě a módní tvorbě. Londýn byl pro mě jeden velký šok, protože do té doby jsem žila v představě, že všechno se vytváří. Tam jsme každé ráno dostali layout, na kterém bylo napsané veškeré zadání, jak přesně tu či onu věc musíme nafotit. V ateliéru se kupříkladu nejdříve vybudovala a následně bourala celá uměle vytvořená poušť, jenom kvůli tomu, že měla trochu jinou barvu než ta na layoutu. Londýn nebyl o kreativitě, ale o řemesle. A to není a nebude moje volba."[28]

---

[26] CZECH NEWS CENTER, 2007. Indočína ve fotografiích Alžběty Jungrové. Online. 15. 6. 2007. Dostupné z: dama.cz. [cit. 2024-08-22].

[27] VOTRUBOVÁ, Andrea. 2 pohledy ženskými objektivy. Style, rubrika: rozhovor. Praha, 8. 7. 2009, strana 36. ISSN: 2571-1989.

[28] BENEŠOVSKÁ (2007)

Alžběta Jungrová na Střeleckém ostrově v Praze (2016)
foto: archiv AJ

ZPÁTKY V PRAZE A TAKÉ V NOVINÁCH

Návrat z Londýna zpátky do Prahy a druhý nástup do redakce novin nebyl u Alžběty plánovaný. Pouze ho zvažovala, protože práce v reklamní agentuře ji nenaplňovala, ale o návratu pevně rozhodnutá nebyla:

„Reklama v téhle formě je čisté řemeslo, ze sebe tam nic nedáváš, takže mě to nechytlo. Dlouho jsem ale řešila, jestli tam zůstat, nebo ne. Nakonec jsem se vrátila kvůli mámě, s níž mám hodně blízký vztah."[29]

Návrat definitivně stvrdila náhoda, nebo možná přesněji zásah vyšší moci, a to povodně v létě 2002:

„Za rodiči do Prahy jsem přijela na prázdniny, jenže přišly povodně, a tak jsem začala jezdit na evakuace s hasiči a – fotila. Díky tomu jsem dostala nabídku práce v Hospodářských novinách, a už jsem se do Londýna nevrátila."[30]

Alžběta se tak v roce 2003 stává fotografkou vydavatelství Economia a v Hospodářských novinách publikovala 10 snímků. Lidové noviny využily jako ilustrační doprovod k článkům o školách a studiu ze svého archivu 2 její fotografie a 1 snímek se zdrojovým odkazem na Hospodářské noviny zveřejnil Kutnohorský deník.

Jen průběžná drobná připomínka: Stále je popisovaná ta část Alžbětina fotografického života, kdy o ní dosud nebyl publikovaný ani jeden samostatný článek a to, že tato pětadvacetiletá slečna je novinářskou reportážní fotografkou, ví pouze ti, kteří si jejího jména všímají u popisek snímků v tištěných médiích. A těch je zatím po jejím návratu do novinářského prostředí poskrovnu.

V srpnu roku 2004 Alžběta přestupuje z Hospodářských novin (vydavatelství Economia) do Lidových noviny (mediální dům MAFRA). Z celkového počtu 243 fotografií jich Hospodářské noviny a přidružené tituly publikovaly 104, zbývajích 139 vyšlo v Lidových novinách.

Žižkovská galerie v Praze také v tomto roce vystavuje Alžbětiny fotografie ze souboru „Můj svět", ovšem bez jediné zmínky v médiích.

V roce 2005 už Alžbětě vychází v českých novinách a časopisech 423 snímků. Lidové noviny, kde Alžběta je od léta 2003 kmenovou redakční fotografkou, otiskly 378 fotografií, zbývajících 45 využilo ze svého archivu vydavatelství Economia pro deník Hospodářské noviny a magazín Ekonom.

Rok 2006 byl z pohledu novinářských fotografií Alžběty Jungrové rekordní. Celkem bylo publikováno 569 fotografií, v naprosté většině v Lidových novinách, které otiskly 506 snímků. Alžběta v tomto roce také fotografovala pro filmovou společnost Warner Bros a snímky se objevily v časopisu Cinema.

Alžběta se roce 2006 účastní společné výstavy v Berlíně nazvané „3xF. Fussball_-Frauen_Fotografie", česky „Fotbal, ženy a fotografie". Instalovaná je od 5. května do 2. června v sídle ARD-Hauptstadtstudio. Svá díla připravilo pro výstavu 11 fotografek z devíti evropských zemí a v informačních materiálech k výstavě je Alžběta představena jako fotografka, která:

---

[29] VOTRUBOVÁ, Andrea. 2 pohledy ženskými objektivy. Style, rubrika: rozhovor. Praha, 8. 7. 2009, strana 36. ISSN: 2571-1989.

[30] CIHELKOVÁ, Barbora. Alžběta Jungrová: Opravdu dobrá fotka je jedna ze sta tisíc. Magazín Práva. Borgis, 2. 5. 2020, strana 20. ISSN: 1211-2119.

„...věnuje své portréty ženám, které jsou s fotbalem v mnoha ohledech spjaty: prodejcům vstupenek, fanouškům a fotbalistkám, jako je mladá česká reprezentantka Barbora Kratochvílová".[31]

Od 27. srpna do 3. prosince je potom výstava umístěna ve Frauen Museum ve Wiesbadenu a od 17. dubna do 17. června 2008 ve Heinrich Böll Stiftung – Haus Böll v Rostocku.

[31] 3xF. Fußball_Frauen_Fotografie. Online. Dostupné z: http://www.3xf-fussball-frauen-fotografie.net/kuenstlerinnen.html. [citováno 2024-08-03]

Alžběta Jungrová / foto: Ondřej Barvínek (2023)

SEZNAMTE SE: ALŽBĚTA JUNGROVÁ - FOTOGRAFKA

V roce 2007 se jméno Alžběty Jungrové objevuje ve spojení s fotografiemi v českých médiích celkem v 273 případech. V naprosté většině případů se jedná o publikování jejích fotografií, které pořídila jako kmenová redakční fotografka Lidových novin.

Je to ale také rok, kdy jsou poprvé publikované texty o Alžbětě Jungrové jako fotografce.

V deseti článcích je představovaná Alžbětina červnová výstava „Indochina" v Nostress Café Gallery v Dušní ulici na Starém Městě v Praze. Takto ji prezentovaly Hospodářské noviny na svých webových stránkách:

Mladá fotografka Alžběta Jungrová (1978) se nedávno vrátila z cesty po Vietnamu a Kambodži, kde fotila děti nakažené virem HIV, lidi žijící na skládce Stung Ming Chai u Phnom Penu, děti postižené následky chemické války...

Proč? "Z mnoha důvodů. Nechci používat obehrané klišé, že tak měním svět k lepšímu. Občas stojím na místě a říkám si, proč raději nejdu těm lidem pomáhat, pracovat pro nějakou neziskovou organizaci nebo do nemocnice. Pravda je, že neumím operovat ani shánět peníze. Dělám, co umím. A samozřejmě, baví mě cestování, ráda potkávám nejrůznější lidi, mám možnost ukazovat svůj pohled na svět a na věci, které by se podle mého názoru měly změnit," odpovídá Alžběta Jungrová.[32]

V internetovém magazínu dáma.cz pak ke své cestě do Asie přidává další upřesnění.

„Vymyslela jsem si pár témat, která jsem chtěla nafotit. V cizím prostředí nemusí člověk řešit každodenní problémy, které na něj doma padají. Mohla jsem konečně úplně vypnout a soustředit se jen na focení. Dostatek času mi pak umožnil počkat si na světlo, a vracet se na místa několikrát. Ideální."[33]

Ke své hlavní práci, tedy kmenové fotografce Lidových novin, v článku dále popisuje, že fotografuje také portréty, filmová natáčení a rovněž módu.

„Nikdy se u své práce nenudím. Jen když už začínám být unavená z portrétů, jedu na reportáž a třeba naopak. Focení módy si hrozně užívám, protože na rozdíl od reportáže to je chvíle, kdy realitu vytvářím já."

A svěřuje se se svým velkým snem - cestovat a fotit to, co by chtěla ona sama.

Výstava „Indochina" byla pro Alžbětu důležitá také proto, že ji po ní právě na základě ukázaných fotografií kontaktovalo vydavatelství Vltava Labe Press (vydavatel Deníku) a britská agentura Demotix.

V roce 2007 vystupuje Alžběta celkem čtyřikrát jako profesionální fotografka v seriálu Lidových novin „Fotokurz", který vycházel v květnu jednou týdně. Alžběta v něm čtenářům předávala své zkušenosti, jak vypadá práce fotografa. Nejprve popisovala práci, kdy je jako fotografka najatá na dokumentování filmového natáčení.

---

[32] ECONOMIA, 2007. Indočína ve fotografiích Alžběty Jungrové. Online. 18. 6. 2007. Dostupné z: Cestovani.iHNed.cz. [cit. 2024-08-22].

[33] CZECH NEWS CENTER, 2007. Indočína ve fotografiích Alžběty Jungrové. Online. 15. 6. 2007. Dostupné z: dama.cz. [cit. 2024-08-22].

Alžběta Jungrová / autoportrét (2014)

„Vzhledem k tomu, že natáčení trvalo 27 dní, musela si v práci vzít na měsíc dovolenou. Ráno přijdu na plac, čekám, až se to nasvítí, až se všichni připraví, až scénu nazkouší. To zabere přibližně tři hodiny, po které nemám co dělat. Pak se sjede scéna, udělám fotky a zase tři hodiny čekám, než se nasvítí další scéna. Je to nasvícené podle kamery… Není to kreativní, všechno je dané, takže spíš záleží na tom, s kým pracuji, s jakými lidmi, jakým kameramanem, jakým režisérem. To je důležitější než samotný film."[34]

V dalším dílu popisuje svou vlastní práci z pozice reportážní fotografky v sociálně komplikovaném prostředí - ve slovenské romské osadě. Přiznává, že inspirací pro její opakované cesty do romských osad, byl fotografie Josefa Koudelky.

„Vyfotit děti tak, aby se nestylizovaly do grimas, je dost těžké. Měli byste pobýt ve vesnicích co nejdéle, aby vás místní přestali vnímat jako atrakci a začali se chovat zcela autenticky… To, co tam vidíte, čekáte spíš v Asii než v členském státě Evropské unie. Třináct lidí spí na jedné posteli v chatrči bez elektřiny a toalety. Všude hromady odpadků a žádná možnost zábavy… Musíte se sžít s prostředím a stát se neviditelnými, což se vám v osadách za den nepovede ani náhodou… Zdejší obyvatelé nedostávají podporu jednou za měsíc, jak je to normálně běžné, ale jednou za čtrnáct dní. Je to čistě kvůli tomu, aby ji hned nepropili. Právě jsem se chystala fotit, když ke mně přišla jedna stará paní a dost rázně řekla, ať to ani nezkouším. Den předtím totiž došly peníze, takže všichni byli úplně na káry. No a paní se takový obrázek její vesnice pochopitelně nelíbil… Také by jim člověk neměl nic kupovat. Nevědomky jsem přivezla dárek jedné rodině, a to byl vyloženě problém. Funguje totiž nepsané pravidlo – jakmile něco darujete jednomu, musíte dát všem, jinak se na vás urazí a s focením je konec… Radím žádný blesk, který stejně rozbíjí zdejší atmosféru, a žádný teleobjektiv.[35]

Ve svém třetím vystoupení ve Fotokurzu Alžběta popisuje, jak fotografuje portréty:

„Jen u módy a reprezentativních portrétů si dopředu rozmýšlím kompozici. Všechny ostatní fotím dokumentárním způsobem… Jsem totiž toho názoru, že portrét má být o člověku, vycházet z něj a něco o něm sdělovat. Pokud nejsem honěná uzávěrkou, konkrétní osobu vůbec do ničeho netlačím. Chodím s ní celý den a čekám na správnou situaci a dobré světlo… O portrétu obecně jsem mluvila s Antonínem Kratochvílem. Říkal, že on sám na něj potřebuje aspoň tři dny nonstop… Kromě geniálního Antonína Kratochvíla se mi líbí Adolf Zika. Škoda, že takových fotografů není moc. U nás se bohužel často prosadí ti méně schopní."[36]

Čtvrtá účast Alžběty je věnovaná popisu toho, jak připravuje své fotografické cesty do netradičních a vzdálených míst. Zkušenosti popisuje na konkrétním příkladu fotografie stařeny přehrabující se v odpadcích na skládce v Kambodži. Za ní z kouře vylézají siluety lidí, kteří na skládce pracují a i žijí.

„Dostala jsem tip od kolegy a vůbec netušila, co mě čeká. Když jsem dorazila na místo, doslova jsem zírala s otevřenou pusou. Strávila jsem tam pět hodin, bořila se do smradlavých odpadků a vybírala zajímavá místa. Nejhorší bylo, že mě pak nechtěli pustit do hotelu. Musela jsem svléknout, co šlo… Na skládku jsem dorazila vždy hodně brzy ráno, pak jsem si šla do hotelu odpočinout a vrátila se až v pozdním odpoledni."[37]

V rozhovoru pro časopis Žena a život Alžběta vysvětluje, proč po krátké zkušenosti z roku 2002 v Londýně nezůstala u reklamní nebo módní fotografie:

---

[34] MINKSOVÁ, Barbora, 2007. Fotografování pro film je nudné. Lidové noviny. 25. 5. 2007. ISSN 0862-5921.

[35] KOVAŘÍKOVÁ, Jarmila, 2007. Buďte na místě co nejdéle. Lidové noviny. 2. 6. 2007. ISSN 0862-5921.

[36] KOVAŘÍKOVÁ, Jarmila, 2007. Přirozenost nade vše. Lidové noviny. 8. 6. 2007. ISSN 0862-5921.

[37] KOVAŘÍKOVÁ, Jarmila, 2007. Nejprve si udělejte představu. Lidové noviny. 13. 6. 2007. ISSN 0862-5921.

Alžběta Jungrová / autoportrét (2014)

„Občas to dělám, ale jako celoživotní náplň by mě to nebavilo. Ověřila jsem si to v Londýně, kde jsem strávila půl roku jako asistentka známých módních a reklamních fotografů. Sice jsem pracovala s úžasnými lidmi, ale nebavilo mě to. Z firmy pokaždé přišel grafický návrh kampaně, a my se ho do puntíku museli držet. Postrádá to jakoukoliv kreativní část, je to čisté řemeslo. Většinu focení módy a modelek dělají chlapi, protože je baví holky. Mě fotka bere jako médium, které má šanci měnit věci. A já nechci ovlivňovat módní trendy, aspoň zatím ne, ale myšlení lidí."[38]

Zároveň v tomto rozhovoru vysvětluje i svůj pohled na profesionální fotografickou práci:

„Když ji chcete dělat dobře, musíte se jí věnovat na sto procent. A k tomu mít trpělivost celou akci vymyslet, připravit a nafotit. Ale pozor, tím to nekončí! Pak si totiž musíte sednout a rozhodnout, která fotografie je dobrá a která špatná. A to většina lidí nepozná. Kdyby místo mě odjel do Asie nějaký amatér, tak by sice nasekal spoustu obrázků, ale už by nebyl schopný strávit hodiny a dny u počítače a vybrat ty nejlepší."

A je to také poprvé, kdy se vyjadřuje ke svému soukromí a jeho propojení s životní rolí fotografky. Redaktorce Martině Vlčkové se svěřila, proč je skeptická ke vztahům s muži:

„Vztahy jsou těžké i bez práce, jakou mám. Je to tím, že se mnozí čeští muži neumějí chovat. Nejhorší je moje generace takzvaných Husákových dětí, kteří nehledají partnerky, ale matky. Pomalu abyste jim otevírala dveře a objednávala jídlo... Ale jsou samozřejmě výjimky, ale ty zase těžko rozdejchávají mé časté cesty a to, že práce je pro mě prvořadá. Upřímně - ani se nedivím. Na začátku vztahu to nevadí, ale pak najednou musím odpovídat na otázku, jestli bych místo dvou měsíců nemohla odjet jen na měsíc... A najednou jsem tlačená někam, kam nechci, a to zase těžko rozdejchávám já. Takže poslední tři roky žiji sama."

** Jste ve věku těsně před třicítkou, ptají se vás sousedky na děti?*

„Na ně se ptá i můj vlastní táta, když mě vidí. Podle něj bych měla dělat něco pořádného, to znamená najít si bohatého manžela a porodit nejméně čtyři potomky. Já děti ale nechci. Samozřejmě neříkám, že je nikdy nebudu mít. Věřím tomu, že můžu potkat někoho, s kým si je budu přát, ale neplánuji to. Jsem asi sobecká, ale já prostě jen chci dělat práci, která mě baví. A ta s mateřstvím skloubit nejde. Nepořídím si dítě, aby se o něj staraly chůvy a paní na hlídání."

** Vypadá to, že fotografování je pro vás opravdová vášeň...*

„Pro mne je to spíš dar. Nikdy jsem nemusela řešit, co budu dělat. Vlastně se jenom držím plánu. Zjednoduší to spoustu věcí a přiznávám, že focením řeším všechny problémy. Kdykoliv se mi nedaří v soukromém životě, o to víc začnu pracovat. Nebo se seberu a odletím na měsíc pryč. Je to takové utíkání z reality."

** Umíte si svůj život vůbec představit bez foťáku v ruce?*

„Absolutně ne."

V říjnu tohoto roku poskytla Alžběta ještě jeden obsáhlý rozhovor, a to časopisu Travel digest. Jeho obsah byl prakticky totožný s tím, který vyšel v magazínu Žena a život. Podrobněji v něm ale Alžběta navíc popisuje tu veřejností méně známou část práce fotografa, tedy editaci nafoceného materiálu.

„Editace fotografií je jedním slovem peklo. Focení je bezvadné, hrozně mě těší, ale editace 36.000 fotografií, které jsem přivezla třeba z Indočíny, a potom výběr 70 nejlepších na výstavu je... ani vlastně nevím, jak to nazvat. Mám fotobanku, do které se mi vejde

---

[38] VLČKOVÁ, Martina, 2007. V Čechách pořád někdo brečí. Žena a život. 27. 7. 2007, s. 24. ISSN 1210-8235.

„Editace fotografií je jedním slovem peklo..."

Alžběta Jungrová

100 GB materiálu. Přetáhnu fotky z karty fotoaparátu do fotobanky. Celé dva měsíce po příletu jsem na nic z toho, co jsem nafotila, nesahala. Potřebovala jsem mít časový odstup, editovat takové množství fotografií v době, kdy jsem plná silných prožitků, nepřichází v úvahu. Výběr fotografií na výstavu vypadal ve finále tak, že jsme se nad už dost editovaným množstvím snímků sešli tři fotografové - já a dva další, kterých si vážím a které jsem poprosila o pomoc. Nad kickboxem jsme společně proseděli celou noc a hádali jsme se, co tam dáme, a co nikoliv. Občas jsem byla tak zoufalá, že už jsem jen seděla u počítače a vyhazovala. Za rok dva pro mě asi nebude problém vybrat z výstavy sedmdesáti fotek deset nejlepších, ale teď to nejde. Cesta je pro mě pořád moc živá a i citově je to pro mě velmi náročné…Všech 36 000 fotek mám zálohovaných. Fotka, kterou vyhodím jako jednu z prvních, se s odstupem času může hodit. Pak bych ji mohla postrádat."[39]

[39] BENEŠOVSKÁ, Jana, 2007. Osobnost na cestě. Travel Digest: časopis o cestování. 3. 10. 2007, s. 68. ISSN 1801-5417.

Drogy na pakistánsko-afghánských hranicích / foto: Alžběta Jungrová (2008)
Czech Press Photo 2008/ Reportáž / čestné uznání

CZECH PRESS PHOTO

Statistika roku 2008 už naplno odráží to, že Alžběta definitivně opouští stálé místo fotografky Lidových novin a začala pracovat jako freelance fotografka. Databáze českých médií obsahuje za rok 2008 pouhých 42 záznamů s jejím jménem. Ve 27 případech ještě jednotlivé české deníky využívají její snímky z redakčních archivů. Zbývajících 15 záznamů se už týká zpráv, které oznamují aktuální výsledky soutěže Czech Press Photo 2008. Alžběta Jungrová v ní uspěla, když jí porota udělila čestné uznání za reportáž o prodeji drog na pákistánsko-afghánských hranicích. Redaktor časopisu DIGIfoto Petr Bubeníček o tom napsal:

„Velkým překvapením pro mě ovšem byly fotografie mladé autorky Alžběty Jungrové, která se věnovala problematice drog na pákistánsko-afghánských hranicích. Nejen že podnikla cestu do nebezpečné oblasti, ale navíc odsud dovezla fotografie, které se v mnohém vyrovnají tvorbě mnohem ostřílenějších profesionálů."[40]

Za povšimnutí tu stojí ono nepřímo vyslovené hodnocení, že v té době třicetiletá Alžběta Jungrová není na podzim roku 2009 ještě považována za „ostřílenou profesionálku".

Kromě čestného uznání získává Alžběta za soubor „Cihelna – dětská práce, Péšávar, Pákistán, leden 2008" ještě Cenu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, která se uděluje fotografii či sérii fotografií zachycující co nejvýstižněji problematiku uprchlíků, tj. lidí, kteří museli opustit své domovy kvůli obavě z pronásledování.

V médiích se ale informace o dvojím ocenění objevuje pouze ve stručných výsledcích soutěže Czech Press Photo, rozhovor s Alžbětou žádné noviny ani časopisy nedělají.

V roce 2009 přibývají další články o Alžbětě Jungrové jako fotografce. Celkem jich je publikováno 5.

Její autorské fotografie se v 11 případech objevují u článků o architektovi Janu Kaplickém, který 14. ledna 2009 v Praze zemřel a v 16 dalších případech využila česká média fotografie Alžběty jako ilustrační k publikovaným článkům.

Pozornost zasluhuje především velký profil Alžběty, který vychází 23. ledna v časopisu MF plus a jehož autorkou je redaktorka Jana Benešovská. Velmi zevrubně popisuje způsob, jakým Alžběta Jungrová na zahraničních reportážních cestách pracuje. Je v něm například vysvětlené, jak vznikly oba oceněné fotografické soubory z Pákistánu. Alžběta do této země odletěla těsně před koncem roku 2007, krátce po atentátu na pákistánskou opoziční političku Bénazír Bhuttovou.

„Původně jsem měla odletět až na plánované lednové volby, ale atentát moje plány urychlil. Byla jsem zrovna ve Florencii, když jsem se dověděla, že zabili Bénazír Bhuttovou, že zřejmě vypuknou nepokoje a že bych měla odjet celou situaci nafotit. Musela jsem bleskově vyřešit přesun z Florencie do Prahy, tady vyzvednout na pákistánské ambasádě pas s vízem, zabalit věci a sehnat letenku do Pákistánu," vypráví.

Třicátého prosince přistála na letišti v Karáčí, a ještě ten samý den se přesunula do hlavního města Islámábádu, kde nakonec strávila i silvestr a Nový rok.

Pouliční nepokoje, které vyvolala vražda političky, skončily záhy po atentátu, ale protože byly poničeny volební místnosti a nebylo možné včas vyškolit personál ani logisticky zajistit plánované volby, pákistánská volební komise je nakonec odsunula až na 18. úno-

---

[40] BUBENÍČEK, Petr, 2008. Czech Press Photo 2008. DIGIfoto. 10. 11. 2008, s. 28. ISSN 1214-1917.

Cihelna – dětská práce, Pěšávar / foto: Alžběta Jungrová (2008)
Czech Press Photo 2008 / Cena Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

ra. Pro Alžbětu to znamenalo strávit měsíc a půl v Pákistánu čekáním. Nechtěla ho prosedět v hotelu v Islámábádu, a tak pátrala na internetu po možných reportážních tématech, která by mohla zpracovat v mezičase před volbami. Takto objevila linii kmenových území na hranici mezi Pákistánem a Afghánistánem, o kterých se tvrdí, že právě tato místa se stala symbolem „války proti terorismu". Právě tady se má skrývat Usáma bin Ládin, odtud se plánovaly útoky na newyorská dvojčata, londýnské metro i vlak v Madridu. „Tam v horách leží nekontrolovatelné rejdiště drogových dealerů. Nachází se tam třeba obrovský bazar rozdělený na tři části. V jedné se prodávají zbraně, v druhé drogy a ve třetí alkohol," líčí Alžběta.

Navštěvovat tato kmenová území je zakázané, dostat se tam dá dost těžko. Alžbětě se to povedlo díky korespondentovi místních novin… Úzký pás nebezpečného území napěchovaného drogovými dealery a feťáky musela Alžběta nakonec navštívit dvakrát. Poprvé se s místními bossy sice dohodla, že jí k focení poskytnou tolik času, kolik bude potřebovat, oni se však nakonec zalekli místních vojenských hlídek a poslali ji zpátky s tím, že se má znovu vrátit v noci. Nevěřili, že přijede podruhé, ale ona to udělala… Reportáž oceněná na Czech Press Photo tak vznikla z větší části v noci. „Myslím, že většina z těch feťáků vůbec netušila, že mezi nimi chodím s fotoaparátem v ruce, a když náhodou vnímali moji přítomnost, bylo jim to fuk."[41]

Profil také vysvětluje obecně styl práce Alžběty, tedy že většina reportáží vzniká na základě dopředu nachystaného plánu:

„Většinou mám ještě před odjezdem přesnou představu o tom, co budu fotit a co bych chtěla přivézt. Přijet s tím, že se budu jen tak procházet, registrovat, co se kolem mě děje, a přemýšlet, co by stálo za to vyfotit, může znamenat, že po měsíci přijedu zpátky domů, a nepřivezu vůbec nic."

Plánování je pro reportáže důležité i kvůli úspoře času přímo na místě, kdy je nezbytné kontaktovat vhodné průvodce, v novinářské terminologii fixery, tedy „ty správné lidi", kteří dokáží obstarat potřebná povolení nebo zajistí další kontakty, na které se může obrátit. Pákistánské fotografování tak bylo pro Alžbětu výjimečné právě tím, že vzniklo jako improvizace přímo na místě.

Samotné expozici snímku předchází moment, kdy daný objekt nebo situace musí Alžbětu zaujmout. Ve druhém kroku zvažuje kompozici, kombinuje úhly pohledu. Fotografuje na manuální režim.

„To mám v sobě z doby, kdy jsem s fotografováním začínala a s tehdejšími přístroji na film se ani jinak pracovat nedalo, neměly žádný automatický režim. Manuální nastavování mám v sobě tak zažité a zautomatizované, že nad ním vůbec nepřemýšlím."[42]

Součástí jejího stylu práce je také to, že nafocený materiál edituje až s odstupem doma. Potřebuje se oprostit od momentální nálady a emocí, které fotografování doprovázely. Poměr pro třídění snímků obvykle vychází tak, že z desetitisíce snímků vybere zhruba čtyřicet nejlepších.

Pro reportážní cesty používá nejčastěji dvě menší zavazadla. V osmikilovém batůžku vozí oblečení a osobní věci, v desetikilovém pak fotografické vybavení a přenosný počítač.

---

[41] BENEŠOVSKÁ, Jana, 2009. Alžběta Jungrová: „Mrtvý fotograf je k ničemu…". MF plus. 23. 1. 2009, s. 38. ISSN 1214-1917.

[42] JUNGROVÁ, Alžběta, fotografka [ústní sdělení]. Praha, 13. 2. 2024

Barmský nelegální uprchlický tábor v Kutupalongu, Bangladéš
foto: Alžběta Jungrová (2009)
Czech Press Photo 2009 / Cena Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

Přestože především na reportáži z pákistánsko-afghánské hranice bylo oceňované, v jak nebezpečném prostředí se Alžběta pohybovala a jak riskantní výprava na kmenová území byla, sama Alžběta tyto interpretace riskantních výprav mírní.

„V dané zemi jsem většinou hrozně tvrdohlavá, řeším pouze focení a když si něco umanu, snažím se toho za každou cenou dosáhnout. Ale nejdu přes mrtvoly, to v žádném případě. Pokud cítím, že je situace životu nebezpečná, jdu od toho. Mrtvý fotograf je k ničemu."[43]

Na konci roku získává Alžběta další ocenění v soutěži Czech Press Photo, a to už podruhé Cenu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, tentokrát za reportáž z nelegálního barmského uprchlického tábor v Kutupalongu v Bangladéši.

[43] BENEŠOVSKÁ, Jana, 2009. Alžběta Jungrová: „Mrtvý fotograf je k ničemu...". MF plus. 23. 1. 2009, s. 38. ISSN 1214-1917.

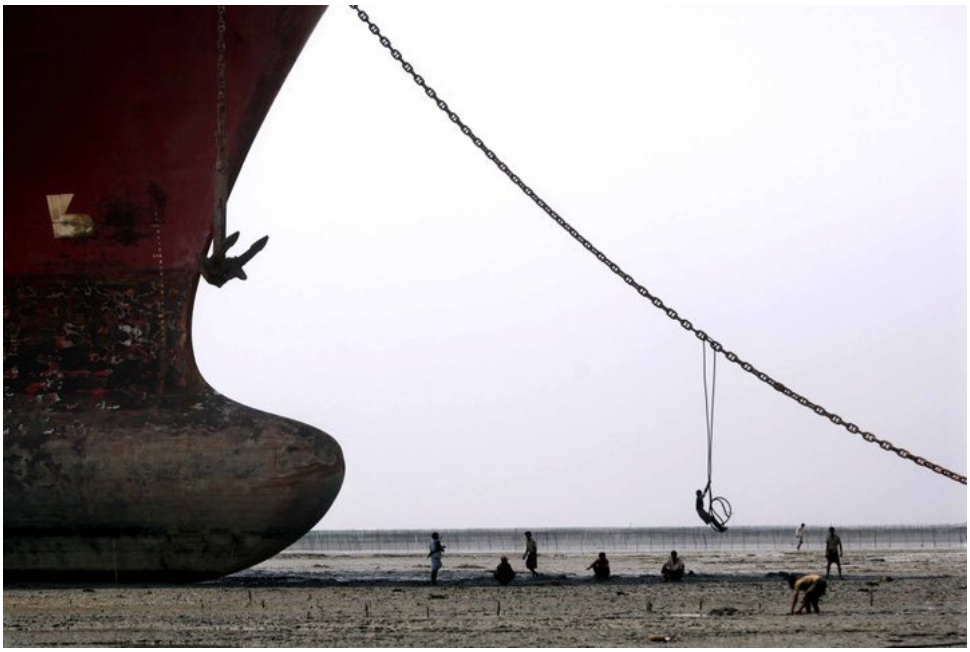

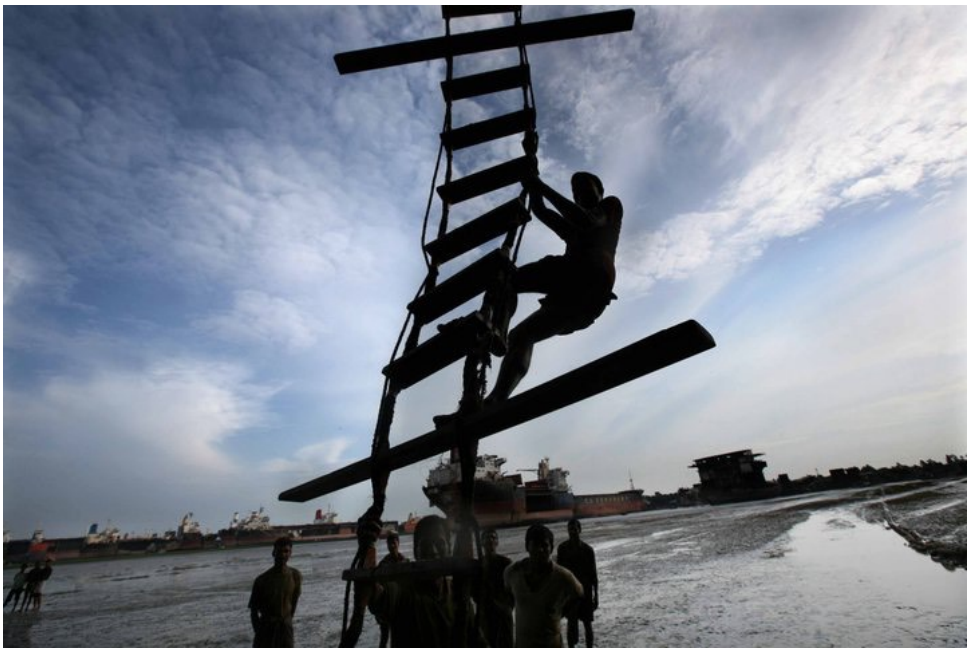

Loděnice na odstraňování vraků Chittagong v Bangladéši
foto: Alžběta Jungrová (2009)

NEMĚJ STRACH, MAMI

V roce 2010 je možné zmínku o Alžbětě Jungrové najít v českých médiích ve 48 záznamech, z toho v 25 případech se jedná o využití jejích fotografií jako doprovodných ilustrací k článkům. Ostatní záznamy už jsou buď samostatné rozhovory s Alžbětou, případně odkazy a servisní zprávy upozorňující na její výstavu „From my diary / Mezisvěty" v Galerii Plastik v Hořicích (viz přehled v příloze).

Tématem rozhovorů jsou převážně zážitky z reportážních cest do krizových oblastí. Ovšem s tím, jak postupně roste obecná známost Alžběty Jungrové jako fotografky, objevují se už první lifestylové texty. Například v březnu 2010 vychází článek v časopisu Dům a byt, který kombinuje popis fotografických zkušeností Alžběty se soft bulvárním nahlížením do soukromí, které s fotografováním nemá žádné pojítko.

Vhled do Alžbětiny fotografické práce ale poskytuje obsáhlý rozhovor v časopisu DIGIfoto, který s Alžbětou vede Petr Vilgus. Je v něm například vysvětlení, jak se Alžbětě podařilo vyfotografovat velké vrakoviště lodí v Bangladéši:

„Jedná se o pololegální podnik rozprostírající se za vysokou zdí na šestnácti kilometrech pobřeží. Dělníci zde prakticky holýma rukama rozebírají vraky, všude je neuvěřitelné znečištění, ropa a jedy tu odtékají rovnou do moře... Majitelé vrakoviště vědí, že to není úplně v pořádku a že by s tím mohli mít potíže. Proto zamítají všechny žádosti o povolení od těch fotografů, kteří na to jdou oficiální cestou. Po několika dnech, kdy jsem se snažila uplatit ochranku u vstupních vrat, jsem si počkala na odliv. Obešla jsem po pláži plot a začala tam fotografovat bez povolení. Během chvilky u mě byl ochrankář a řval na mě bengálsky, ať vypadnu. Já na něj zas křičela česky, že nepůjdu. Věděla jsem, že si to zde můžu dovolit. Policii do tohoto podniku nikdo nezavolá a Evropana místní lidé považují za nedotknutelného. V hrozném horku, obklopeni přihlížejícími dělníky jsme stáli proti sobě a čekali, kdo z nás dvou bude tvrdohlavější. Po čtyřech hodinách to vzdal a já mohla nafotografovat svůj soubor. Jiná cesta, jak to udělat, jednoduše neexistovala... Samozřejmě mezi překupníky drog v Pákistánu by mi za takové jednání mohli něco udělat a v Jemenu by mě zřejmě na místě zastřelili. Pro mě je vždy podstatné, že žádná „story" nestojí za to, abych kvůli ní přišla o život."[44]

Přestože popisy toho, jak fotografie na nebezpečných místech vznikaly, jsou přímé svědectví Alžběty, jsou to všechno vzpomínky, které si vybavuje při rozhovorech s novináři. A jako takové mohou být zatíženy nepřesnostmi a zkreslením. Existují ale i přesnější zdroje - takzvané deníky, což byly každodenní zprávy, které Alžběta posílal ze svých reportážních cest domů mámě. V případě fungujícího internetového spojení mailem, při špatném signálu alespoň jako mobilní textové SMS zprávy.

„Ona tohle dodržovala už v dobách, kdy připojení k internetu nebylo ještě tak rozšířené jako dnes. Pokud to jen trošku šlo, tak každý večer od ní přišel ten mail sms. Všechny ty zprávy mám uložené, některé tedy jen v té původní hrubé podobě, bez diakritiky, protože Bětka mi to posílala bez háčků a čárek. Ty deníkové záznamy byly důležité pro mě, protože jsem díky nim věděla, že je v pořádku. A stejně tak důležité byly i pro ni, protože ona na těch cestách byla opravdu sama a to, co prožívala s čím se musela vypořádat, neměla komu říct. Je sice silná, někdy drsná, ale až tak uzavřená není, aby to všechno unesla jen sama v sobě. Pomáhalo jí, že se měla komu svěřit třeba s tím, že dnes viděla

---

[44] VILGUS, Petr, 2010. Jsem domácí typ. DIGIfoto. 9. 3. 2010, s. 88. ISSN 1214-1917.

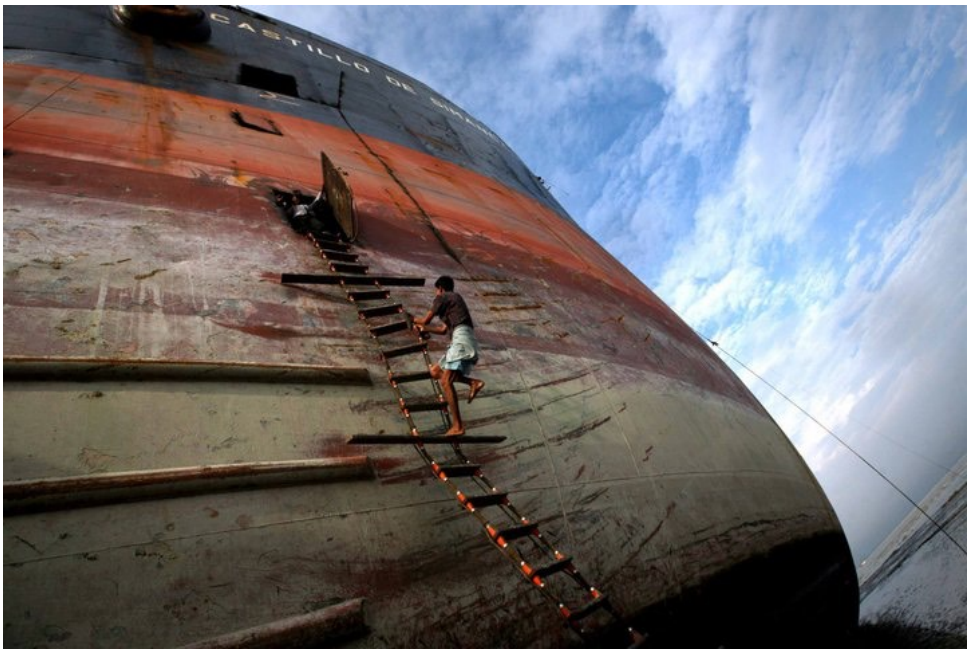

Loděnice na odstraňování vraků Chittagong v Bangladéši
foto: Alžběta Jungrová (2009)

poprvé někoho umřít na ulici."[45]

A takto v těchto deníkových záznamech například vypadá popis výše zmíněného fotografování vrakoviště lodí v Bangladéši:

11.9.09 Chittagong 19:10

Mám tady problém se záchody – prostě tu nejsou. Takže dnes jsem nebyla dvanáct hodin. V hotelu v koupelně jsem si pak připadala jako v ráji. Psaní deníčku jsem musela přerušit, protože jsem musela odjet na večeři k Bayazidově rodině. Nedalo se to odmítnout, alespoň jsem chvíli někomu rozuměla. Jídlo nebylo o moc lepší než jinde - smažené kuličky, opět těžko říct, z čeho je vaří. Bojím se zeptat. No, měla jsem o domácí stravě jiné představy.

Vyprávěli mi o tom, co se právě děje, jedna novinka mě docela pobavila: vláda zakázala nosit do všech úřadů, včetně ministerstev, saka a kravaty, kvůli úspoře elektřiny na klimatizaci..., tak takhle se na to musí!

Ráno jsem vstala v šest. Strejda, který slíbil pomoc, nakonec moc nezafungoval – ostatně, jak jsem předpokládala. Zkusili jsme doporučení jiného příbuzného, vyprávěl nám o jednom z vrakovišť lodí, které není oplocené. Docela jsme to místo hledali a bylo to trochu jinak. Plot nebyl na místě, kde se v jakési zátoce vlévala menší říčka do moře. Pro lepší představu: podél cesty, která vede souběžně s pobřežím, vede dlouhatánská zeď. Každých sto metrů je brána dovnitř, uvnitř jsou nejdřív kanceláře, pak místa, kde se likvidují menší věci z lodí, a ty přijdou nakonec – leží částečně v moři.

Podél řeky jsme došli k moři. Boty jsem ztratila během pěti minut. Není tu písek, spíše mazlavé, světle šedé bahno. Moje růžové žabky s flitry (ohákla jsem se na to!) to nezvládly. U vody jsem začala fotit. Dělnici byli nadšení. Jediným problémem v tu chvíli bylo jejich mávání a úsměvy do objektivu. Jinak je to neskutečný. Obrovité polorozebrané lodě na pláži. Pracujou tu děti.

Z jednoho vraku odčerpávali naftu. Takže jsem byla nejen bosa, ale ještě k tomu černá a smradlavá. Ani večer se mi to nepodařilo úplně smýt.

Postupně jsem se začala přibližovat ke kancelářím. Z prvního vrakoviště nás vyhodili. Držela jsem se zpátky. Došli jsme na druhý, tam už o nás věděli a po pěti minutách přiběhli dva kluci a začali nás vyhazovat. Sekla jsem se a šla dál. Něco jsem nafotila. Nakonec ovšem přestali dělníci pracovat. Jakoukoliv záminku vítají. Bayazid mě prosil, ať odejdeme. Jenže - když já se zaseknu... Nakonec na mě kluk z ochranky řval, jestli jsem úplnej blázen a já na něj, že jsem. Vůbec ti chudáci nevěděli, co se mnou. Policii zjevně volat nechtěli. Byli o hlavu menší než já a tak o dvacet kilo lehčí. Křičela jsem, že jestli se mě dotknou, zavolám policii já. Bayazid nechtěl, ale překládal. Bylo to vtipný a Bayazid mezi tím zapadl po pas do bahna. Zlomyslně jsem mu to trochu přála, protože mě pořád poučuje, co smím a nesmím. A navíc mi pak nakonec stojí za zády a fotí to co já. Jsem nesnášenlivá, já vím...

Nakonec mě ještě chvíli nechali fotit, stejně nevěděli, co si se mnou počít. Začala jsem se bavit s klukem, co jsem mu potvrdila, že jsem blázen. Jmenoval se Kadir a byl to snad teprve třetí člověk, který mluví anglicky. Slíbil, že když odejdu, vezme mě na jiný vrakoviště, kde budu moct fotit. Alespoň k něčemu ta scéna byla. V poledne jsme na něj počkali venku. Dorazil, jak slíbil. Musel si, chudák, vzít na půl dne volno. Vyrazili jsme asi pět kilometrů k jinýmu bloku vrakovišť. Tam uprostřed lodí protékala řeka. Nádherný, nedokážu to popsat, budete muset počkat na fotky. Po chvíli na nás zase vlítli a vlekli

---

[45] KASLOVÁ, Terezie, matka Alžběty Jungrové [ústní sdělení]. Praha, 26.11.2019.

Loděnice na odstraňování vraků Chittagong v Bangladéši
foto: Alžběta Jungrová (2009)

nás do kanceláře. Všichni se dohadovali a Bayazid zase volal na nějaké úřady, kde mu konečně řekli, ať si vyplním žádost a počkám měsíc na vyřízení. Vida, zase došlo na moje slova.

Přestalo mě to dohadování bavit, vstala jsem a oznámila, že jdu k řece a tam si můžu fotit, protože břeh řeky a řeka jim nepatří. A šla jsem. Zpátky jsem to vzala přes dílnu a klidně jsem fotila.

Kluci pak začali skuhrat, vůbec mi nedošlo, kolik je hodin a že jsme ještě nic nejedli ani nepili. Byly tři. Po cestě jsem ještě vběhla na ubytovnu pro dělníky. Byla to černá plechová bouda, ve který se nedá vedrem dýchat. „Bydlí" tam dvacet dělníků.

Pak jsme zapadli do první hospody. Naštěstí bylo otevřeno – asi kvůli dělníkům. "Kuchyň" jsem si vyfotila. Musela jsem se smát. Seděla jsem tam bosa, po kolena od bahna a nafty a jedla jsem rukama hnusnou rejži s něčím. Brrrr... Rukama tu jedí všichni, ale někde mají i příbor, většinou lžičku. Tady ne. Ruce a obličej jsem si utírala do novin. Vodu naštěstí měli v láhvi.

Když jím, přijdou lidi ke stolu a dívají se na mne. To jsem opravdu nikde nezažila.

Když jsme po jídle vyšli ven, zjistila jsem, že voda mezi tím stoupla, řeka zmizela a lodě, které předtím byly na suchu, plavaly. Nechali mě fotit asi deset minut. Musela jsem si s pak s dělníkama dát v místní kantýně (stanu) čaj. Vypadala jsem pomalu hůř než oni.

Zpátky jsme jeli na desce, která byla přibitá na kole, většinou slouží k přepravě materiálu. Odvezli jsme Kadira domů, byl skvělej a moc mi pomohl. Taky mi ujasnil, že to, že Bayazid nahlas krká a prdí, není v Bangladéši běžný zvyk, ale že je trochu prase. Bylo mi úplně líto, že se s ním loučím, i když jeho angličtina byla prachmizerná.

Koupila jsem si nové žabky u silnice za 50 tuků a vyrazila do hotelu, udělat ze sebe zase člověka.[46]

[46] Osobní korespondence Alžběty Jungrové a Terezie Kaslové

Alžběta Jungrová / foto: Martin Schubert (2015)

INSTANTNÍ PROFIL ALŽBĚTY

S přibývajícími články se zároveň postupně vytváří základní kostra mediálního obrazu Alžběty, který se v jednotlivých textech příliš nemění:

- Zmínka o prvním fotoaparátu od babičky za vysvědčení, byl sovětský bakelitový.
- Studium na Střední grafické škole v Hellichově ulici v Praze.
- Dovolenou nejraději tráví doma v Praze.
- Na reportážních cestách ji zatím žádní muži nijak agresivně nebo nebezpečně neobtěžovali.
- Pro jednu reportáž nafotí přibližně 10 tisíc snímků, z nich pak vybírá 20 až 40 nejlepších; první výběr udělá sama, k dalšímu obvykle přizve jiné zkušené fotografy.
- Reportážní cesty si raději dopředu plánuje, na náhodné pozorování na místě nespoléhá.
- Neplánuje rodinu, neuvažuje o tom mít děti.
- Single život nepovažuje za daň své práci a profesi, je to pro ni přirozené.
- Má své hranice bezpečí a bezpečnosti, které kvůli fotografii nepřekročí.
- Z reportážních cest posílám zprávy své matce, nejlépe denně mailem a ty zároveň slouží jako psaný deník.
- Reportáže z nebezpečných míst nechce fotit stále.
- Za nejhorší zážitek z reportážního fotografování pravidelně označuje cestu do Vietnamu a Kambodže, kde fotila děti postižené následky chemické války: „Je to otřesný pohled. Chybí jim části končetin, nemají oči, mají obrovské popáleniny. První den jsem nebyla schopná vytáhnout foťák z brašny. Jen jsem tam tak seděla a brečela. Týden mi trvalo, než jsem je začala vnímat jako lidské bytosti a mohla je začít fotit. Je to otázka mých možností, jak skutečně můžu pomoct. Já nejsem doktor, tak nikoho neoperuji. Jsem fotograf, tak fotím. Jsem samozřejmě ráda, když moje fotky něčemu pomůžou – třeba když je využije Člověk v tísni na svoje kampaně.“

LIBRE MO

FORTUNA
19

FOTOGRAFKA V BARU

Rok 2011 je možné označit při mediálním sledování fotografické kariéry Alžběty Jungrové za přelomový. Počet zmínek o ní se skokově zvyšuje na více než trojnásobek. V klasických tištěných médiích to je 80 samostatných záznamů, ke kterým se přidává 62 textů v online médiích. A především přichází první velká prezentace v televizi. 18. listopadu je do pořadu Ekonomika Plus vysílaném na stanici ČT24 zařazen příspěvek „Kariéra fotografky Alžběty Jungrové".

Poté, co novináři už téměř automaticky začali ke jménu Alžběty Jungrové připisovat zařazení „válečná fotografka", přichází Alžběta v polovině roku 2010 s odlišným fotografickým projektem. V pražském koktejlovém baru Blue Light na Malé Straně začala fotografovat stálé návštěvníky.

„Původně jsme se chtěli vyfotit takzvaně na památku. Měly to být jednoduché portréty v ateliéru, až to vlastně zlomil Jirka Macháček – přišel, začal se stylizovat, a tím změnil celý plán. Každého z fotografovaných jsme pak začali posouvat tam, kde na něj máme vzpomínky. Když pak do Blue postupně odpoledne doráželi, do jednoho byli naprosto překvapení. Říkali: Ježíšmarjá, já jsem si sebe takhle vůbec nepředstavoval."

Mezi portrétovanými jsou politici (kníže Schwarzenberg a zelený předseda Ondřej Liška), herečky (Aňa Geislerová a Zuzana Stivínová), režiséři (Ivan Zachariáš a Vladimír Michálek), umělci mnoha povolání (Jiří Macháček a Tereza Nvotová), muzikanti (David Koller a Orion), výtvarníci (Eva Eisler, David Černý a Stefan Milkov), fotografové, novináři, ekonomové, restauratéři, producenti. Architekt Vít Máslo následně v roce 2011 sestavil společně s Alžbětou z 57 portrétů knihu a z té potom vybrali 25 snímků k velkoformátovému zvětšení a uspořádali od dubna do června výstavu „Blue Light Tonite" v pražském Centru současného umění DOX.

Deník Mladá fronta DNES vydává k této výstavě kritickou recenzi Zuzany Drtilové:

Portréty Alžběty Jungrové vystavené v pražském DOX jsou atraktivní, ale neodhalují nitro fotografovaných.

Třiatřicetiletá fotografka Alžběta Jungrová je známá především svými dokumentárními snímky, za které několikrát získala ocenění v soutěži Czech Press Photo.

Nyní v pražském DOX představuje něco úplně jiného – sérii portrétů většinou známých osobností, které spojuje jediné – jsou častými návštěvníky pražského baru Blue Light. A právě zde je autorka fotila. Výstava, která se jmenuje Blue Light Tonite, bohužel dokazuje, že „česká Annie Leibovitz" z Jungrové nejspíš nebude. Nebo alespoň zatím.

Hodila by se možná spíš na zdi zmíněného baru než do galerijních prostor – jako osobitá dekorace, vizuální doprovod ke stěnám baru poškrábaným jmény osobností.

Křečovitá stylizace

Dvě desítky stylizovaných barevných portrétů zachycujících například herečku Aňu Geislerovou sedící v kufru (zatímco v hrnci Tona Stana měla osobnost, v kufru Jungrové působí spíš jako reklama na módní značku Pietro Filipi, pro kterou vytvořila kolekci šatů), politika Karla Schwarzenberga, jemuž se nad hlavou vznášejí parohy, herce Jiřího Macháčka olizujícího žárovku, filmaře Ivana Zachariáše v průzoru mezi ženskýma nohama či hiphopera Oriona v odrazu tabule s denní nabídkou. A to je vlastně celé.

KAISA

Výstava odhaluje, že zatímco má Jungrová zvláštní citlivost pro zachycení reality a její dokumentární snímky mají nebývalý náboj i působivost, v DOX vystaveným portrétům většinou obojí chybí (až na několik výjimek). Zdá se, že zatímco nemocné děti či překupníci drog ji skutečně zajímají, tady to možná tak úplně neplatí.

Na rozdíl od mistra portrétu Antonína Kratochvíla nebo třeba právě Tona Stana, kteří dokážou ze svých celebrit „vytáhnout" to nejzajímavější – tedy (banálně řečeno) to, co ukrývají uvnitř, portréty Alžběty Jungrové zůstávají většinou jen na povrchu.

Svou osobitost a intimitu si portrétovaní nechávají pro sebe, skrývají ji pod nános stylizace, která zde funguje úplně obráceně – místo aby jejich výraz podpořila a zesílila, většinou ji naopak úplně potlačí. Alžběta Jungrová nabízí na první pohled sice atraktivní, přesto však povrchní pohled, který sází na prvoplánové a atraktivní zachycení osobností bez jakékoli hloubky. I přesto, že je prostor „odpoledního" baru se svou zvláštní ospalou atmosférou a lehkým kouřovým oparem velmi fotogenický, postavy v něm působí cizorodě a jejich přítomnost je často spíš křečovitá než nápaditá nebo vtipná.[47]

Je to také první text, který práci Alžběty Jungrové hodnotí tak výrazně kriticky. Obdobně výstavu o několik týdnů později ohodnotí v deníku E15 také redaktorka Anna Vacková.

„Inscenované portréty jsou v některých případech zbytečně přehrané. Dokážeme si představit Jiřího Macháčka, jak olizuje žárovku, nebo Aňu Geislerovou s lahví vína sedící v zákoutí z kufrů. Ale kdo běžně chodí do baru s boxerskými rukavicemi či pálkou? Z některých portrétů se autentičnost zcela vytrácí. A mnoho jiných kvalit snímky nenabídnou. Jungová chtěla vytvořit jakési tablo osobností, které jsou s barem bezprostředně spojeny, a zdůraznit myšlenku, že společenský status na tomto místě není důležitý. A to se jí do jisté míry podařilo. Na druhé straně soubor BL TONITE vznikal poměrně krátkou dobu – zhruba šest měsíců. Podobné projekty potřebují delší období, teprve pak mají výpovědní hodnotu. Kdyby se Jungrová řídila principem časoměrných dokumentů, výstava by rozhodně měla výraznější atmosféru."[48]

---

[47] DRTILOVÁ, Zuzana, 2011. Fotky, kterým chybí osobitost. Mladá fronta DNES. 2. 5. 2011, s. 10. ISSN 1210-1168.

[48] VACKOVÁ, Anna, 2011. Alžbětě Jungrové se modré světlo v DOX roz svítit nepodařilo. E15. 24. 5. 2011, s. 22. ISSN 1803-4543.

výběr ze souboru Voda nad zlato / foto: Alžběta Jungrová (2011)

MEZI ETIOPIÍ A NEW YORKEM

V červnu má Alžběta v Praze další výstavu, a to ve Žlutých lázních. Název má „Voda nad zlato" a reportážní fotografie pořízené na jaře 2011 ukazují aktuální situaci s nedostatkem pitné vody v Etiopii, jedné z nejchudších zemí světa. Výstava je součástí projektu Cena vody, kterou organizuje informační sekce společnosti Člověk v tísni Rozvojovka. Fotografie pořídila Alžběta letos na jaře.

„Byla to má druhá cesta do Etiopie, tentokrát v těsné spolupráci s Člověkem v tísni. Projeli jsme zemi až na hranice se Súdánem, kde je problém s nedostatkem vody nejhorší. Snímky ukazují smutnou etiopskou realitu."

Výstava po pražské premiéře putuje po dalších městech (Olomouc, Brno) a fotografie slouží také jako ilustrace k článkům, které o problematické situaci v Etiopii v českých médiích vychází.

V tomto roce Alžběta také cestuje do svého oblíbeného New Yorku a po návratu ze Spojených států poskytuje rozhovor pro časopis Travel digest. Ten obsahuje zajímavou pasáž, kde Alžběta popisuje svůj pohled na krizové oblasti, jejichž život svými snímky dokumentuje a u kterých právě její reportážní fotografie mohou u veřejnosti vyvolávat zájem a potřebu pomáhat. Alžběta se tu přiznává, že není ze svého přesvědčení ani sociální fotografka, ani válečná reportérka. Odlišuje od sebe práci a své vlastní vnitřní cítění. Shrnuté to je v její odpovědi na otázku redaktorky Jany Benešovské, zda ji nemrzí, že pobývala v New Yorku, místo aby fotila nedávný konflikt v Egyptě a současný v Libyi:

„Vůbec ne. Nejsem lovec tragédií. Ráda si to odpustím. Ovšem kdyby mě tam poslali, tak jedu. Je to práce."[49]

Udržování odstupu od fotografovaných situací a pro práci zpracovávaných témat je pak patrné z dalších odpovědí:

„Neskončím s prací na reportážích a dokumentech z třetího světa, nedokážu bez nich žít, ale budu ji víc vyvažovat něčím pozitivním. Abych energii jenom nedávala, ale taky ji doplňovala. A co si budeme povídat, zcela upřímně: raději pojedu na měsíc do New Yorku než do Etiopie… Na spoustu hrůz už jsem si zvykla. Špína, chudoba, nemoci, to už mě nerozhází, šokují mě jiné věci. V Súdánu a Etiopii například to, že lidi chodí polonazí, bydlí v chatrčích, nemají co jíst, ale mají iPhony. Proboha, proč? Vědí, že je to známka luxusu, takže zadluží sebe, svoji rodinu na tři generace dopředu a koupí si suverénně nejdražší smart phone na trhu. To, že ve vesnici není elektřina, a že s tím iPhonem musí do nejbližšího města, které je čtyři hodiny autobusem, aby ho nabili, to je pro mě jako facka. Navíc pokrytí signálu je tam nulové, takže jediné, co s tím telefonem dělají, je to, že si svítí, když jdou v noci na latrínu… V takové chvíli má člověk pocit, že ať vyfotí cokoliv, bude jeho práce úplně zbytečná… Těsně před odletem do Etiopie jsem fotila jednu reklamní kampaň. Fotilo se na Kanárských ostrovech, kam kvůli jedné jediné fotce odletěl na týden tým sedmi lidí… Člověk jde z extrému do extrému, ale tohle kupodivu snáším docela dobře. Je to bizarní, ale přiznejme si, že takto prostě svět funguje. Depku z toho nemám. Samozřejmě, že by bylo lepší, kdyby se peníze z focení na Kanárech poslaly třeba dětskému domovu v Hradci Králové, ale buďme realisté – to se nestane."

---

[49] BENEŠOVSKÁ, Jana, 2011. ALŽBĚTA JUNGROVÁ NEW YORK MĚ ODROVNAL A NABIL ZÁROVEŇ. Travel Digest: časopis o cestování. 9. 6. 2011, s. 36. ISSN 1801-5417.

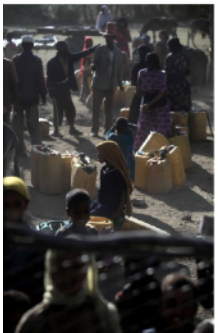

S obdobně kritickým nadhledem či odstupem hodnotí i organizování pomoci pro krizové oblasti, ačkoli právě k aktivování solidarity a pomoci mohou výjevy z jejích fotografií vybízet:

„S pomocí máme začínat doma a nesnažit se za každou cenu měnit třetí svět. Často mám pocit, že si ani neuvědomujeme, co to vlastně znamená někomu pomáhat. Pošleme peníze do Afriky a myslíme si, že kdyby to udělal každý, spasíme celý kontinent. Jenže to se nestane. Přitom někdy stačí maličkost, aby se věci pohnuly k lepšímu – třeba pomoct někomu s taškou nebo zajít jedno odpoledne v týdnu do dětského domova za rohem. V konečném důsledku je to smysluplnější než pumpovat peníze do Afriky… Na jednu stranu zaplaťpánbůh za každou pomoc, která zachrání byť jeden jediný lidský život. Na druhou stranu je smutné přijet do Etiopie a vidět lidi, kteří si na pomoc tak strašně zvykli, že jenom sedí a čekají, kdy a odkud co přijde… Jestli někdo chce dát peníze na charitu, ať to udělá; část těch peněz zřejmě opravdu někam doputuje a možná zachrání život. Každopádně peníze samy o sobě tyto země nespasí. Situace se nezlepší, dokud si tam lidé neuvědomí, že je něco špatně a že by chtěli žít jinak."

Na konci roku se Alžběta účastní v pražském Rock Café společné výstavy „Ukradené dětství", která je nadací Člověk v tísni prezentovaná jako „dětská práce očima čtyř českých fotografek" v pražském Rock Café. Kromě Alžbětiných snímků jsou na výstavě fotografie Lenky Klicperové, Markéty Kutilové a Jarmily Štukové. Všechny čtyři autorky zachycují různé podoby dětské práce, se kterými se setkaly při svých cestách zejména v Africe a Asii, kde miliony dětí denně pracují v podmínkách, které škodí jejich zdraví a berou naději na bezstarostné dětství a vzdělání.

„Díky reportážím o ohrožených dětech už vím, že neexistuje spravedlnost ve smyslu: pokud je člověk hodný, bude mít v životě štěstí. Pochopíte to právě tehdy, když vidíte umírat děti. V takové chvíli si říkáte: Kde je spravedlnost? Odnaučilo mě to řešit nesmysly… Nechci používat obehrané klišé, že měním svět k lepšímu. Stane se mi, že stojím na místě a říkám si, proč ty lidi vlastně fotím. Proč se neseberu a nejdu jim pomáhat, pracovat pro nějakou neziskovou organizaci nebo do nemocnice. Pak ale dojdu k závěru, že neumím operovat ani shánět peníze a jediné, co umím, je fotografovat. Dělám, co umím a snažím se prožitou skutečnost předávat dál. Fotkou můžu ukázat svůj pohled na svět a na věci, které by se podle mého názoru měly změnit,"

komentuje výběr snímků a svou účast na společné výstavě Alžběta v oficiální tiskové zprávě.

Indie / foto: Alžběta Jungrová (2012)

ŠPÍNA V INDII

Medializace Alžběty Jungrové v roce 2012 prakticky kopíruje předchozí rok. V tištěných médiích je to 83 textů, v online médiích 43 a veřejnoprávní televizní kanál ČT24 opět vysílá v pořadu Ekonomika Plus 13. července samostatný profil Alžběty, tentokrát nazvaný „Alžběta Jungrová, válečná fotografka".

Na začátku tohoto roku cestuje Alžběta 6 týdnů po Indii. Pro pražské jogínské centrum sbírá fotografický materiál na výrobu budoucího charitativního kalendáře. Tuto objednanou práci okomentovala například v rozhovoru pro Český rozhlas:

„Asi nejhorší zážitek jsou pověstné indické, lidmi přecpané vlaky. To byla fakt síla. Také první mé kroky doma vedly do koupelny, kdy jsem se snažila zcivilizovat. Převléknout ze špinavých tepláků či pořádně učesat a hlavně umýt… Pořídila jsem tam 35 tisíc fotek a teď budu nejméně tři týdny vybírat 12 fotek pro kalendář."[50]

Současně s editací pro budoucí kalendář připravuje soubor 80 fotografií, který v srpnu představuje na samostatné výstavě v písecké Sladovně. Při té příležitosti publikuje Českobudějovický deník rozhovor, kde tuto práci na zakázku popisuje Alžběta podrobněji:

„Oslovilo mě pražské jogínské centrum. Začali cvičit s dlouhodobě nemocnými v Motole a chtěli by to rozšířit i na jiné nemocnice, domovy pro seniory a dětské domovy. Ale musí sehnat peníze, a tak oslovili mě, jestli bych nejela do Indie, odkud jóga pochází, a nenafotila tam kalendář… Já jsem do Indie nikdy moc nechtěla, protože ji pořád beru jako fotografické klišé. Skoro každý je tam schopen udělat fotky, protože je krásná, barevná, lidé jsou moc milí, vstřícní a nevadí jim focení… Celou dobu jsem se Indii bránila. Ale tenhle projekt se mi líbil."[51]

Ačkoliv se v medailonech Alžběty opakovaně zdůrazňuje, že je fotoreportérka z krizových oblastí a připomínají se jí reportážní cesty především do Asie, tak pro Alžbětu není asijský svět tématem vlastní svobodné volby. Pro svou osobní potřebu a své uspokojení tento svět nepotřebuje, neláká ji barevnost a neoslovuje ji ani duchovno.

„Po všem, čím jsem prošla, jsem vůči tomu hodně imunní. Pro mě je meditace focení, toho se držím a nesnažím se experimentovat."

A celkový pocit, který v ní po více než měsíčním cestování zbyl, shrnuje velmi lakonicky:

„Strašný bordel a špína."

Za připomenutí tady stojí rozhovor z roku 2010, který s Alžbětou vedl Petr Vilgus. Jeho titulek zněl „Jsem domácí typ" a Alžběta tam o svém vztahu k cestování, zejména do exotických a divočejších míst mluví následovně a obdobně se pak vyjadřuje i v dalších rozhovorech:

„Cesty do zahraničí považuji za součást své práce. Není pro mě až tak fascinující vést dobrodružný život ve stylu dnes tam a zítra jinde. Přestože to bude znít zvláštně, jsem v podstatě domácký typ a zejména v zimě je mi nejlépe, když mohu zůstat doma s knížkou nebo internetem. Naprosto nechápu motivaci lidí, kteří si vezmou batoh a vyrazí jen tak do rozvojového světa."[52]

---

[50] LUPTÁKOVÁ, Věra. Pravnučka Ferdinanda Peroutky, fotografka Alžběta Jungrová, už prý neřeší nepodstatné věci. Online. Dostupné z: ČRo - praha.cz. [cit. 2024-08-23].

[51] KOBLENC, Václav, 2012. Jungrová: Indie pro mě byla dovolená. Českobudějovický deník. 21. 8. 2012, s. 7. ISSN 1802-0798.

[52] VILGUS, Petr, 2010. Jsem domácí typ. DIGIfoto. 9. 3. 2010, s. 88. ISSN 1214-1917.

Alžběta Jungrová

AJPhone Praha

17/04/12 19:00

restaurace Phenix

Smetanovo Nábřeží 22, 110 00 Praha 1

S MOBILEM V RUCE

V roce 2012 také dělá Alžběta malý úkrok stranou od své zavedené prezentace „reportážní fotografky z krizových oblastí pracující s profesionální výbavou" a v pražské restauraci Phenix na Smetanově nábřeží vystavuje 12 fotografií Prahy pořízené výhradně mobilním telefonem iPhone. A výstava je také tak pojmenovaná s využitím fonetického přepisu a hříčky s iniciálami Ažběty Jungrové: „AJPhone - Praha".

"Zjistila jsem, že mojí meditací je focení. Mnohdy několik hodin nevnímám nic jiného než focení a pak nejsem schopna říct, kam se ztratil čas. Moje práce mě nesmírně baví a iPhone pro mne je jednou z variant, jak posunout a odlehčit focení. Prahu bych asi nikdy cíleně fotit nezačala, ale člověku to prostě nedá – když vidím kombinaci skvělého světla a nádherného města – vytáhnu telefon a fotím!"[53]

Výstavní soubor připravila Alžběta necelý rok poté, co začala mobilním telefonem systematicky fotografovat.

„Je to takový můj osobní posun a kombinace, iPhonem fotím vše, co mě zaujme už více jak půl roku a nepřestává mě to bavit... Mnohdy se mi stane, že vidím nějakou zajímavou situaci, hru světel anebo místo, ale u sebe zrovna nemám foťák. Díky telefonu tak snadno můžu zachytit to, co by mi jinak uniklo."[54]

---

[53] Výstava AJPhone ukazuje fenomén doby, fotografování iPhonem, 2012. Online. Denik.cz. 17. 4. 2012. Dostupné z: denik.cz. [cit. 2024-08-23].

[54] BROŽOVÁ, Natalie, 2012. Alžběta Jungrová: Moje výstava fotografií je postavená na deníkové bázi. Online. Metropol.cz. 17. 4. 2012. Dostupné z: metropol.cz. [cit. 2024-08-23].

ze souboru „Loděnice na odstraňování vraků Chittagong v Bangladéši“ / foto: Alžběta Jungrová (2009)

NEJSEM VÁLEČNÁ FOTOGRAFKA!

V lednu 2013 poskytuje Alžběta rozhovor internetovému magazínu Xman rozhovor, který opakuje už tradiční otázky a odpovědi, tedy jak se fotí v rizikových oblastech, jak si Alžběta od náročných cest nejlépe odpočine, jak fotografuje portréty a podobně. Pro celkovou charakteristiku Alžběty stojí za zaznamenání krátká odpověď na otázku, zda by jela fotografovat ostrý válečný konflikt:

„Nejsem válečný fotograf, to nechápu. To pak ztratíš spojení s reálným světem. Vidíš mladý fotografy, kteří jsou tím dočista posedlí."[55]

Kromě popisu, co Alžběta Jungrová je, je důležité i její vlastní distancování se od toho, co je ve spojení s jejím jménem používané poměrně často. Alžběta se nepovažuje za válečnou fotografku!

V únoru připravuje Alžběta netypickou výstavu v restauraci Luka Lu v Praze na Újezdě.

„Oslovili mě sami majitelé restaurace Luka Lu. A chtěli jen fotky dětí, takže vznikl takový spontánní průřez momentů z mých cest, na nichž potkávám děti všude v často úplně nepochopitelných podmínkách. Je to zrcadlo mých zážitků a setkání s nimi. Často trpký osud s dospělými sdílejí právě i ti nejzranitelnější. Ale dětský svět je specifický, vnímají to, co se kolem nich děje, jinak než my dospělí. V každém prostředí prožívají dětství se všemi radostmi a smutky. A právě o všech nevinných dětských očích je tato výstava."[56]

Celkem je vystaveno padesát fotografií o rozměrech 50 x 70 centimetrů nebo 30 x 40 centimetrů, které Alžběta pořídila postupně od roku 2005 při svých cestách po Bangladéši, Pákistánu, Gaze, Etiopii, Kambodži, Indii nebo Kolumbii.

---

[55] ODSTRČILÍK, Marek, 2013. Rozbrečí mě každé hladové dítě, říká fotografka Alžběta Jungrová. Online. Xman.iDNES.cz. 26. 1. 2013. Dostupné z: xman.iDNES.cz. [cit. 2024-08-23].

[56] SEĎOVÁ, Stáňa, 2013. Smutné i veselé oči dětí představuje výstava Alžběty Jungrové. Právo. 19. 2. 2013, s. 10. ISSN 1211-2119.

výběr ze souboru Tradice / foto: Alžběta Jungrová

FOCENÍ PRO SEBE

V roce 2014 přichází mírný pokles výskytu Alžběty Jungrové v médiích. Tradiční média ji zmiňují v 63 případech, online média ve 27 případech. V naprosté většině případů to je pouze uvedení autorství fotografií, obvykle portrétních, k redakčním článkům.

Profilový rozhovor vychází v časopisu Marianne a s Alžbětou ho vede redaktorka Renata Kalenská. Obsahem se ale neliší od jiných interview z předchozích let. Zabývá se zážitky z fotografování v krizových oblastech, jak se Alžběta vyrovnává se strachem a jak se pohybuje na nebezpečných místech.

Další kratší texty mají čistě magazínový a lifestylový charakter, jsou to například souběžné rozhovory s Alžbětou a její matkou Terezií Kaslovou, jak vidí sebe samy navzájem.

Slabší mediální zájem odpovídá tomu, že Alžběta tento rok nepřipravuje žádnou velkou výstavu, ani nepodniká zahraniční reportážní cestu. Průběžně se věnuje fotografování burlesky.

V roce 2015 se medializace Alžběty ve srovnání s předchozím rokem nemění. V klasických tištěných médiích je zmíněna 61x, v online médiích 26. Znovu ale má o Alžbětu zájem televize. Česká televize ji využije jako porotkyni pro test kvality fotografických ateliérů, které nabízí zhotovení portrétních fotografií. Příspěvek odvysílá 20. května v pořadu Černé ovce. Televize Prima zařadila 29. ledna do hlavní zpravodajské relace krátký rozhovor, kterým poutala vydání tištěného magazínu Téma s obsáhlejším materiálem o reportážních cestách Alžběty.

Média už mají pro Alžbětu vytvořené své zaběhnuté formulace, kterými ji v úvodu článků představují. Za univerzální šablonu je možné považovat například tento úryvek z článku, který publikoval web Žena.cz:

Svůj první aparát dostala Alžběta Jungrová v šesti letech a byla z toho láska na celý život. To ještě netušila, že bude fotografovat překupníky heroinu v Pákistánu, pouliční nepokoje v pásmu Gazy, HIV pozitivní děti ve Vietnamu, vrakoviště lodí v Bangladéši nebo železniční provoz v Kambodži… Procestovala s fotoaparátem skoro celý svět. Byla v zemích, které - zpustošené a v plamenech - vídají Evropané ve večerním zpravodajství, aniž by si tu hrůzu uměli představit. Ona uprostřed ní žila a fotila.[57]

V tomto rozhovoru také Alžběta shrnuje, jak vypadá její klidnější období bez zahraničních reportážních cest.

„Žiju nyní docela usedlý život. Jsem doma, fotím módu, reklamy, pracuju víc v ateliéru, věnuju se portrétům, kolážím a hlavně: Založila jsem s kolegou PopUpStudio. Je to vlastně můj první podnikatelský projekt a mám z něj velkou radost. PopUpStudio totiž nabízí možnost pronájmu fotografického ateliéru, galerie, prostoru pro workshopy, showroomu i obchodu na jeden či několik dnů. Dělám také i vlastní projekty - časosběrné dokumenty, které trvají třeba už pět let, a dalších pět v tom budu pokračovat. Fotím i burlesku, už rok a půl, čistě pro sebe. To můžu dělat jen díky tomu, že se teď živím komerční fotkou."

[57] KUNCOVÁ, Monika, 2015. Válečná fotografka: Nejhorší je vidět umírat děti. Online. Žena.cz. 19. 2. 2015. Dostupné z: zena.centrum.cz. [cit. 2024-04-12].

Alžběta Jungrová / foto: Petr Hricko

Zmínek o Alžbětě v médiích v roce 2016 nepatrně ubývá. 45 záznamů v tištěných novinách a časopisech a 34 v online elektronických. Je to způsobené tím, že Alžběta nepodniká zahraniční reportážní cesty a snížila se také četnost výstav.

Klidnější období u sebe hodnotí v rozhovoru pro časopis Květy, když odpovídá na otázku, zda cestování po světě zanechala kvůli bolesti zad způsobené dlouholetých nošením těžké fotografické výbavy:

„To určitě ne! Nedávno mi bylo osmatřicet, a když se mě ptáte na mezníky mého života, mluvím vlastně jen o fotografii. Mělo by tam být manželství, děti, a já vyprávím, kdy jsem do které redakce nastoupila, o tom, jak jsme z kinofilmu přešli na digitální fotografii… Nejde o záda, ale o to vybudovat si normální zázemí. Mám sice mámu s jejím manželem a bratra s celou jeho rodinou, bez nich bych asi vůbec nefungovala, ale je čas mít svoje vlastní hnízdo… Upřímně řečeno najít někoho pro celý život je mnohem těžší než celá válečná fotka. Já jsem totiž staromódní - nechci se rozvádět, nechci vychovávat dítě sama. A kolem sebe vidím vdané kamarádky, které jsou nešťastné, nebo nespokojené singl lidi… Harmonické páry spočítám na prstech jedné ruky."[58]

[58] HIRSCHOVÁ, Eva, 2016. Na lovu štěstí. Týdeník Květy. 28. 4. 2016, s. 30. ISSN 0862-898X.

ze souboru In the Mood for Love / foto: Alžběta Jungrová

JAK DÁL PO REPORTÁŽÍCH

V roce 2017 je zájem klasických tištěných médií o Alžbětu Jungrovou nejslabší od roku 2008, pouhých 31 záznamů a textů. Je to také poprvé, kdy se o Alžbětě píše více na internetu, evidováno je 72 záznamů. Alžběta se po pěti letech objevuje znovu ve vysílání České televize, ovšem nikoliv pro své fotografování, ale jako známá osobnost v anketě pořadu 168 hodin, kde odpovídá na otázku, jak se jako kuřačka varovná se zákazem kouření v restauracích.

V dubnovém vydání magazínu Proč ne? vychází velký reportážní text o pražské burlesce, doprovázený fotografiemi Alžběty Jungrové.

Už v dalším roce (2018) začíná zájem médií o Alžbětu Jungrovou znovu stoupat: 49 záznamů v tištěných médiích a 66 v online denících a magazínech. A v dubnu v pořadu České televize Newsroom ČT24 jako porotkyně soutěže Czech Press Photo komentuje hodnocené fotografie.

Svůj kariérní zlom (nebo možná přesněji posun či přesun?) popisuje Alžběta sama v rozhovoru s novinářkou Michalou Komrskovou

** Nenudíte se, když kolem vás nelítají střepiny?*

Představa, že bych to měla žít nadosmrti? Ne. Určitě chci svoje fotky posunout jiným směrem, chci něco říkat sama za sebe, nejen dělat dokument nebo zaznamenávat, co se děje kolem. Byla to super škola, nejen ve fotce, ale i v celoživotním srovnávání se s hodnotami. Teď chci sama něco vytvářet, víc se věnovat časosběrným věcem. Jeden projekt jsem začala fotit už před osmi lety a tehdy si řekla, že to chci dělat deset let. Také jsem začala fotit reklamy a celkem mě to baví… Kdyby mi někdo ve dvaceti řekl, že se budu živit reklamou, vysměju se mu a řeknu: „Já? Nikdy, to není dost kreativní."

** Od fotografů nebo režisérů obvykle slýchám, že reklamou se živí, aby pak mohli v klidu dělat umění.*

Když mi bylo dvaadvacet, dělala jsem asistentku v agentuře v Londýně. Chodila jsem na reklamní focení a říkala si, že to je opravdu nejhorší práce, jen řemeslo, nic nevytváříš. A teď mě to baví moc, a i když kreativu dělá někdo jiný, stále můžu pár věcí ovlivnit. Navíc můžu současně dělat svoje věci, to mi nikdy žádná jiná práce neumožňovala. V novinách i na reportážích jsem nejen pracovala sedm dní v týdnu, ale ani jsem nevydělávala tolik, abych si mohla říct: „Teď si udělám tady nějaký super projekt a zaplatím si ho." Byla jsem ráda, že vůbec zaplatím všechno, co musím. Kdežto reklamu dělám jen část měsíce, a i když kolem toho je spousta jiné práce, stále mám času pro vlastní tvorbu víc než kdykoli předtím.

** Čemu ten čas věnujete?*

Začala jsem fotit akty, série „moodových" fotek, dělám časosběrné věci. A taky zkouším přijít na to, co bych chtěla dělat dál. Je těžké odstřihnout se po letech od dokumentu nebo reportáže a začít cokoli jiného. Bavily mě koláže, kombinovala jsem portréty a města, žiju teď hledáním vlastních mantinelů. A je to super, vždyť kdy si člověk v dospělém životě vůbec může dovolit hledat, co by ho bavilo?

** Fakt to na sebe takhle chcete říct?*

Pracuju a ve volném čase, kterého mám teď trochu víc než dříve, se věnuju vlastní tvorbě. Není to jen tak, že si tady sedím na Letné a dělám si koláže. Rozhodně nechci, aby si

ze souboru In the Mood for Love / foto: Alžběta Jungrová

někdo říkal: „No to je Praha, nic nedělají, kavárna si vystřihuje a vydělává tím prachy." Jenže shodou okolností tahle série koláží visela v Saatchi Gallery v Londýně, vyhrála jsem s ní soutěž mladých umělců do 35 let. Takže evidentně „vystřihuju" celkem dobře.

** Jak dává výpověď válečná reportérka?*

Přiletěla jsem z cesty do Etiopie a Súdánu a rovnou zavolala, že končím. Nikdo na světě, žádné noviny nebo vydavatelství, vás nemůže nutit jezdit do nebezpečných oblastí. To zásadní rozhodnutí je na vás, stejně jako i míra rizika, které na sebe berete. Ví se, že fotografové (i píšící novináři) riskují v určitých oblastech život, a těžko by někdo mohl říct: „Jeď ještě, vždyť to bude dobrý, prosím tě, uklidni se, nebuď hysterická..."

** Jak dlouho ve vás zrálo rozhodnutí odejít z válek?*

Zhruba tři roky. Viděla jsem věci, které jsem v životě vidět nechtěla. S člověkem to zahýbe, navíc jsem docela citlivá, ve mně to všechno zůstává. Jsem teď v lepší fyzické kondici, každá cesta mě stála třeba sedm kilo za měsíc. Je to jako zápal plic, jdeš úplně na dno, jsi někde v Africe, kde není opravdu co jíst, takže hulíš a piješ vodu. Třeba z Afghánistánu jsem si z vody přivezla bakterie. Není to jen fyzické strádání, ale hlavně psychické. Po takových zkušenostech už nikdy nezískáš rovnováhu pro život - proč jsem tady a jaký to má smysl, když spravedlnost neexistuje? Lidi, kteří tohle dělají celoživotně, se většinou buď zabijí, anebo zblázní. Nikdo nemůže vidět tolik hrůz, nikdo není stavěný na to, aby viděl umírat děti.[59]

V závěru rozhovoru Alžběta výstižně shrnuje, čím se chce zabývat poté, co definitivně ukončila své řekněme nebezpečné reportérské období. Chce vydat knihu, ve které k vybraným reportážním fotografiím přiřadí odpovídající zápisy ze svého deníku, tedy každodenních vzkazů a mailů, které ze zahraničních cest posílala domů mámě.

„Vyberu sto fotek a sto stránek deníku. Nedávno jsem si ten koncept vyzkoušela na výstavě v Nikon Gallery. Udělala jsem průřez ze všech sérií, ke každé sekci dávala stránku z deníku a myslím, že to funguje. Lidi se obvykle dívají na fotky věcí nebo míst, kterým nerozumí a tím, že napíšu, co tam cítím a zažívám, jim je přiblížím víc, zlidštím je."

Ostatně to je také důvod, proč zatím Alžběta uvolňuje ze svých deníků zatím jen ukázky, a to i pro tuto diplomovou práci. Přednostně je chce zpracovat pro svou vlastní knihu.

Pro svou vlastní volnou tvorbu si jednak vymezuje, co už dělat nechce: dokumentovat extrémní události v rizikových oblastech. A také si určuje směr, kterým se ubírat chce: dokumentovat věci přehlížené, protože v současné době považované za běžné a samozřejmé:

„Jedním z mých projektů jsou české tradice, věc, která strašně rychle mizí. Říkala jsem si, co třeba za sto let bude na fotografiích z naší doby? Když se na stejně staré fotky sama dívám, nejvíc mě zajímá, jak ti lidé žili, co nosili, čím se bavili, úplně základní věci. Nehledám žádné extrémy, války, hladomor, to vypadá všechno podobně. Spíš se snažím zaznamenat jednoduché věci, jak žijí lidé. Fotím časosběrné dokumenty o lidech a jejich tradicích, za padesát let to tu nebude. I když se je snažíme udržovat, stejně hrozně rychle v téhle internetové generaci vymírají."

---

[59] KOMRSKOVÁ, Michala, 2018. Války? Už ne. Radši peču dorty. CITY LIFE. 23. 3. 2018, s. 26. ISSN 1210-1168.

POPRVÉ V AUKCI

V květnu 2018 také v rubrikách, které se věnují umění, přichází upozornění na první dílo Alžběty Jungrové, které se bude nabízet v prestižní velké aukci Galerie Kodl v květnu na pražském Žofíně. V dobročinné části se nabízí společná práce Alžběty a Martina Krajce, kombinovanou technikou vytvořený obraz Primabalerina s odkazem na Degasovy baletky. Z vyvolávací ceny 50 tisíc korun se nakonec toto společné dílo prodalo 27. května za 228 tisíc korun.[60]

Primabalerina / Martin Krajc a Alžběta Jungrová, 120x140, kombinovaná technika (akryl, olejový pastel, fotografie a tisk) na plátně, 2017

[60] Galerie Kodl: přehled dražených položek. Online. In: Galeriekodl.cz. Dostupné z: https://www.galeriekodl.cz/cs/polozka/1136/. [cit. 2024-10-23].

ze souboru The Last Day of Hotel Europe / foto: Alžběta Jungrová (2017)

ze souboru Po noci přijde ráno
foto: Alžběta Jungrová (2018

KDYŽ FOTKA NESTAČÍ

V srpnu 2018 v rozhovoru pro internetový magazín fotoaparat.cz mluví Alžběta poprvé veřejně o tom, že nechce zůstat u klasického fotografování, jak ji doposud lidé poznali, a že chce s fotografiemi dál pracovat.

Poslední dva roky spolupracuji s českými výtvarníky a snažíme se vytvářet kombinace fotografie tištěné na plátno v kombinaci s malbou. Je to pro mne jeden ze zásadních projektů. Vždy jsem chtěla spolupracovat s dalšími autory z jakékoliv oblasti a mít tak možnost konfrontovat a dívat se na svou tvorbu z jiného úhlu. Například jedna z fotografií z projektu s malířem Martinem Krajcem půjde na podzim do aukce v Kodl galerii.[61]

Zaujalo mě velmi emotivní světlo na Vašich fotografiích u série „The Last Day of Hotel Europe" (takové znám od Antonína Kratochvíla :) Byla to náhoda?

Světlo ve fotografii je pro mne nedílná součást vyprávění, stejně jako kompozice a obsah, ale jeho důležitost je pro mne hlavně v umocňování atmosféry, kterou chceme vyjádřit.

V hotelu Evropa jsem si přála fotit mnoho let, ale podmínky byly neúnosné. Nakonec jsem měla štěstí a díky vánočnímu večírku, který se tam loňského roku konal, se mi podařilo získat tam jeden den na focení těsně před úplným uzavřením hotelu. Tak vznikl soubor „The Last Day of Hotel Europe", což současně můžeme vztáhnout na Evropu jako takovou.

Jakým způsobem fotografie doupravujete?

Záleží na druhu fotografie. Jiné je to u komerční fotky a naprosto odlišné u dokumentu nebo u mé vlastní tvorby. Většinou preferuji jen velmi základní postprodukci ve photoshopu.

---

[61] MACENAUER, Petr, 2018. Fotografka Alžběta Jungrová. Online. Fotoaparat.cz. 2. 8. 2018. ISSN 1214-049X. Dostupné z: fotoaparat.cz. [cit. 2024-07-23].

z vernisáže výstavy „Po noci přijde ráno“ / archiv AJ (2018)

Na počátku výstavy byly všechny koláže překryté stříbrnou barvou, kterou poté návštěvníci mohli podle svého uvážení stírat.

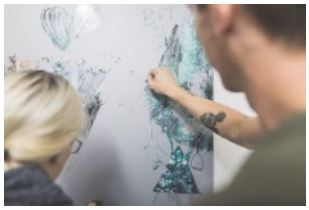

PRVNÍ JINÁ VÝSTAVA

Za přelomovou výstavu ve fotografické kariéře Alžběty je možné označit tu, kterou v termínu od 20. září do 14. října 2018 připravila pro White Pearl Gallery na pražském Smíchově. Nazvaná je „Po noci přijde ráno" a ukazuje zcela jiné fotografie a především jejich zpracování, než jakému byli doposud návštěvníci Alžbětiných výstav uvyklí. Už to nejsou čisté reportážní a dokumentární fotografie, ale nová výtvarná díla. Pro zdůraznění svých pocitů převádí Alžběta fotografie jako základní materiál do komponovaných koláží, které leckdy působí až surrealisticky. K fotografiím dodává barvy, malbu i texty. Fotografie použité pro další úpravy vznikly původně jako deníkové záznamy Alžběti na života ve městě a jsou na nich zachycené neobvyklé situace, různorodé emoce nebo noční život.

Pro tuto výstavu překryla Alžběta tyto koláže za pomoci graffiti sprejů monochromními stříbrnými plochami, které připomínají hrací pole na stíracích losech. Na zahajovací vernisáži návštěvníky vyzvala, aby se stali spolutvůrci uměleckého díla a podle vlastního uvážení stříbrné plochy stírali a sami tak rozhodli, co se má odhalit. Kurátorka výstavy Barbora Ropková k tomu v doprovodném textu uvedla:

„Během procesu se z neprostupné sterilní plochy vylupují útržky figur, nápisů nebo prostředí. Potkávají se tu fotografie jejích přátel, pocitové záznamy s fotografiemi pouličního života, pořízené během jejích cest v různých koutech světa. Tento proces rozkrývání v sobě nese silné existencialistické konotace a ve své podstatě je velmi intimní, neboť odkrýváme fragmenty Alžběti na fotografického deníku posledních tří let. Jemně stylizovaná barevnost a světelnost, ale i princip prostupování a zrcadlení jednotlivých momentů, dodávají kolážím surreálně tajemné napětí, odkud se pro diváka stávají ještě méně dekódovatelnými a jejich celková podoba stejně jako přesný obsah zůstává divákům skryt. Primárně tedy zůstávají součástí subjektivního a intimního světa autorky, i z toho důvodu k nim žádný podrobnější výklad nepodává a divákům tak ponechává prostor pro vlastní imaginaci… V kontextu dosavadní fotografické tvorby Alžběty Jungrové proto mohou tyto práce působit cizorodým dojmem; jejich podoba ovšem ztělesňuje určité vykročení směrem k tvůrčímu experimentu, jehož prostřednictvím se Alžběti na fotografická tvorba posouvá stále zřetelněji do umělecké roviny. "[62]

Výrazná práce s úpravami ve photoshopu společně s dalšími technikami jsou začátkem hledání nových výrazových prostředků Alžběty.

[62] ROPKOVÁ, Barbora. Po noci přijde ráno. Doprovodný text k výstavě. 19. 9. 2018. White Pearl Gallery.

BAREVNÁ BURLESKA VE 400 ASA

V říjnu 2018 pak oficiálně vzniká spolek 400 ASA. Zakládá ho sedm českých fotografů, kteří se věnují převážně dokumentární tvorbě a jeho název odkazuje k tradičnímu fotografickému materiálu, který členové spolku používali či stále v době digitálních technologií používají. Spolek chce navázat na tradice české dokumentární fotografie. Jeho zakladateli jsou Jan Mihaliček, Tomki Němec, Alžběta Jungrová, Karel Cudlín, Jan Dobrovský, Martin Wágner a Antonín Kratochvíl.

V roce 2019 je už u Alžběty možné hovořit o popularitě, nejen o mediální známosti. Její jméno se vyskytuje 62x v tištěných médiích, 121x v online médiích a vystupuje ve 4 televizních a 3 rozhlasových pořadech. Hned na začátku roku je 8. ledna hostem hodinového živého rozhovoru, který v Českém rozhlasu připravuje Lucie Výborná. V únoru vystupuje v pořadu České televize Reportéři ČT v reportáži o svém pradědečkovi Ferdinandu Peroutkovi. V březnu v dalším pořadu České televize Newsroom ČT24 hovoří o svých fotografiích burlesky, které vybrala pro společnou výstavu skupiny 400 ASA v Národní galerii ve Veletržním paláci. Šest dokumentárních sérií vystavených v pátém patře Veletržního paláce je černobílých. Jediná Alžběta Jungrová nechala svoji kolekci ze zákulisí show Prague Burlesque barevnou.

„S tímto souborem jsem jediná, kdo fotil v barvě nebo nechal ty fotky barevné, protože si myslím, že k té burlesce to neodmyslitelně patří. Ta burleska je někde až skoro na hraně kýče."[63]

Ve vysílání Českého rozhlasu Alžběta rovněž zdůrazňuje, že právě pro fotografování burlesky je barva klíčová.

„Kluci s tím počítali, že budu tlačit modernější styly v dokumentu, jsem zástupce mladší generace. Zároveň se nechceme vyhraňovat jako skupina, která fotí černobíle. Dokument funguje i v barvě. A zrovna u souboru vystaveném v Národní galerii je barva nedílnou součástí. Burleska je někde na hranici kýče a krásy, je to barevně nasvícené a s kostýmy. Kdybych odebrala barvu, tak seberu půlku výpovědní hodnoty a atmosféry."[64]

V prosinci potom stanice Českého rozhlasu Radiožurnál a Česká televize v relacích Události a Události v kultuře upozorňuje na prodej fotografie tanečnic z Alžbětiny burleskové série v charitativní aukci Galerie Kodl ve prospěch Centra Paraple na pražském Žofíně.

---

[63] ČT24: Newsroom, 3. 3. 2019 22:05. Televizní vysílání. Česká televize.

[64] Jaro v Národní galerii: Burleska Alžběty Jungrové a Neptun Adély Babanové. 7. 3. 2019. Rozhlasové vysílání. Český rozhlas - Vltava.

ze souboru Burleska / foto: Alžběta Jungrová

NA VRCHOLU

Vyprávění se blíží ke svému konci. To, že Alžběta se ocitá na vrcholu své dosavadní kariéry fotografky, je možné doložit opět statistikou mediálních zmínek. Literárně to pochopitelně není nijak záživné čtení, ale číselný přehled výskytu Alžběty v českých médiích je sice nepřímý, ale empiricky opakovaně ověřený důkaz, že Alžbětina práce společnost (lze samozřejmě používat i termíny veřejnost, diváky, návštěvníky výstav, zájemce o fotografii či zájemce o umění) opět zajímá a přitahuje k sobě pozornost. Ve druhé dekádě třetího tisíciletí je zkrátka Alžběta v kurzu, jak ukáží následující přehledy. Při jejím představování stále ještě převažují zmínky o někdejších reportážních cestách, přestože to je už uzavřená etapa Alžbětiny tvorby, ale postupně se k tomu přidává i uznání její volné tvorby, kdy Alžběta stále více do svých snímků zasahuje dalšími výtvarnými technikami.

Rok 2020 je pro Alžbětu mediálně rekordní. Ve všech tuzemských médiích lze o ní nalézt 348 záznamů, a to v tomto složení: 118x klasická tištěná média, 221x online média, 5x televize a 4x rozhlas. Pozornost poutá především její samostatná výstava „Exit" v pražské Trafo Gallery a společná výstava fotografického spolku 400 ASA v Pražském domě fotografie nazvaná „Prostě dokument". A v závěru roku otevření galerie fotografického spolku 400 ASA v Praze na Smíchově.

Alžbětu si jako hosta pro delší interview zvou Český rozhlas, web Aktuálně a dále tvůrci podcastů Hovory, On Air nebo Runway. Je rovněž hostem ve vysílání TV Praha.

V roce 2021 je četnost zmínek o Alžbětě v médiích jen o málo nižší než v předchozím rekordním roce. V tištěných médiích to je 94 záznamů, v textech publikovaných online 190 záznamů. Regionální vysílání Českého rozhlasu v Pardubicích informuje o fotografování pro charitativní projekt zoologické zahrady ve Dvoře Králové nad Labem, pro pořad České televize Newsroom ČT24 Alžběta komentuje jako expertka britský fotografický projekt a soukromé Rádio City informuje o výstavě fotografií na Karlově náměstí v Praze dokumentujících život ve Všeobecné fakultní nemocnici. Alžbětu ve svém podcastu Schůzky vyzpovídá Tomáš Beran, rozhovor poskytuje webu Přítomnost

Hranice 200 zmínek o Alžbětě Jungrové v českých médiích je překročena i v roce 2022. V tištěných médiích to je 54 položek, v online médiích 137, v televizi 6, v rozhlase 3 a v kategorii podcastů 2.

Česká televize v několika příspěvcích informuje o výstavě v Rajhradu. Už tradičně využívá Česká televize Alžbětu k tomu, aby jako porotkyně soutěže Czech Press Photo okomentoval vyhodnocování právě hodnoceného ročníku.

Soukromá stanice CNN Prima News zmiňuje v ranním vysílání 15. listopadu, že Alžběta připravila fotografii pro obal hudebního alba LP V skupiny MYDY.

Soukromá rozhlasová stanice Frekvence 1 vysílá 27. dubna velký 45 minutový rozhovor s Alžbětou Jungrovou.

Dále se Alžběta účastní debaty o válečné žurnalistice pořádané Deníkem N, jejíž záznam je potom 12. března zveřejněn jako podcast Studia N.

Rok 2023 je historicky třetí nejsilnější v mediálních zmínkách o Alžbětě Jungrové. Celkem 271 záznamů je rozděleno takto: online média 145, tištěná média 85, televize 27, rozhlas 11 a podcasty 3.

Největší zájem o Alžbětu měli novináři v dubnu a v květnu, kdy nastal souběh dvou silných událostí spojených výhradně s Alžbětou: Její velká výstava „Já věřím / I belive" v prostorech bývalé prádelny Všeobecné fakultní nemocnice na pražském Karlově náměstí a dále premiérové vysílání dokumentu Alžběta 9. května v České televizi, který natočil Adolf Zika.

V Českém rozhlasu si Alžbětu zvou na rozhovor celoplošně vysílající stanice Radiožurnál, Dvojka a Vltava. a dále pak rádia Prostor a Expres FM.

V právě zmíněném období, tedy v letech 2020 až 2023 se Alžběta zúčastnila několika společných výstav se skupinou 400 ASA a připravila rovněž i své samostatné výstavy. Třem z nich, tedy výstavám „Exit" (2020), „E-motion disconnected" (2022) a „Já věřím / I belive" (2023) bude v následujícím textu věnovaná samostatně větší pozornost. Nejpřesněji totiž vystihují zatím poslední, a tedy v čase psaní této práce aktuální fotografický styl Alžběty Jungrové. Tři samostatné výstavy, každá jiná a všechny kritikou přijaté a často zmiňované a odkazované kladně.

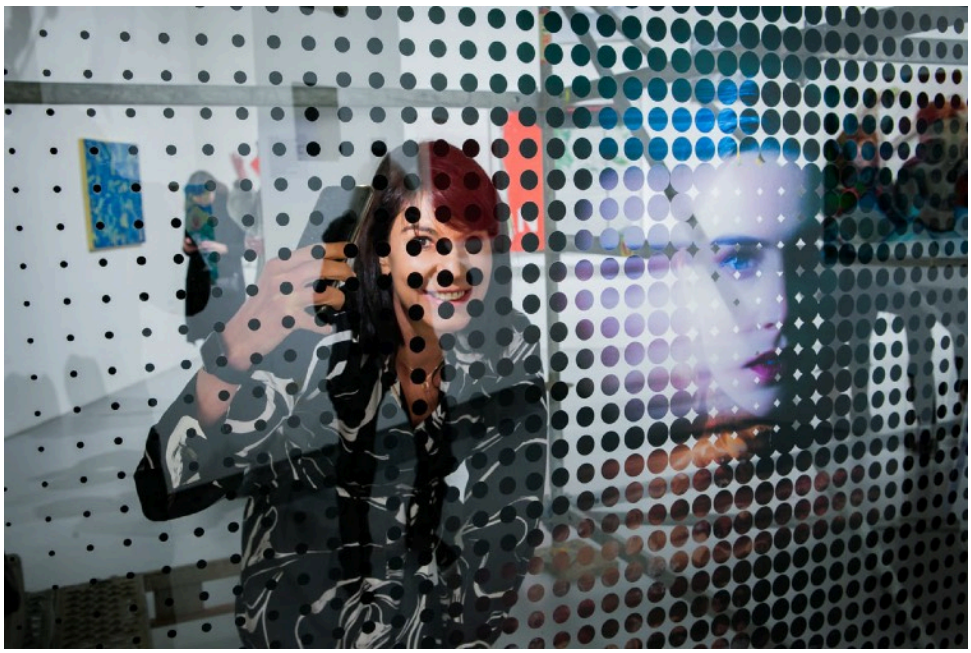

Alžběta Jungrová / foto: archiv Trafo Gallery (2020)

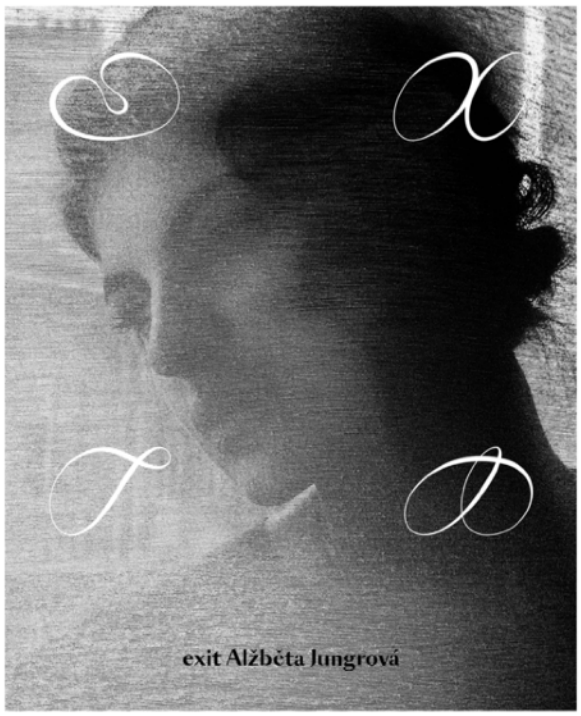

z výstavy „Exit“ / archiv AJ (2020)

EXIT

Rok 2020 nebyl pro pořádání výstav obecně příznivý. Pandemie covidu si vyžádala do té doby nebývale silné omezení běžného života. Ze dne na den byly zakázány veřejné akce, divadelní představení, koncerty, výstavu „Exit" v pražské Trafo Gallery už ale měla galerie naplánovanou a připravenou.

Do originálně adaptovaného industriálního prostoru tržnice v Holešovicích vybrala Alžběta ukázky celkem ze šesti odlišných fotografických souborů. Tím prvním byly „Věžeňkyně", snímky zachycující příběhy žen z věznice ve Světlé nad Sázavou, které se ocitly na samotné hranici lidskosti. Druhým souborem byla česká burleska, jejíž vývoj a vzestup sleduje Jungrová již sedm let. Soubor „In the Mood for Love" byl sestavený z černobílých aktů a představoval osobní výpověď Alžběty o lásce a emocích. Čtvrtý soubor byly „Stírací losy", které byly už dříve k vidění v pražské White Pearl Gallery a na jejichž finální podobě se podíleli diváci. Poslední dva soubory už ukazovaly budoucí umělecké směřování Alžběty. Fotografie už pro ni nebude cílovým vyjádřením, ale jednou ze vstupních surovin, kterými ve vzájemné kombinaci bude vyjadřovat své vidění světa a své emoce. Ke snímkům proto přidává videoprojekci a dále spolupráci s výtvarnými umělci Martinem Krajcem, Jakubem Janovským a Michalem Škapou.

Takto představila výstavu pro zpravodajský web aktuálně.cz kurátorka Alena Ochepovsky Bartková:

Alžběta Jungrová prezentuje na výstavě Exit svou volnou tvorbu z posledních pěti let. Právě odchod od reportážní fotografie k volné tvorbě a hledání vlastního světa je jedním z mnoha "východů", které na výstavě může divák najít.

Dalším je vyrovnávání se s pomíjivostí tohoto světa a s definitivní dospělostí. Své pocity vizualizuje Jungrová prostřednictvím postav žen, ať již reálných s vlastními pohnutými osudy, nebo jen abstraktních ženských těl.

Šest cyklů vystavených v prostoru Trafo Gallery ukazuje všestrannost a obrovskou imaginaci Jungrové. Kromě klasické fotografie se zde objevuje i video, umělecká fotografie, fotografická koláž nebo propojení fotografie a malby… Divácky vděčné jsou i obrazy, které původně vznikly pro výstavu Po noci přijde ráno ve White Pearl Gallery a na jejichž finální podobě se podíleli sami diváci. Jednotlivé motivy se prolínají v surreálních konstelacích, založených na autorčině specifickém vidění, pracujícím s výrazným kontrastem světla a stínu, ale i principem prostupování a zrcadlení jednotlivých momentů.[65]

Odstupu od médií dříve přidělené kategorie vážné reportážní fotografky z nebezpečných a krizových oblastí a s tím také tradovaným konzervativním stylem prezentování fotografií ukázala návštěvníkům už samotná vernisáž výstavy „Exit" - výrazné barevné nasvícení interiérů galerie a rytmická elektronická hudba navozovaly atmosféru snového města ze světa mimo naši realitu. Nebyl to svět dokumentu, byl to svět pocitů a emocí.

[65] Ženský svět fotografky Alžběty Jungrové: Od věznic přes burlesku po akty, 2020. Online. Aktuálně.cz. 23. 1. 2020. ISSN 1213-0702. Dostupné z: aktualne.cz. [cit. 2024-07-23].

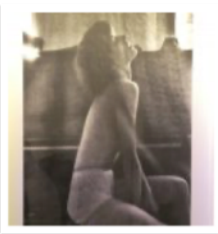

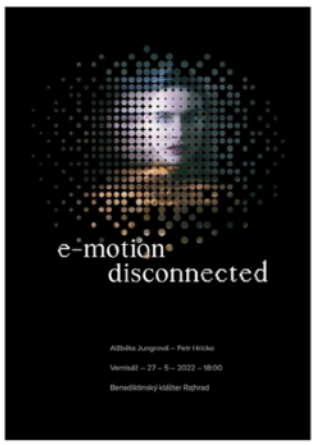

z výstavy „E-motion disconnected“ / archiv AJ (2022)

E-MOTION DISCONNECTED

Dva roky po „Exitu“, a jen pro připomenutí také po zcela atypickém životě s covidovými omezeními, chystá Alžběta další velkou výstavu, jinou než všechny předchozí. Společně s výtvarníkem Petrem Hrickem chce ukázat své emoce a vnitřní prožitky a fotografie jako taková na ní bude jen jedním z vyjadřovacích prostředků.

Za místo pro výstavu „E-motion disconnected“ volí neopravenou část klášterního komplexu v Rajhradě na Brněnsku.

Alžběta vybírá snímky ze své volné tvorby z posledních dvou let poznamenaných covidovou pandemií a přerušenými společenskými kontakty. K tomu přidává své vnímání odcizování skrze sociální sítě a internet, kde virtuální vazby nahrazují lidská setkávání. Tyto emoce Alžběta vizualizuje prostřednictvím vybraných postav žen. A ono odpojení je pro ni také syrový urbexový prostor neopraveného kláštera. Fotografie pro tuto výstavu přenáší Alžběta na textil nebo plexisklo, protože právě tak podle ní vystihují nejvíce její emoce a pocity.

Petr Hricko pak společnou výstavu doplňuje svými autoportréty, které nafotil v Krušných horách a na Islandu, na místech jemu osobně blízkých.

Takto koncept výstavy i specifické adjustace fotografií popsala Alžběta pro vysílání České televize:

„S pocitem odpojení jsem začala koketovat v době velkého rozmachu internetu. Odpojujeme se jeden od druhého, od lidského kontaktu a vlastně zůstáváme sami, uzavření. Emoce internet samozřejmě svým způsobem otupuje, protože neprožíváme věci tak naplno… Pracovali jsme každý zvlášť, protože já jsem ta, kdo Petra poprosila, nebo vyzvala, aby výstavu udělal se mnou, protože jsem chtěla ženský a chlapský pohled na odcizení. Lákalo mě to, že světy a cítění jsou rozdílné.“[66]

[66] Hrubá atmosféra zchátralého kláštera podtrhuje zcizující fotky Alžběty Jungrové, 2022. Televizní vysílání. ČT24 11. 7. 2022. Česká televize.

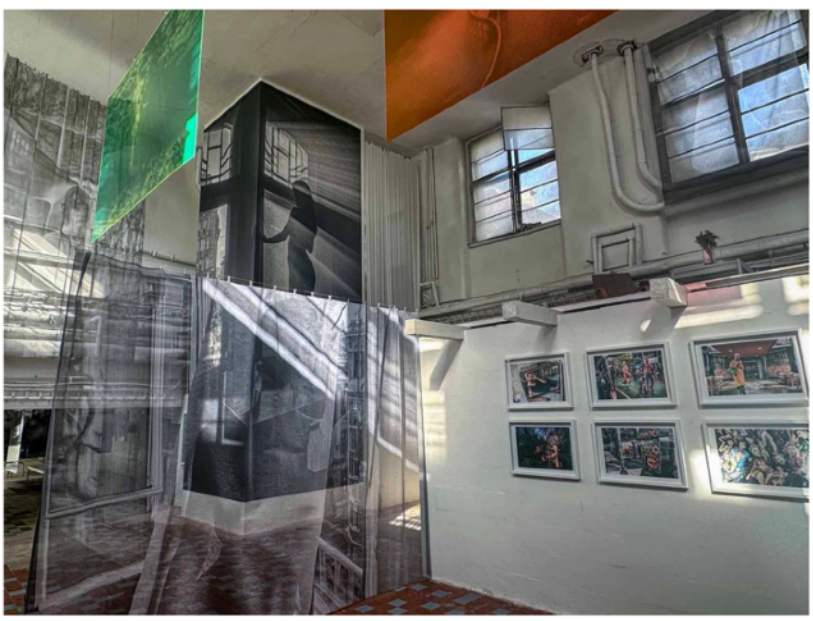

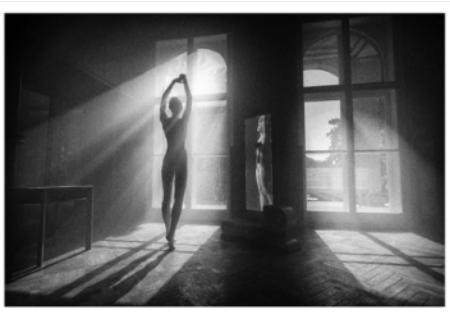

z výstavy „Já věřím“ / archiv AJ (2023)

JÁ VĚŘÍM

Zatím poslední samostatnou výstavu uspořádala Alžběta ve své vlastní produkci v roce 2023 v prostoru staré prádelny Všeobecné fakultní nemocnice na pražském Karlově náměstí. Znovu neupravený a nepřikrášlený urbexový prostor, rozlehlý a plný neopakovatelných chodeb, zákoutí a světelné hry stínů a odrazů. Naprostý protiklad ke galeriím a promyšleně nasvětleným prostorům. Prostředí samo o sobě tak výrazné, že prostá instalace vytištěných a zarámovaných fotografií by se tu ztratila.

I zde Alžběta nabízí ukázky z volné tvorby posledních deseti let, která však zvolenými obřími formáty a použitými materiály proměňuje na nová umělecká díla. 3D tisky, projekce, koláže, vlající průsvitné textilie a světelné instalace jsou už běžným vyjadřovacím jazykem.

Hlavním zobrazovaným tématem a také vizuálním motivem výstavy „Já věřím" (někdy ale také samotnou autorkou uváděná pod dvojjazyčným názvem „Já věřím / I belive") je žena, a to v různých prostředích a autorských interpretacích. Burleska se tu střídá s vězením, podvodní svět plaveckého bazénu s opuštěným secesním hotelem. Je to konečné potvrzení toho, že ačkoliv Alžbětu proslavily její reportážní fotografie, tak pro její další vývoj je už určující její volná tvorba.

V rozhovoru pro zpravodajský web novinky.cz k tomu redaktorce Barboře Cihelkové řekla:

„Celá moje poslední výstava je o emocích, o tom, že podstatné je to, co cítíme, všechno ostatní je subjektivní. Za stejnými věcmi může každý vidět něco úplně jiného, záleží na tom, v jakém kontextu žije, s čím má dané obrazy spojené. Jediné reálné jsou naše emoce… Potřeba využívat jiné materiály přišla s mojí loňskou výstavou v klášteře v Rajhradě u Brna. Prostory pro výstavu byly v takovém stavu, že se tam papír skoro nedal dát, za půl roku, kdy tam fotky měly viset, by zvlhnul, zkroutil by se a zplesnivěl. Hledala jsem proto alternativu, která by ty podmínky vydržela a dobře fungovala v daném prostoru. Zjistila jsem, že díky tomu, že pro fotku použiju jiný materiál než papír, můžu zdůraznit emoce, které zdůraznit chci. Experimentování s různými materiály a jejich možnostmi mě nadchlo. Například v Hornbachu jsem objevila kovový, děrovaný materiál, který se používá jako kryt na topení. Udělala jsem z něj největší plátno, které teď na výstavě můžete vidět… Odmala jsem věděla, že právě tohle chci dělat, že fotku miluju. Je to pro mě způsob sebevyjádření, deníkového záznamu, komunikace s okolním světem. Foťák je mezi mnou a světem trochu obrana.

Jsem šťastná, že se focením živím a že se tím furt bavím. Těším se na každé focení, je to pro mě jako meditace. Jakmile začnu fotit, ztratí se všechno ostatní. I když je mi třeba zrovna blbě, najednou je všechno pryč, tu práci miluju. Dosáhla jsem toho, že víceméně nemusím řešit nic jiného a můžu si hrát… Kdybych chtěla, mohla jsem postavit sociálně kritickou výstavu. Ale mně záleželo nejvíc na tom, aby ta výstava byla krásná, aby na ni lidi přišli a odcházeli s hezkým pocitem. Asi je to i věkem, chci, aby věci byly hezký. Nechci vidět mrtvolky zvířat ani žádné pseudoumění.[67]

[67] CIHELKOVÁ, Barbora, 2023. Alžběta Jungrová: Každého člověka můžete vyfotit tak, aby byl krásný. Online. Novinky.cz. 11. 7. 2023. ISSN 1211-2119. Dostupné z: novinky.cz. [cit. 2024-07-23].

Burlesque! / foto: Alžběta Jungrová (2018)
vydražená cena: 55.200 Kč

KDYŽ ČTVRT MILIONU NESTAČÍ

Toto je pro tuto diplomovou práci poslední samostatná kapitola zachycující fotografickou kariéru Alžběty Jungrové. Pro její život je to samozřejmě jen průběžné shrnutí, mezisoučet, Alžběta s fotografováním rozhodně nekončí (psáno na konci léta 2024).

Toto je kapitola, která místo citování subjektivních recenzí na Alžbětiny výstavy doloží skutky a penězi, že se Alžbětě podařilo vystoupat v českém prostředí na fotografický vrchol. Dovolím si pro tento účel vypůjčit větu, kterou jsem od dětství slýchával na dostizích od bookmakerů přijímajících sázky: „Ukázaná platí". Tedy žádná prázdná slova a mluvení o formě koní. Polož peníze na stůl a tak ukaž, který kůň bude podle tebe v cíli první. A kolik na stůl dáš, tím ukážeš, nakolik v kvalitu svého koně věříš.

Toto je kapitola, které ukáže, jak se Alžběta Jungrová stala nejdražší českou fotografkou.

Burleska pro charitu

Do konce roku 2019 zbýval poslední měsíc a na pražském Žofíně začínala v pravé poledne velká dražba výtvarného umění. Pořádala ji galerie Kodl a do prodeje nabízela 250 položek. Mezi prvními předložil licitátor publiku postupně 10 dokumentárních fotografií. Bylo to sedm snímků od zakládajících členů spolku 400 ASA Karla Cudlína, Jana Dobrovského, Alžběty Jungrové, Antonína Kratochvíla, Jana Mihalička, Tomkiho Němce a Martina Wágnera. K těm byly přidané práce tří zahraničních fotografů – Jana Grarupa z Dánska, Hanse Madeje z Německa a Ilan Ben Yehudy z Izraele. Peníze z charitativní dražby byly určené pro Paměť národa a vyvolávací cena všech fotografií byla stejná, 30 tisíc korun. Prodaly se všechny. Nejdražší byla fotografie Burlesque!, za kterou kupující zaplatil 55.200 korun.[68] Autorka? Alžběta Jungrová. Je dobré si tuto částku zapamatovat. Za takovou cenu, myšleno nízkou, se už později Alžbětiny fotografie koupit nedají.

Licitace o lásku

Na začátku roku 2020 vystavuje Alžběta své fotografie v galerii Trafo v pražských Holešovicích. Jak už bylo řečeno, není to doba pro umění příznivá. Začíná covidová pandemie, která přináší řadu omezení pro setkávání lidí. O výstavě nazvané „Exit" se přesto mluví. „Hlavním tématem výstavy je žena, viděna je však z mnoha různých úhlů. Jako bytost stvořená k lásce, ale skrze ni také využívaná, opouštěná. Je tu žena jako tichý výkřik i jako bytost existující často jen sama pro sebe, ve své mysli i v těle pohroužená. To jsou fotografie v úvodu výstavy, cyklus In the Mood forLove," píše se v jedné z recenzí.[69]

---

[68] Galerie Kodl: přehled dražených položek. Online. In: Galeriekodl.cz. Dostupné z: https://www.galeriekodl.cz/cs/polozka/1878/. [cit. 2024-10-23].

[69] FIALKOVÁ, Martina, 2020. Alžběta Jungrová v galerii Trafo. Listy Prahy l. 3. 2. 2020, s. 4.

In the Mood for Love / foto: Alžběta Jungrová (2018)
vydraženo v aukci Galerie Kodl 27. 11. 2022 za 180.000,-Kč

In the Mood for Love / foto: Alžběta Jungrová (2013)
vydraženo v aukci Galerie Kodl 29. 5. 2022 za 144.000,-Kč

In the Mood for Love / foto: Alžběta Jungrová (2015)
vydraženo v aukci Galerie Kodl 22. 11. 2021 za 192.000,-Kč

V listopadu 2021 už covidová omezení končí a ve velkém sále na pražském Žofíně se chystá další aukce. V nabídce je opět Alžbětina fotografie. Je z cyklu In the Mood for Love známého z holešovické výstavy a tentokrát je zařazená už do hlavní aukční nabídky. Vyvolávací cena je 40 tisíc korun a vydrží jen několik vteřin. Sotva ji licitátor ohlásí, začíná rychlý souboj, který se zastaví až na 192 tisících.[70] Alžběta to v tu chvíli neví.

„Já jsem tu dražbu nijak neprožívala, protože jsem to nesledovala. Výsledek jsem se dozvěděla až od mámy," přiznává později. Její máma seděla na Žofíně na kraji řady židlí a s viditelnou nervozitou sledovala každý příhoz. V ruce měla mobilní telefon a po úderu kladívka hned psala Alžbětě zprávu. „Když to na mě v telefonu bliklo, tak jsem měla v tu chvíli obrovskou radost. a zároveň jsem tomu nemohla naplno uvěřit, že se fotka za takové peníze skutečně prodala. Aukce je totiž ta nejčistší a nejotevřenější cesta na trh. To je věc, která se nedá okecat. Buď tu fotku někdo koupí nebo ne, děje se to teď a tady, před očima všech. Nepomůžou žádné řeči kurátorů nebo něco takového."[71]

Potvrzení, že o její fotografie mají sběratelé skutečně takový zájem, dostane už brzy na další jarní a podzimní aukci. Dvě fotografie ze stejného cyklu In the Mood for Love se vydraží za 140 tisíc[72] a 180 tisíc[73] korun. A to je teprve cenový poločas!

V hotelu a pod vodou

Alžběta začíná experimentovat s přenosem svých fotografií na velké průhledné desky a také na rozměrné průsvitné látky. K tomu přidává instalace na neobvyklých místech v běžně nepřístupném klášteře v Rajhradu a bývalé nemocniční prádelně na pražském Karlově náměstí. S velkým zájmem jdou ruku v ruce četné rozhovory pro noviny a časopisy a známost Alžbětiných fotografií stoupá. O poslední květnové neděli roku 2023 nabízí galerie Kodl opět v sálové aukci na Žofíně v Praze za vyvolávací cenu 50 tisíc korun velkoformátovou (100 × 80 cm) fotografii Alžběty Jungrové The Last Day of Hotel Europe s tímto doporučujícím textem:

„Smyslnou a mimořádně citlivou fotografií The Last Day of Hotel Europe je v aukční kolekci zastoupena významná současná česká fotografka Alžběta Jungrová, jež patří k zakládajícím členům skupiny 400 ASA…Nabízená fotografie dokazuje autorčin cit pro atmosféru pomíjivosti a sugestivnost chvíle. Jak už napovídá název díla, fotografie pochází z pražského hotelu Evropa a konkrétně pak z jeho posledních dní před začátkem rekonstrukce. Stejně jako u jiných autorčiných fotografií i zde se snoubí smysl pro atmosféru místa s emočním obsahem, jejichž zprostředkovatelkou je ženská figura, již fotografka zachycuje s velkou něhou a citlivostí."[74]

---

[70] Galerie Kodl: přehled dražených položek. Online. In: Galeriekodl.cz. Dostupné z: https://www.galeriekodl.cz/cs/polozka/2494/. [cit. 2024-10-23].

[71] JUNGROVÁ, Alžběta, fotografka [ústní sdělení]. Praha, 13. 2. 2024

[72] Galerie Kodl: přehled dražených položek. Online. In: Galeriekodl.cz. Dostupné z: https://www.galeriekodl.cz/cs/polozka/5102/. [cit. 2024-10-23].

[73] Galerie Kodl: přehled dražených položek. Online. In: Galeriekodl.cz. Dostupné z: https://www.galeriekodl.cz/cs/polozka/2811/. [cit. 2024-10-23].

[74] 89. aukční katalog: položka č. 174, 2023. Galerie Kodl.

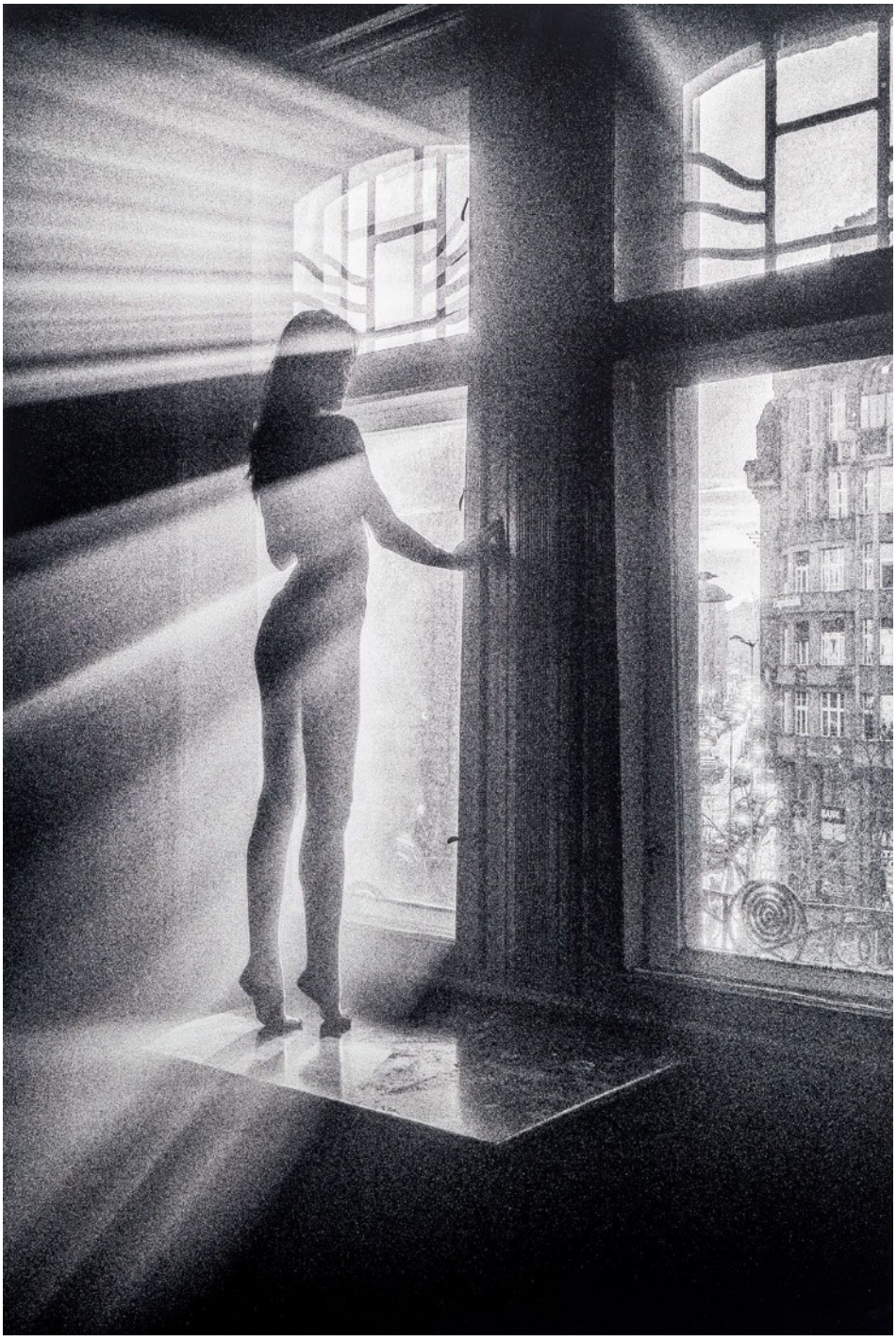

The Last Day of Hotel Europe / foto: Alžběta Jungrová (2017)
vydraženo v aukci Galerie Kodl 28. 5. 2023 za 240.000,-Kč

Fotografie se prodává za 240 tisíc korun[75] a je to v té době nejdražší česká fotka od žijící autorky. Tento primát jí ale vydrží pouze do 26. listopadu 2023, kdy Alžběta překoná sama sebe. Znovu živá aukce galerie Kodl, znovu velký sál pražského Žofína a v katalogu je jako položka s pořadovým číslem 106 nabízena další velkoformátová (90 × 120 cm) fotografie Alžběty - Aquatic.

„V souboru Aquatic, jenž Jungrová rozvíjí v rámci nového konceptu Nadechnout se, volně navazuje na svou úspěšnou výstavu Já věřím. Primární inspirací a těžištěm nového souboru se stala nejen vnitřní síla ženy, která se v ní ukrývá, ale i komplikovaná křehkost a jedinečnost mezilidských vztahů. Jungrová se v něm zamýšlí nad tenkou hranicí mezi realitou, která se už stala, a našimi subjektivními vzpomínkami na ni, zatímco zůstává věrna své snaze o zachycení prchavého okamžiku a pomíjivosti."[76]

Vyvolávací cena byla stanovena na 80 tisíc korun a výsledný prodej se předkládal v rozmezí 150 až 200 tisíc korun. Jenže konečná cena se vyšplhala ještě výš. Poslední odklepnutý příhoz byl za 276 tisíc korun[77].

Po zatím posledním aukčním prodeji fotografie Alžběty Jungrové tak platí, že čtvrt milionu už na zakoupení její velkoformátové fotografie z volné tvorby nemusí stačit.

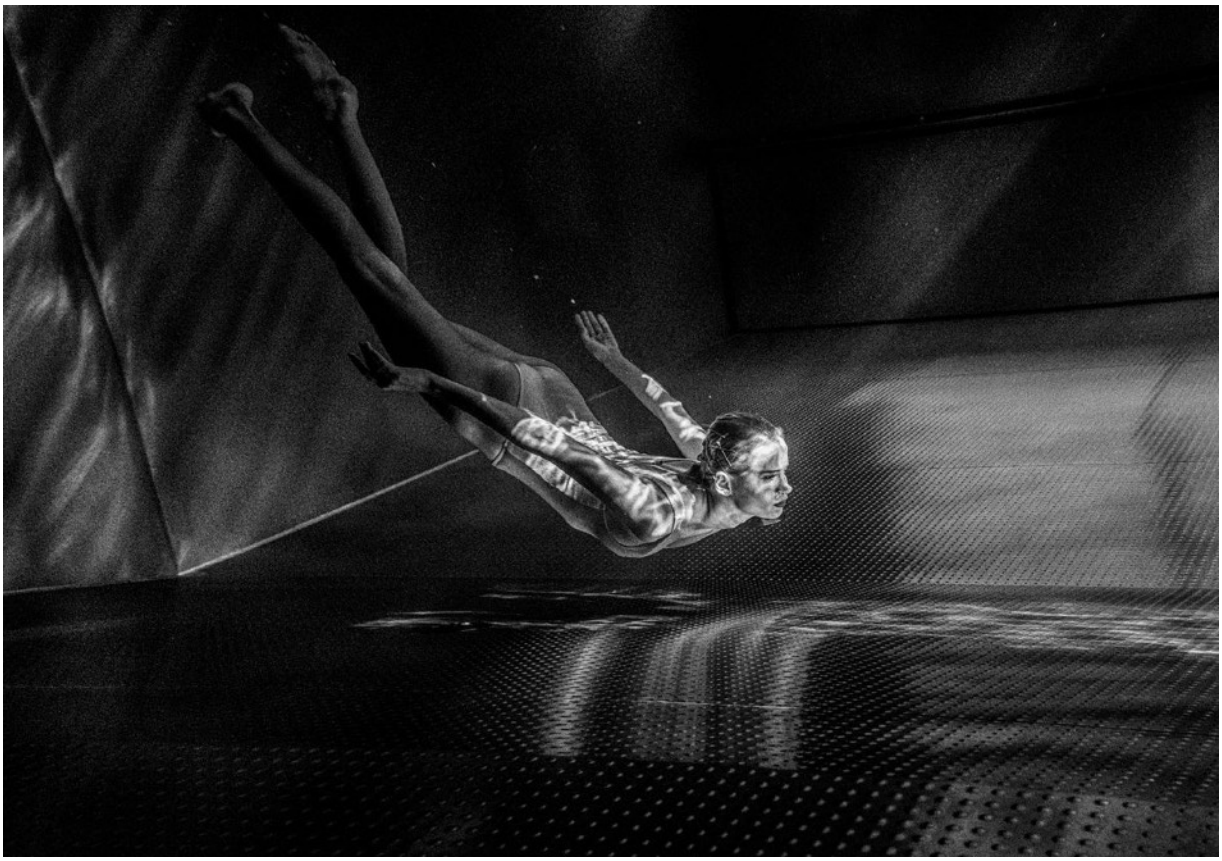

Aquatic / foto: Alžběta Jungrová (2023)
vydraženo v aukci Galerie Kodl 25. 11. 2023 za 276.000,-Kč

---

[75] Galerie Kodl: přehled dražených položek. Online. In: Galeriekodl.cz. Dostupné z: https://www.galeriekodl.cz/cs/polozka/3157/. [cit. 2024-10-23].

[76] 90. aukční katalog: položka č. 106, 2023. Galerie Kodl.

[77] Galerie Kodl: přehled dražených položek. Online. In: Galeriekodl.cz. Dostupné z: https://www.galeriekodl.cz/cs/polozka/3974/. [cit. 2024-10-23].

ZÁVĚR

Při sbírání informací pro tuto diplomovou práci jsem se s Alžbětou v rozmezí let 2019 až 2024 sešel k několika mnohahodinovým rozhovorům. Byly to rozmluvy klidné a soustředěné v pro ni bezpečném osobním prostředí v jejím bytě na pražské Letné, byly to rozhovory běžné v kavárně, bylo to naslouchání při procházkách po Letenské pláni, byly to dlouhé telefonáty. Těch rozhovorů bylo nepočítaně a vždy jsem se snažil k některým otázkám opakovaně vracet, a to ze dvou důvodů:

Chtěl jsem si opakovaně ověřovat, zda Alžběta o fotografování, své práci i volné tvorbě mluví v základním hodnocení i s odstupem času stejně.

U některých nezodpovězených otázek či strohých odpovědí jsem zkoušel, zda se Alžběta přeci jen nerozmluví a neřekne k danému tématu více. Nerozmluvila se a neřekla. Potvrdila strohost a ani s postupně rostoucí popularitou a upevňováním zjednodušeného obrazu, který o ní vytvářeli čeští novináři, se nepokoušela o nějakou sebestylizaci a vylepšování tohoto obrazu. Následující teze jsou tedy závěrem práce, který prošel několikerým testováním přímo s Alžbětou Jungrovou. A některé z nich byly obsaženy už v předchozí bakalářské práci; čas potvrdil, že jsou stále platné a není je potřeba formulovat jinak:

- Fotografkou se Alžběta stala postupným naplňováním svého dětského přání. Rodina ji k tomu nijak cíleně nevedla; důležité bylo, že ji od toho neodrazovala a nevytvářela překážky.
- Byla to cesta bez rodičovských ambicí přenášených na dítě. Bez fotografických kroužků, bez soukromých lekcí. A také bez systematického plánování; Alžběta nešla ze základní školy hned na střední grafickou školu, ale nejprve nastoupila na gymnázium. Pro grafickou školu se rozhodla až poté, kdy zjistila, že gymnázium jí nevyhovuje.
- Novinářský dril doprovázející práci v celostátních denících dokázala Alžběta Jungrová přetvořit ve svou výhodu - naprosté zautomatizování rutinních činností, které pak zjednodušuje práci i při jiném focení. Jak bývá citován Alfred Eisenstaedt: „Když máte fotografování v krvi, nafotíte patnáct snímků, zatímco si některý z vašich soupeřů teprve hraje s expozimetrem.“[78]
- Jen pro připomenutí - sama Alžběta ke zvládnutí rutinního ovládání fotoaparátu a exponování řekla: „Já fotím všechno na manuál a dělám to tak strašně rychle, když přepínám všechny časy a clony. Tohle člověku ty roky drilu dají, že se od toho už úplně odstřihne... absolutně nepřemýšlím nad tím, jak bych to měla exponovat nebo jestli to mám zkusit o clonu výš nebo níž.“
- S pokorou přijímala fotografická zadání, která dostávala jak na střední grafické škole, tak i v deníkových redakcích. A od výsledků práce si udržovala zdravý odstup. Nikoliv snad přehlíživý, ale takový, který nenadsazuje význam toho, když se některá fotografie skutečně podaří.
- Novinářská práce ji dala řemeslný fotografický základ, který pak uplatnila při svých zahraničních reportážních cestách. Z nich Alžběta přivezla nejen několik oceňovaných fotografických souborů, ale také nezamýšleně svůj osobní příběh.

---

[78] MAGNI, Laura. Za objektivem: nejslavnější fotoreportéři současnosti. Přeložila Michaela VAŠÍČKOVÁ. Praha: Dobrovský, 2019. Knihy Omega. ISBN 978-80-7585-526-8. Strana 20.

Příběh mladé svobodné slečny, která se nebojí cestovat do nebezpečných míst. A právě tento příběh se stal později základem zkratkovitých medailonů, které o Alžbětě sestavovali novináři a kterým poutali své články a rozhovory.

- Mediální obraz odvážné reportérky byl používaný i později, kdy už Alžběta necestovala a začala se věnovat své volné tvorbě.
- Změna v tom, jak je Alžběta Jungrová představovaná veřejnosti, nastal až v roce 2023, kdy narativ o dobrodružné, odvážné či dokonce válečné reportérce vystřídal ten o nejdražší současné české fotografce.

Sama Alžběta pak toto vše shrnuje do věty, kterou jen v nepatrných obměnách opakuje stále stejně, bez změny významu a bez jakéhokoliv doplňování či upřesňování:

„Fotím tak, jak to cítím a to je celé."[79]

Alžběta Jungrová fotografuje proto, že je pro ni zachycování okamžiků vášní. Nedělá to proto, aby se dopracovala k úspěchu, kterým se bude chlubit. Ona sama sice Ernsta Haase mezi svými inspiračními zdroji nezmiňuje, ale jeho slova se k jejímu přístupu k fotografování hodí:

„Za žádných okolností nepřeháněj rozbor svých výsledků… Člověk se nemá hnát za mýdlovými bublinami. Má se těšit z jejich letu a být vděčný za jejich křehkou existenci. Čím jsou tenčí, tím veselejšími barvami hrají."[80]

[79] JUNGROVÁ, Alžběta, fotografka [ústní sdělení]. Praha, 13. 2. 2024

[80] MAGNI, Laura. Za objektivem: nejslavnější fotoreportéři současnosti. Přeložila Michaela VAŠÍČKOVÁ. Praha: Dobrovský, 2019. Knihy Omega. ISBN 978-80-7585-526-8. Strana 124.

PŘÍLOHY

Životopisná data

Alžběta Jungrová se narodila 18. dubna 1978 v Praze.

1982	podle zprostředkované vzpomínky pořídila jako čtyřletá první fotografii, na které zachytila své prarodiče
1985	od babičky dostává svůj první fotoaparát
1994	studuje Střední průmyslovou školu grafickou v Hellichově ulici v Praze
1998	nastupuje jako fotoreportérka do pražské přílohy Mladé fronty Dnes
1999	pracuje jako fotoreportérka v Lidových novinách
2000	opouští práci fotoreportérky a odjíždí do USA a Velké Británie
2002	návrat do Česka; znovu pracuje jako fotoreportérka pro Hospodářské noviny, Lidové noviny, agenturu CPA a Deníky vydavatelství VLP
2007	jako volná fotografka cestuje do krizových oblastí po celém světě (Indie, Kambodža, Vietnam, Pákistán, Kuba) a externě spolupracuje s českými novinami a časopisy
2013	je zastupována agenturou 4D, pro kterou fotí reklamní kampaně a komerční zakázky
2018	spoluzakládá fotografický spolek 400 ASA
2023	aukčním prodejem fotografie Aquatic za 276 tisíc korun se stává nejdražší českou žijící fotografkou
2024	vstupuje do manželství s Ondřejem Barvínkem

Výstavy

1998	Moje město (účast na celoevropské soutěži škol), Milano
2000	Mexiko, Praha
2004	Můj svět, Praha, Žižkovská galerie
2005	Havana, Praha, Langhans
2006	3xF. Fussball_Frauen_Fotografie (Fotbal, ženy a fotografie), Berlin, ARD-Hauptstadt-studio (a dále pak 2006 Wiesbaden a 2008 Rostock)
2007	Box, Praha, Langhans
2007	Indochina, Praha, Nostress Café Gallery
2010	From my diary / Mezisvěty, Hořice, Galerie Plastik
2011	Blue Light Tonite, Praha, Centrum současného umění DOX
2011	Voda nad Zlato, Praha, Žluté lázně (a dále pak například Olomouc, Brno, Kolín, Počátky, Jihlava)
2011	Ukradené dětství - dětská práce očima čtyř českých fotografek, Praha, Rock Café (a dále pak například Polička, Svitavy, Frenštát pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Orlová, Humpolec)
2012	AJPhone, Praha, restaurace Phenix
2012	Indie, Písek, Sladovna
2012	V kostce, Praha, Mad Bar Újezd
2012	NY diary, London, Saatchi gallery
2013	Děti, Praha, restaurace Luka Lu
2013	Lidé na okraji, Brno, Sál Břetislava Bakaly (společně s Janem Šibíkem, Stanislavem Krupařem, Ivou Zímovou, Jarmilou Štukovou, Tomášem Kubešem, Tomášem Hájkem a Terezou Hronovou)
2015	NY City, Praha, Popupstudio
2016	Imaginárium, Praha, Leica Gallery
2017	Černobílý svět, Praha, Nikon Gallery
2018	Po noci přijde ráno, Praha, White Pearl Gallery
2018	My City, Tel Aviv, České kulturní centrum
2019	400 ASA: FOTOGRAFIE (se souborem „Burlesque"), Praha, Národní galerie - Veletržní palác
2020	Exit, Praha Trafo Gallery
2020	400 ASA: Prostě dokument (se souborem „Světlušky"), Praha, Dům fotografie, Galerie hlavního města Prahy
2022	E-motion disconnected (společně s Petrem Hrickem), Rajhrad
2023	Já věřím / I belive, Praha, stará prádelna Všeobecné fakultní nemocnice na pražském Karlově náměstí
2023-24	Alžběta Jungrová: State of Mind, Praha, 400 ASA Gallery

Autorské katalogy

JUNGROVÁ, Alžběta: Já věřím / I belive. Alžběta Jungrová, Praha 2023.

JUNGROVÁ, Alžběta (fotografie), OCHEPOVSKY BARTKOVÁ, Alena: Exit. Spolek Trafačka, Praha, 2000.

MOUCHA, Josef (text, ed.): 400 ASA Fotografie / 400 ASA Photographs. 400 ASA, Praha 2019.

Ocenění

2009	CENA UNHCR / Cena Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky: Barmský nelegální uprchlický tábor v Kutupalongu, Bangladéš
2008	CENA UNHCR / Cena Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky: Cihelna – dětská práce, Péšávar, Pákistán
2008	CZECH PRESS PHOTO - čestné uznání v kategorii Reportáž: Drogy na pákistánsko-afghánských hranicích

Seznam použité literatury a pramenů

BECK, Ulrich a BECK-GERNSHEIM, Elisabeth, 2002. Individualization: institutionalized individualism and its social and political consequences. Theory, culture & society. London: Sage Publications. ISBN 0-7619-6112-7.

BECKER, Howard S., [2008]. Art worlds. 25th anniversary edition, updated and expanded. Berkeley: University of California Press. ISBN 978-0-520-25636-1.

BIRGUS, Vladimír, c2014. Vladimír Birgus: fotografie 1972-2014. Praha: KANT ve spolupráci s Muzeem umění Olomouc. ISBN 978-80-87149-71-3

BIRGUS, Vladimír a MLČOCH, Jan, 2010. Česká fotografie 20. století. Praha: KANT. ISBN 978-80-7437-026-7

CIHELKOVÁ, Barbora: Alžběta Jungrová: Opravdu dobrá fotka je jedna ze sta tisíc. *Magazín Práva*. Borgis, 2. 5. 2020, strana 20. ISSN: 1211-2119

DEFLEUR, Melvin L. a BALL-ROKEACH, Sandra J., 1996. Teorie masové komunikace. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-420-9

JUNGROVÁ, Alžběta a OCHEPOVSKY, Alena, 2020. Alžběta Jungrová: Exit. Praha: Spolek Trafačka. ISBN 978-80-907418-5-0.

JUNGROVÁ, Alžběta, 2023. Já věřím. Praha: Alžběta Jungrová. ISBN 978-80-11-03082-7

LEIBOVITZ, Annie, 2019. Při práci. Praha: Argo. ISBN 978-80-257-2774-4

MAGNI, Laura, 2019. Za objektivem: nejslavnější fotoreportéři současnosti. Knihy Omega. Praha: Dobrovský. ISBN 978-80-7585-526-8

MACHÁČEK, David, 2021. Alžběta Jungrová - fotografka. Bakalářská práce. Opava: Slezská univerzita, Institut tvůrčí fotografie.

MANCHESTER, William, 1989. In our time: the world as seen by Magnum photographers. London: American Federation of Arts. ISBN 0-233-98502-6

MCQUAIL, Denis, 2009. Úvod do teorie masové komunikace. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-574-5

MOUCHA, Josef (text, ed.): *400 ASA Fotografie / 400 ASA Photographs*. 400 ASA, Praha, 2019. ISBN 978-80-270-5985-0

POSPĚCH, Tomáš (ed.), 2010. Česká fotografie 1938-2000 v recenzích, textech, dokumentech. Hranice: Dost. ISBN 978-80-87407-01-1.

RIŠLINKOVÁ, Helena, Lucia LENDELOVÁ a Tomáš POSPĚCH: *Česká a slovenská fotografie: osmdesátých a devadesátých let 20. století*. Olomouc: Muzeum umění Olomouc, 2002. ISBN 80-85227-50-9

TŘEŠTÍK, Tomáš, 2002. Osobnosti současné české reklamní a módní fotografie. S.l.: Atemi. ISBN 80-238-8197-3

VOTRUBOVÁ, Andrea: 2 pohledy ženskými objektivy. *Style*, rubrika: rozhovor. Praha, 8. 7. 2009, strana 36. ISSN: 2571-1989

WITTLICH, Filip: *Fotografie - přímý svědek?! : fotografický obraz a jeho význam pro historické poznání*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2011. 203 s. ISBN 978-80-73084-03-5

Jmenný rejstřík

B
Ben Yehuda, Ilan 111
Benešovská, Jana 75
Beran, Tomš 101
Bienertová, Eva 21, 23
C
Cihelková, Barbora 109
Cudlín, Karel 99, 111
Č
Černý, David 71
D
Dobrovský, Jan 99, 111
Drtilová, Zuzana 71
E
Eisenstaedt, Alfred 117
Eisler, Eva 71
F
Funke, Jaromír 21
G
Geislerová, Anna 71
Grarup, Jan 111
H
Haas, Ernst 119
Hricko, Petr 107
J
Janovský, Jakub 105
K
Kalenská, Renata 85
Kaplický Jan 57
Kaslová, Terezie 21, 23, 85
Klicperová, Lenka 77
Koller, David 71
Komrsková, Michala 89
Koudelka, Josef 51
Krajc, Martin 93, 95, 105
Kratochvíl, Antonín 51, 95, 99, 111
Kratochvílová, Barbora 47
Kutilová, Markéta 77
L
Leibowitz, Annie 71
Liška, Ondřej 71
M
Madej, Hans 111
Macháček, Jiří 71
Máslo, Vít 71
Materna, Dan 29
Mihaliček, Jan 99, 111
Michálek, Vladimír 71
Milkov, Stefan 71
N
Nachtwey, James 33
Neff, David 29
Němec, Tomki 99, 111
Nvotová, Tereza 71
O
Ochepovsky Bartková, Alena 19, 29, 105
P
Peroutka, Ferdinand 21
R
Růžička, Michal 29
S
Salgado, Sebastião 33
Schwarzenberg, Karel 71
Slavík, Herbert 29, 27
Smith, Chris Frazer 43
Stano, Tono 73
Stivínová, Zuzana 71
Š
Škapa, Michal 105
Štuková, Jarmila 77
T
Turek, Jiří 29
V
Vacková, Anna 73
Vilgus, Petr 63, 79
W
Wágner, Martin 99, 111
Z
Zachariáš, Ivan 71
Zika, Adolf 51, 103

Celkový počet znaků včetně mezer: 144 643
Počet normostran: 80